

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W BRODNICY**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU BRODNICKIEGO
W 2022 ROKU**

Brodnica, 2023 r.

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przedstawić Państwu informację dot. oceny bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej Powiatu Brodnickiego w 2022 roku. Pragnę zapewnić, że bezpieczeństwo zdrowotne społeczności naszego powiatu w obszarach odpowiedzialności objętych działaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest utrzymywane na właściwym poziomie, a powierzone Inspekcji zadania realizowane są w sposób rzetelny i kompleksowy.

Raport o sytuacji epidemiologicznej i stanie sanitarnym sporządzono w oparciu o analizę sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022 r. przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy w ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w placówkach ochrony zdrowia, obiektach żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi i kosmetykami, placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku i rekreacji, zakładach pracy, a także w obiektach użyteczności publicznej i analizę wyników pobranych próbek wody, żywności i przedmiotów użytku oraz próbek materiału biologicznego od osób chorych.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy, szczególnie w I kwartale 2022 roku ukierunkowane były przede wszystkim na działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2. Prowadzenie działań wymagało skupienia wszystkich sił, środków i doświadczenia na najbardziej skutecznym zapobieganiu wystąpienia masowych zachorowań na COVID-19, na ograniczaniu jego zasięgu i na jego zwalczaniu. Podejmowano skuteczne działania mające na celu szybkie wygaszanie ognisk zakażeń koronawirusem w powiecie. Przeprowadzono liczne dochodzenia epidemiologiczne oraz działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego w powiecie.

Realizowano także pozostałe zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej polegające na promowaniu zdrowego stylu życia, nadzorze nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniu zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze 10 gmin z powiatu brodnickiego.

W 2022 r. przeprowadzono w powiecie brodnickim ogółem 5080 kontroli w obiektach nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną w powiecie brodnickim. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wydał 464 decyzje administracyjne, w tym 261 decyzji merytorycznych, m.in. nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 203 decyzje ustalające opłatę za czynności kontrolne. Nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 3.600 zł. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wydał ponadto 66 postanowień, 1 tytuł wykonawczy i 1 wniosek o ukaranie, a w siedzibie stacji w okresie kiedy było to bezpieczne przyjmowano interesantów m.in. w sprawie konsultacji projektów techniczno-technologicznych, zgłaszania ekshumacji, uruchomienia działalności, interwencji.

W 2022 r. pobrano 280 próbek wody, żywności i przedmiotów użytku do badań laboratoryjnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy prowadzi stały monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej nadzorowanego terenu w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzenia zachorowań na choroby zakaźne lub wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych przeprowadzono 3974 dochodzenia epidemiologiczne oraz 289 nadzorów nad ozdowieńcami i nosicielami wirusa HCV, HBV i schorzeń jelitowych.

W 2022 r. zarejestrowano 4562 zachorowania na choroby zakaźne podlegające rejestracji (dane uzyskane ze sprawozdań o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach - MZ-56) oraz 9027 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę (MZ-55). Hospitalizowano 478 osób, w tym 143 osoby z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Z powodu zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę hospitalizowano 237 osób.

W PSSE w Brodnicy znajduje się magazyn preparatów szczepionkowych wykorzystywanych do szczepień pacjentów z powiatu brodnickiego.

W 2022 roku na terenie powiatu 1 podmiot leczniczy brał udział w czynnym nadzorze nad rejestracją przypadków grypy poprzez udział w badaniach laboratoryjnych w systemie SENTINEL.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu podejmował liczne działania profilaktyczne zapobiegające pojawianiu się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio).

W związku potrzebą przeprowadzenia osuszenia piwnicy w budynku PSSE w Brodnicy wraz z odpowiednim drenażem, izolacją pionową i poziomą ścian bocznych, wykonaniem przewodów wentylacji grawitacyjnej nawiewno-wywiewnej i wykonaniem tynków PPIS pozyskał środki finansowe od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego na sporządzenie dokumentacji projektowej i poczynił dalsze starania celem pozyskania środków na przeprowadzenie ww. prac. Ponadto w ramach projektu REACT-UE został złożony wniosek do MZ na wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy planuje w latach 2023-2024 dalsze prace modernizacyjne stacji dot. hydroizolacji piwnicy i usprawnienia wentylacji w pomieszczeniach pracy oraz wyposażenia w meble biurowe. Prace zostaną zrealizowane po uzyskaniu dofinansowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy pragnąłby podjąć się ww. przedsięwzięcia, ponieważ budynek jest w wieczystym użytkowaniu stacji i racjonalnym jest inwestowanie we własny majątek, a zdecydowana poprawa m.in. hydroizolacja i osuszenie piwnicy w budynku naszej stacji zmniejszy znacząco w perspektywie czasu obciążenia budżetu PSSE w Brodnicy związane z koniecznością pracy pompy i osuszania. Prace te zabezpieczą przez zalaniem znajdujący się w piwnicy węzeł cieplny i przyczynią się do zapewnienia zdrowych i higienicznych warunków pracy i przebywania osób w budynku PSSE w Brodnicy.

Obecnie stacja jest prawidłowo przygotowana zarówno pod względem technicznym, infrastruktury i organizacji pracy do sprawnego i skutecznego funkcjonowania. Jedynym problemem jest niewystarczająca obsada kadrowa, obecny stan zatrudnienia nie zabezpiecza w pełni możliwości realizacji zadań nadzorowych oraz zwiększającej się liczby obowiązków związanych z pojawiającymi się nowymi zagrożeniami dla zdrowia publicznego.

Aktualne informacje epidemiologiczne oraz informacje dotyczące szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej zamieszczane są na stronie internetowej oraz udostępniane na Facebooku, Twitterze i Instagramie PSSE w Brodnicy.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2022 roku prowadzili wielopłaszczyznowe działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu, tj. skuteczne działania nadzorczo-kontrolne, edukacyjno-informacyjne, szeroko pojęty surveillance oraz działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu. Aktywność i zaangażowanie pracowników PSSE w Brodnicy przy owocnej współpracy z samorządami lokalnymi, mediami, instytucjami (zwłaszcza z policją, strażą pożarną, inspekcją weterynaryjną), kościołami, stowarzyszeniami, za co serdecznie dziękuję, zwiększają zaufanie mieszkańców powiatu i umożliwiają coraz efektywniejsze wywieranie wpływu na pożądane zmiany zachowań prozdrowotnych społeczeństwa.

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie brodnickim na przestrzeni ostatnich lat określana jest jako korzystna. Na taki stan rzeczy mają wpływ nie tylko działania podejmowane przez inspekcję sanitarną, ale również inicjatywy inspirowane przez PPIS w Brodnicy i skierowane do ww. jednostek w powiecie.

Pragnę podziękować za stałą, owocną współpracę, pomoc i wsparcie Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie, Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu w Bydgoszczy, Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy, organom administracji rządowej i samorządowej, inspekcjom, służbom, strażom i instytucjom publicznym, lokalnym mediom oraz pracownikom i współpracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu brodnickiego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Brodnicy

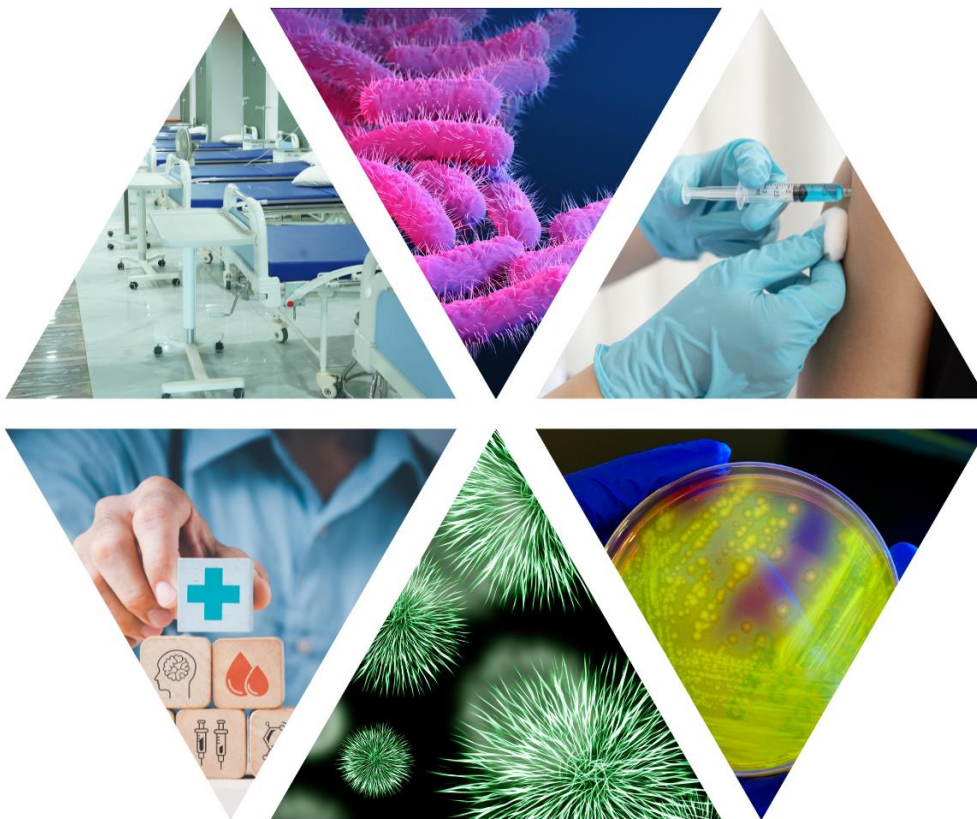
Danuta Kowalkowska-Szramka

Spis treści

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	10
1.1 Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, ospa wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)	13
1.2 Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego	16
1.3 Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne	18
1.4 Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem WZW typ B, WZW typ C, HIV/AIDS	24
1.5 Inwazyjne zakażenia wywoływane przez Streptococcus pyogenes, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae	26
1.6 Neuroinfekcje	27
1.7 Encefalopatie gąbczaste	28
1.8 Mikobakteriozy – inne i BNO	28
1.9 Choroby odzwierzęce	29
1.10 Gruźlica	31
1.11 Choroby przenoszone drogą płciową	33
1.12 Grypa i zachorowania grypopochodne	33
1.13 Profilaktyka wścieklizny u ludzi	34
1.14 Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego	35
1.15 Zgony z powodu chorób zakaźnych	41
1.16 Wnioski	41
2. Stan sanitarny obiektów higieny środowiska	45
2.1 Ocena sanitarna placówek podmiotów wykonujących działalność leczniczą	45
2.1.1 Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	45
2.1.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne ...	46
2.1.3 Placówki praktyk zawodowych	47
2.2 Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego za 2022 r. w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni	48
2.2.1 Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	48
2.2.2 Ocena jakości z kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni	52
2.2.3 Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	54

2.3	Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej	55
2.4	Interwencje	62
2.5	Wnioski	63
3.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	65
3.1	Zakres nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia	65
3.2	Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów	66
3.2.1	Obiekty produkcji żywności	66
3.2.2	Obiekty obrotu żywnością	69
3.2.3	Obiekty żywienia zbiorowego	72
3.2.4	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	77
3.3	Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku	77
3.4	Kontrola graniczna	77
3.5.	Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”	78
3.6	Działania w ramach systemu RASFF.....	78
3.7	Informacje dodatkowe	78
3.8	Interwencje	81
3.7	Wnioski	81
4.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy, nadzór nad chemikaliami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz kosmetykami	83
4.1	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	83
4.2	Nadzór nad chemikaliami.....	86
4.3	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	86
4.4	Postępowanie administracyjne	86
4.5	Choroby zawodowe	87
4.6	Promocja zdrowia w środowisku pracy	87
4.7	Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	88
4.8	Interwencje	89
4.9	Wnioski	89
5.	Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu brodnickiego	92
5.1	Stan techniczny oraz sanitarny obiektów	92
5.2	Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF	92
5.3	Dożywianie dzieci i młodzieży	92
5.4	Ergonomia w szkole	93
5.5	Rozkład zajęć	93
5.6	Wypoczynek dzieci i młodzieży	93
5.7	Realizacja zagadnień problemowych	93
5.8	Współpraca z innymi pionami PSSE	94

5.9	Współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządu terytorialnego	94
5.10	Interwencje	94
5.11	Wnioski	95
6.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	97
7.	Działalność oświatowo-zdrowotna i profilaktyka zdrowotna	101
7.1	Realizacja interwencji programowych i nieprogramowych	100
7.2	Wnioski	112
8.	Załączniki	114
	Załącznik 1. Działalność kontrolno-represyjna	114
	Załącznik 2. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i woj. kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za rok 2022.	115

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych za rok 2022 w powiecie brodnickim można ocenić jako dobrą. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej poparte było nadzorem epidemiologicznym prowadzonym poprzez analizę zgłaszanych zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne. W uzasadnionych przypadkach wdrażane były działania przeciwepidemiczne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W 2022 r. zarejestrowano 4562 zachorowania na choroby zakaźne podlegające rejestracji (dane uzyskane ze sprawozdań o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach - MZ-56) oraz 9027 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę (MZ-55). Hospitalizowano 478 osób (o 5 osób mniej w porównaniu z ubiegłym rokiem), w tym 143 osoby z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2, co stanowi 10,48 % ogółu zachorowań na choroby zakaźne podlegające rejestracji. Z powodu zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę hospitalizowano 237 osób.

W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne w środowisku domowym, w miejscu pobytu oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Wykonano 3974 dochodzeń epidemiologicznych oraz 289 nadzorów nad ozdrowieńcami i nosicielami wirusa HCV, HBV i schorzeń jelitowych (2021 r. – 4578 dochodzeń epidemiologicznych oraz 220 nadzorów na ozdrowieńcami i nosicielami HCV, HBV i schorzeń jelitowych).

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na gruźlicę w 2022 r. utrzymała się na tym samym poziomie w stosunku do lat poprzednich, natomiast w stosunku do roku 2021 uległa pogorszeniu.

W 2022 roku podobnie jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19 wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2, rzutuujące na pogorszenie się sytuacji zachorowań w powiecie. W związku z trwającym do 16 maja 2022 r. stanem epidemii w Polsce, a następnie stanem zagrożenia epidemicznego stwierdzono spadek zachorowań na COVID-19, zarejestrowano i przeprowadzono 3712 wywiadów dot. zachorowań na COVID-19, hospitalizowano 143 osoby, zarejestrowano 42 zgony. Na terenie powiatu stwierdzono 10 ognisk zachorowań na COVID-19: w zakładach pracy, DPS-ach, ZOL-ach. Zlecono przeprowadzenie 355 wymazów w kierunku COVID-19. Wydano 66 zaświadczeń dla osób przebywających na izolacji lub kwarantannie domowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu wzmógł czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio). PPIS w Brodnicy od marca 2022 r. sprawował nadzór sanitarny i epidemiologiczny nad obywatelami Ukrainy przekraczającymi granicę Polski.

W porównaniu z 2021 r. w powiecie brodnickim w 2022 r. odnotowano:

- **spadek zachorowań** na: salmonellozy, wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe i BNO, COVID-19,
- **wzrost liczby zachorowań** na: inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, wirusowe zakażenia jelitowe, wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu,

- płonicę, choroby wywołane przez *Streptococcus pyogenes* inwazyjny (róża), styczność i narażenie na wściekliczę/potrzeba szczepień, ospę wietrzną,
- **ponadto wystąpiły:** gorączka Q, różyczka, nowo wykryte zakażenia HIV, choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna,
 - **nie odnotowano** w porównaniu do roku 2021: kiły i bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/ lub mózgu.

Sytuację epidemiologiczną w powiecie brodnickim w 2022 r. w porównaniu do powiatów sąsiednich tj.: golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, rypińskiego i wąbrzeskiego należy ocenić jako korzystną.

W porównaniu do sąsiednich powiatów w powiecie brodnickim **nie wystąpiły** takie jednostki chorobowe jak: inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *E.coli* enterokrwotoczną, inne bakteryjne zakażenia jelitowe, inne określone i nieokreślone oraz u dzieci do lat 2, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, lamblioza, mikrobakteriozy – inne i BNO, listerioza, krztusiec, choroba meningokokowa, inwazyjna (zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, posocznica), choroby wywołane przez *Streptococcus pyogenes* inwazyjny inne określone i nieokreślone, kiła, rzeżączka, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez *Chlamydie*, inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone, wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone, wirusowe zapalenie wątroby typu A, AIDS, zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia *E.coli*, choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae* inwazyjny inne określone i nieokreślone, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, zapalenie mózgu inne i nieokreślone, grypa.

Niższe współczynniki zapadalności w porównaniu do powiatów sąsiednich zarejestrowano w zakresie zachorowań na: płonicę, boreliozę z Lyme, ospę wietrzną, wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO, nowo wykryte zakażenia HIV, świnkę, chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* inwazyjny, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

W porównaniu do powiatów sąsiednich **wyższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zakresie zachorowań na: salmonellozy - posocznicę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy, różyczkę.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu brodnickiego w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego jest korzystna.

W powiecie brodnickim **niższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zachorowaniach na: inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, płonicę, choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* inwazyjny inne określone i nieokreślone, boreliozę z Lyme, styczność i narażenie na wściekliczę/potrzeba szczepień, ospę wietrzną, wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO, wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO, nowo wykryte zakażenia HIV, świnkę oraz zakażenie SARS-CoV-2.

Wyższe współczynniki zapadalności w stosunku do wojewódzkich odnotowano w zachorowaniach na: salmonellozy (zatrucia pokarmowe, posocznica), inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub pseudotuberculosis, wirusowe zakażenia jelitowe, wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, różyczkę.

W 2022 r. w województwie kujawsko pomorskim **odnotowano** 2 przypadki gorączki Q, które zostały zarejestrowane w powiecie brodnickim.

W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego w naszym powiecie **nie wystąpiły** jednostki chorobowe zakaźne, takie jak: inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do 2

lat, lamblioza, kryptosporidioza, mikobakteriozy - inne i BNO, listerioza, tężec, krztusiec, choroba meningokokowa inwazyjna, legioneloza, rzeżączka, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie, ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, encefalopatie gąbczaste, inne wirusowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie opon mózgowych, gorączka denga, AIDS, bąblownica, zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia E. coli, choroby wywołane przez Haemophilus influenzae inwazyjny inne określone i nieokreślone, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, zapalenie mózgu inne i nieokreślone, grypa, inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze, zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm, ospa mała.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną dot. zachorowań na małą ospę od czerwca 2022 r. codziennie raportowano do WSSE w Bydgoszczy zgłoszone podejrzenia/rozpoznania na ww. chorobę (w powiecie brodnickim brak podejrzeń/zachorowań).

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego **nie odnotowano chorób zalewczonych z innych stref klimatycznych**. Wśród chorób podlegających zgłoszeniu nie odnotowano zachorowań na: cholere, dur brzuszny, dur rzekomy, dur wysypkowy, czerwonkę bakteryjną, kryptosporidiozę, dżumę, tularemie, wąglik, brucelozę, nosaciznę, leptospirozę, jersiniozę pozajelitową, listeriozę, tężec, błonicę, ornitozy, gorączkę plamistą i inne riketsjozy, poliomyelitis, wściekliznę, encefalopatię gąbczastą, gorączkę denga, gorączkę zachodniego Nilu, żółtą gorączkę, wirusowe gorączki krwotoczne, odrę, ospę prawdziwą, pryszczycę, bąblowicę, malarię, wągrzycę, włośnicę, zapalenie opon mózgowych, choroby wywołane przez Haemophilus influenzae inwazyjny inne określone i nieokreślone, wrodzone choroby wirusowe, grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi, SARS - zespół ostrej niewydolności oddechowej oraz zespołu hemolityczno-mocznicowego w przebiegu zakażeń E. coli. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru epidemiologicznego.

Wpływ na taki stan mają prowadzone na szeroką skalę działania przeciwepidemiczne pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. prowadzenie stałego monitoringu i nadzoru ostrych porażen wiotkich u dzieci do lat 14 w celu wykluczenia lub potwierdzenia występowania dzikich szczepów wirusa polio, kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą w systemie Sentinel, a także szczepienia ochronne, które charakteryzują się wysokim poziomem wykonawstwa, zapewniającym odporność zbiorowiskową, poprawa stanu sanitarnego i technicznego podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz wzrost świadomości prozdrowotnej społeczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w 2022 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, portalu społecznościowym Facebook PSSE w Brodnicy oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego, udzielał wywiadów odnośnie profilaktyki SARS-CoV-2 oraz grypy lokalnej telewizji kablowej.

W 2022 r. przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiego Inspektora Farmaceutycznego przeprowadził kontrolę w zakresie sprawdzenia warunków przechowywania szczepionek oraz ich przekazywania zgodnie z Procedurami Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Pełne zestawienie współczynników zapadalności na poszczególne choroby zakaźne w 2022 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, dokonane w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane choroby zakaźne, przedstawiono w tabeli nr 1 i 2.

1.1. Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, ospa wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych jest zależna w znacznym stopniu od poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Poziom uodpornienia dzieci i młodzieży na terenie powiatu brodnickiego utrzymuje się na wysokim poziomie. Ponadto zgodnie z programem obowiązkowych szczepień ochronnych kontynuowano szczepienia zalecane.

Szczepienia ochronne dzieci i młodzieży prowadzone były w 19 punktach szczepień oraz 1 punkcie szczepień Oddziału Neonatologii Szpitala Powiatowego w Brodnicy.

W 2022 r. z magazynu PSSE w Brodnicy wydano 17252 dawki preparatów szczepionkowych na łączną kwotę ponad 738000 zł.

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenia wykonywane były w 8 placówkach udzielających świadczeń w zakresie profilaktyki poekspozycyjnej oraz w stacji dializ.

W 2022 r. skontrolowano 12 podmiotów leczniczych. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- realizację obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,
- dokumentowanie wykonywanych szczepień ochronnych oraz opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
- nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi,
- monitorowanie warunków przechowywania preparatów szczepionkowych oraz stosowanie tzw. łańcucha chłodniczego na każdym etapie ich dystrybucji.

Stan sanitarny punktów szczepień nadzorowanych przez PSSE nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych, personel wykonujący szczepienia legitymował się uprawnieniami.

Z uwagi na prowadzoną przez Głównego Inspektora Sanitarnego analizę funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek przeprowadzono dodatkowo 5 kontroli w zakresie prowadzenia punktów szczepień realizujących Program Szczepień Ochronnych (PSO). Kontrolą objęto w szczególności:

- system informowania pacjentów o zbliżających się terminach szczepień,
- system zamawiania preparatów szczepionkowych,
- stosowany przez świadczeniodawców sposób przechowywania preparatów szczepionkowych, w tym procedury monitorowania i utylizacji preparatów, dla których upłynął termin ważności.

W skontrolowanych podmiotach nie stwierdzono uchybień.

W 2022 roku odnotowano 1 Niepożądany Odczyn Poszczepienny, który zakwalifikowano jako poważny (1 – DTP I, Euvax B II, Synflorix I, Act-Hib I).

W omawianym okresie obserwowano kontynuację korzystnych tendencji w zakresie odnotowanych współczynników zapadalności na choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych i tych chorób zakaźnych, w stosunku do których kalendarz szczepień został uzupełniony w ostatnich latach.

Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była na wyrównanym poziomie.

W celu dalszego zmniejszenia liczby zachorowań wśród społeczeństwa na każdej kontroli w podmiotach leczniczych wszystkim świadczeniodawcom przypominano o konieczności informowania pacjentów o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych. Podobną rolę pełniły informacje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy o dobrodziejstwie szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych przekazywane społeczności powiatu brodnickiego poprzez media lokalne, stronę internetową oraz media społecznościowe Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy, a także wystąpienia PPIS w Brodnicy na posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Starostwa Powiatowego w Brodnicy.

Należy podkreślić, że wysoki poziom zaszczepienia populacji powiatu brodnickiego sprawia, że również osoby nieuodpornione, które nie mogą być poddane szczepieniu z powodu przeciwwskazań czasowych lub stałych korzystają z ochrony, jaką daje istnienie powszechnych programów obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2022 r. analogicznie do roku poprzedniego nie wystąpiły zachorowania na: polio-myelitis, tężec, odrę, błonicę i Haemophilus influenzae typu b. Od wielu lat na terenie powiatu brodnickiego nie notuje się epidemicznego wzrostu chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

Poza nadzorem nad uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych PPIS w Brodnicy prowadził akcję darmowych szczepień, szczepionkami przekazanymi nieodpłatnie z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych. W 2022 r. prowadzono akcje szczepień przeciwko wścieklicznie oraz przeciwko meningokokom. Odpowiednio zaszczepiono 9 lekarzy weterynarii oraz 3 dzieci.

a. ospa wietrzna

W stosunku do ubiegłego roku odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Zarejestrowano 376 zachorowań (współczynnik zapadalności – 481,32), tj. o 287 zachorowań więcej niż w 2021 r., w którym zachorowało 89 osób (współczynnik zapadalności 112,78). W dalszym ciągu jest niski procent uodpornienia populacji poprzez szczepienia ochronne zalecane.

Najwięcej zachorowań (364) wystąpiło u dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 14 lat, co stanowiło – 96,81 % ogółu zachorowań na ospę wietrzną (współczynnik zapadalności – 2649,78). Współczynnik zapadalności wśród 12 pozostałych osób był znacznie niższy (15,36) od współczynnika zachorowań, jaki wystąpił u dzieci. Na ospę wietrzną chorowały osoby, które nie były uodpornione p/ospie wietrznej, 3 osoby były hospitalizowane, pozostałe osoby leczone ambulatoryjnie.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na ospę wietrzną w powiecie brodnickim w 2022 r. była korzystna w stosunku do sąsiednich powiatów, odnotowano najniższy współczynnik zapadalności – 481,32. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie rypińskim – 949,51. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 495,31, był wyższy od zarejestrowanego w powiecie brodnickim.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 1

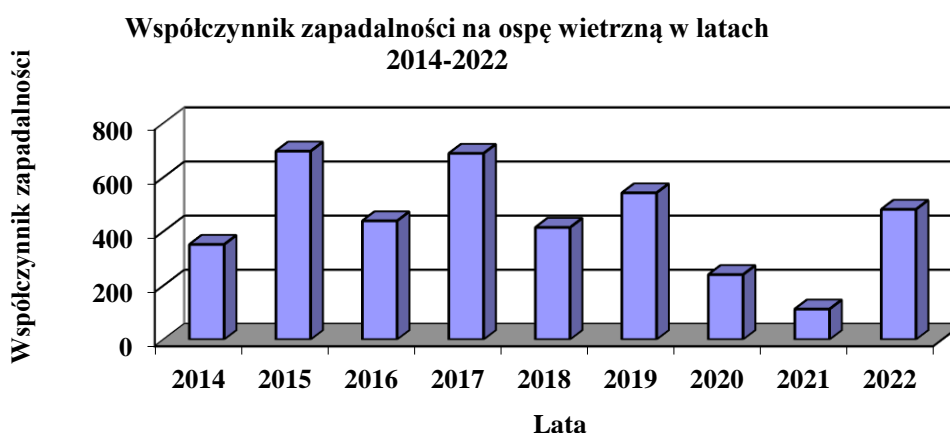
wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	8	8	22
1	20	9	14
2	22	10-14	36
3	52	15-19	3
4	63	20-24	3
5	62	25-29	1
6	42	30+	5
7	23		

- wg płci
męska: 200 żeńska: 176
- wg miejsca zachorowania
miasto: 171 wieś: 205

Tabela 2. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na ospę wietrzną w latach 2014-2022 w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	275	546	344	542	327	428	190	89	376
Współczynnik zapadalności	351,68	438,71	438,71	688,18	414,65	542,22	240,11	112,78	481,32

Wykres 1

W tej jednostce chorobowej zapadalność od dłuższego czasu utrzymuje się na wysokim poziomie. Przyczyną jest brak włączenia szczepień p/ospie wietrznej do programu szczepień obowiązkowych.

W Polsce szczepienia p/ospie wietrznej są nadal szczepieniami zalecanymi. Na terenie powiatu brodnickiego w 2022 r. zaszczepiło się 100 osób (w ubiegłym roku 75 osób).

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są obowiązkowe tylko dla dzieci do ukończenia 12 roku życia: z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, zakażone HIV oraz przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią. Obowiązkowym szczepieniom podlegają także dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia dzieci określonych powyżej, które nie chorowały na ospę wietrzną oraz inne niż wymienione powyżej, a narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych.

W dalszym ciągu pracownicy PSSE w Brodnicy propagują wśród społeczeństwa odpłatne, indywidualne szczepienia przeciw ospie wietrznej, a zwłaszcza wśród dzieci ze zmniejszoną odpornością, wrażliwym kobietom w wieku rozrodczym niebędącym w ciąży oraz pracownikom służby zdrowia i nauczycielom. Ze szczepień tych w dalszym ciągu korzysta niewielka liczba społeczeństwa. Wskazane byłoby wprowadzenie szczepień p/ospie wietrznej do obowiązkowego programu szczepień ochronnych, analogicznie, jak stopniowo obowiązkowo

uodparniana jest populacja ludzi w zakresie innych jednostek chorobowych - co wpłynęłoby korzystnie na zmniejszenie liczby zachorowań i poprawiłoby radykalnie bardzo niekorzystną sytuację epidemiologiczną w tej jednostce chorobowej.

b. nagminne zapalenie przyusznic

W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, współczynnik zapadalności wyniósł – 1,28. W ubiegłym roku również zarejestrowano 1 zachorowanie (współczynnik zapadalności wyniósł – 1,27).

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w 2022 r. była korzystna. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie brodnickim – 1,28, a najwyższy w golubsko-dobrzyńskim – 4,58. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 1,49.

Obowiązkowe szczepienia ochronne p/odrze, śwince i różyczce wykonywane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u dzieci w 2 r. ż. Odsetek szczepień dzieci wyniósł odpowiednio 82,9 %. W 2019 r. wprowadzono dawkę przypominającą szczepionki skojarzonej p/odrze, śwince i różyczce w 6 r. ż. w celu zapewnienia ochrony dzieciom przed rozpoczęciem nauki. Szczepienie przypominające MMR było realizowane w dwóch rocznikach tj. w 6 r. ż oraz w 10 r. ż. Odsetek zaszczepionych dzieci wyniósł odpowiednio: 67,3 %, 81,0 %.

c. krztusiec

W analizowanym okresie podobnie, jak w roku ubiegłym nie odnotowano zachorowań na krztusiec.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była korzystna. Zachorowanie na krztusiec zanotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 0,77. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego wyniósł – 0,75.

Poziom zaszczepienia przeciw krztuścowi w 2022 r. wyniósł: w pierwszym roku życia – 57,3 %, w drugim roku życia – 98,7 %, w szóstym roku życia – 69,1 %.

W celu przekazania wiarygodnych, rzetelnych informacji na temat szczepień ochronnych zapobiegających chorobom zakaźnym przy każdej kontroli z wykonawstwa szczepień ochronnych przekazywane są informacje na temat roli szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym, co jest udokumentowane w protokołach z kontroli.

W mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PSSE w Brodnicy na bieżąco umieszczane i udostępniane były informacje na temat szczepień.

1.2. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego

W roku 2022 odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na płonice – 4 przypadki, współczynnik zapadalności – 5,12. W ubiegłym roku zarejestrowano 3 zachorowania, współczynnik zapadalności – 3,80.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była bardzo korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 144,35, najniższy w powiecie brodnickim – 5,12. Wojewódzki współczynnik zapadalności był wyższy od współczynnika w powiecie brodnickim i wyniósł – 25,35.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 3

wiek	liczba zachorowań
2	1
4	2
5	1

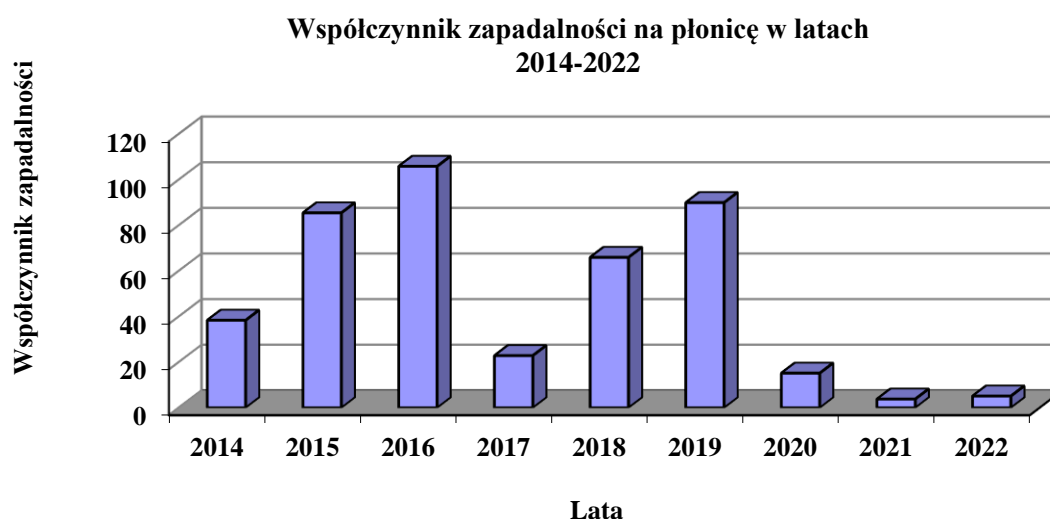
- wg płci
męska: 1 żeńska: 3
- wg miejsca zachorowania
miasto: 1 wieś: 3

Wszystkie zarejestrowane przypadki tej choroby były sklasyfikowane jako możliwe, rozpoznane wyłącznie na podstawie objawów klinicznych, wszystkie osoby chore leczone były ambulatoryjnie.

Tabela 4. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na płonicę w latach od 2014 do 2022 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	30	67	83	18	52	71	12	3	4
Współczynnik zapadalności	38,37	85,46	105,85	22,85	65,94	89,95	15,17	3,80	5,12

Wykres 2

1.3. Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

W 2022 r. nie zanotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome A; B; C, czerwonkę bakteryjną.

a. bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe

W zakresie bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych, gdzie czynnikiem etiologicznym była Salmonella, zarejestrowano spadek zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym – 10 zachorowań, współczynnik zapadalności - 12,80, hospitalizowano 10 osób (w ubiegłym roku odnotowano 40 zachorowań).

W 2022 r. zarejestrowano 2 przypadki pozajelitowych salmoneloz – posocznice. Współczynnik zapadalności – 2,56.

Podobnie, jak w latach ubiegłych dominującym czynnikiem etiologicznym były odzwierzęce typy pałeczek Salmonella: Salmonella spp., Enteritidis. Zachorowania miały charakter sporadyczny. Nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 9 przypadkach nie ustalono nośnika zatrucia pokarmowego. Tylko w jednym przypadku identyfikowanym nośnikiem w zatruciach pokarmowych były owoce spożywane bez uprzedniego mycia.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 5

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	1	7	1
1	2	9	1
2	1	25-29	1
4	1	45-49	2
5	1	+60	1

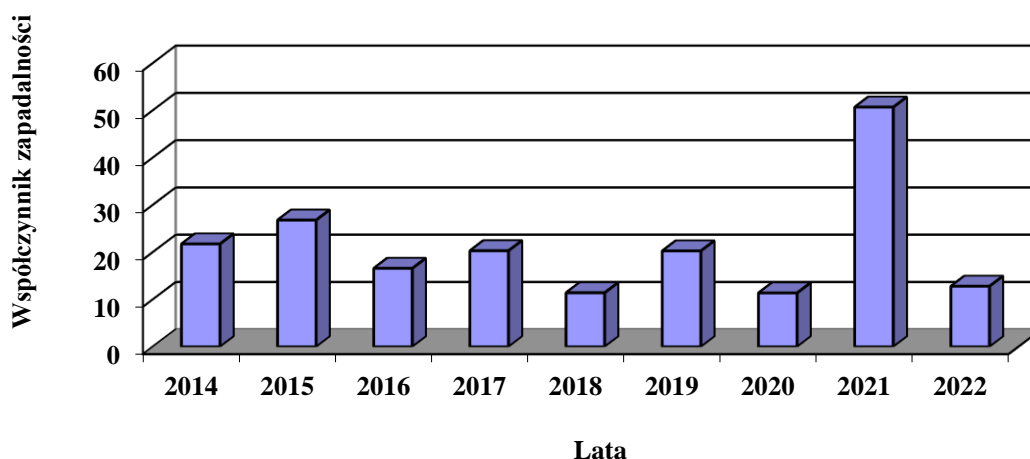
- wg płci
męska: 7 żeńska: 5
- wg miejsca zachorowania
miasto: 8 wieś: 4

Tabela 6. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonelozowej w latach od 2014 do 2022 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	17	21	13	16	9	18	9	40	10
Współczynnik zapadalności	21,74	26,79	16,58	20,31	11,41	22,80	11,37	50,69	12,80

Wykres 3

Współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonelozowej w latach 2014-2022

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej w porównaniu z sąsiednimi powiatami była porównywalna. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 41,24, a najniższy w powiecie wąbrzeskim – 9,13. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego – 11,98.

W zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych zanotowano również wzrost liczby zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* – 39 (współczynnik zapadalności – 49,92), w ubiegłym roku zarejestrowano 35 zachorowań (współczynnik zapadalności 44,35). W 2022 r. podobnie, jak w roku 2021 odnotowano 1 przypadek: inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub *pseudotuberculosis*, współczynnik zapadalności - 1,28. Nie wystąpiły zatrucia jadem kiełbasianym.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 7

wiek	liczba zachorowań
1	1
2	1
25-29	1
45-49	3
55-59	2
60 i >	32

- wg płci
męska: 24 żeńska: 16
- wg miejsca zachorowania
miasto: 19 wieś: 21

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridioides difficile* w porównaniu z sąsiednimi powiatami była niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności odnotowano w powiecie grudziądzkim – 67,42. Najniższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 18,33.

Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 69,30.

W ostatnich latach czynnikami etiologicznymi innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych są głównie beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile*.

W 2022 r. beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile* były głównie przyczyną zarejestrowanych zachorowań – dotyczyły mężczyzn i kobiet. Do wystąpienia zachorowań przyczyniły się: stosowana antybiotykoterapia, choroby współistniejące, podeszły wiek. U 39 chorych osób konieczna była hospitalizacja. Zarejestrowano 1 ognisko szpitalne *Clostridioides difficile*, które wystąpiło w Oddziale Leczenia Pacjentów COVID-19 w Szpitalu Powiatowym w Brodnicy, ul. Wiejska 9. W ognisku zachorowały 4 osoby w wieku: 68 lat, 73 lata, 77 lata oraz 91 lat. Zakażenia te przebiegały pod postacią biegunek oraz gorączki. W ognisku epidemicznym nie ustalono źródła zakażenia dla pierwszej osoby chorej, przyjęto, że prawdopodobnym źródłem zakażenia było skażone środowisko szpitalne. Natomiast dla pozostałych chorych z ogniska źródłem zakażenia mógł być pacjent, który zachorował jako pierwszy. Wysoce prawdopodobną drogę przeniesienia zakażenia mogły być ręce personelu, gdzie podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych oraz realizacji procedur medycznych mogło dojść do złamania procedur sanitarno-higienicznych w zakresie higienicznego mycia rąk, dezynfekcji powierzchni i sprzętów.

b. wirusowe zakażenia jelitowe

W 2022 r. podobnie jak w roku poprzednim na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej, natomiast zakażenia o etiologii wirusowej zwłaszcza u dzieci do lat 2 wykazują znaczący wzrost.

Zarejestrowano wzrost zachorowań w porównaniu z ubiegłym rokiem - 212, w 2021 r. – 119 zachorowania.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej była niekorzystna, najwięcej zachorowań zarejestrowano w powiecie grudziądzkim – 259, natomiast najmniej wystąpiło w powiecie rypińskim – 59.

W pobranych próbach kału badanego materiału biologicznego od chorych w 91 przypadkach stwierdzono obecność rotawirusów (w ubiegłym roku w 39 przypadkach), w 25 - norowirusów (w 2021 r. - 30), w 30 - adenowirusów (w 2021 r. - 14), w 66 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego (w ubiegłym roku w 36 przypadkach).

Zachorowania wśród dzieci do 2 lat stanowiły 34,43 % ogółu zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe. Hospitalizowano 148 osób. Hospitalizowane osoby miały wykonane badania laboratoryjne.

Liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone może świadczyć o tym, iż lekarze podstawowej opieki zdrowotnej odstępują od diagnostyki mikrobiologicznej. Jak najbardziej wskazane byłoby dalsze kontynuowanie badań diagnostycznych w kierunku zakażeń rotawirusowych i norowirusowych w przypadku wystąpienia choroby biegunkowej.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 8

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	29	9	6
1	44	10-14	13
2	33	15-19	2
3	23	20-24	3
4	13	30-34	4
5	9	35-39	1
6	10	45-49	2
7	7	55-59	1
8	6	60 i >	6

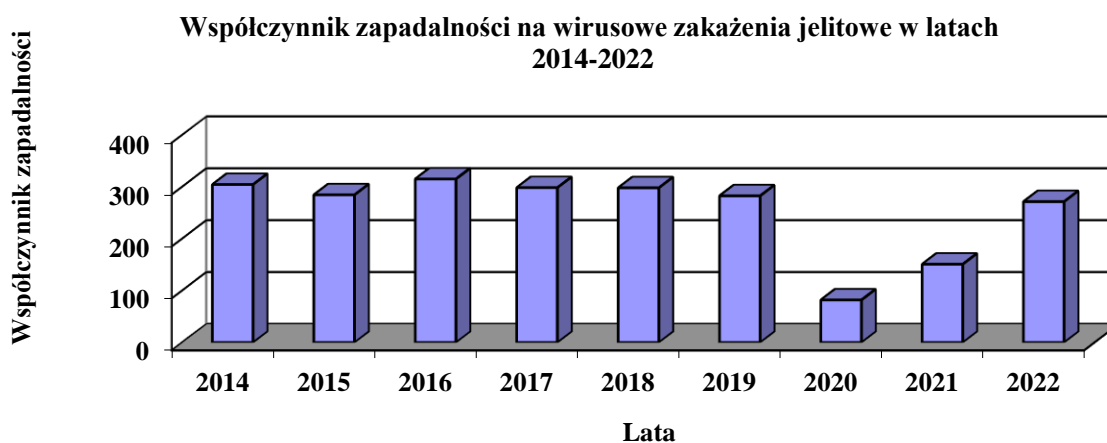
- wg płci
męska: 104 żeńska: 108
- wg miejsca zachorowania
miasto: 95 wieś: 117

W 2021 r. wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko rotawirusom. W powiecie brodnickim w 2022 r. zaszczepiono 65,7 % dzieci szczepionką przeciwrotawirusową (w 2021 r. zaszczepiono 66 % dzieci).

Tabela 9. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach od 2014 do 2022 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	238	223	247	235	235	223	64	119	212
Współczynnik zapadalności	304,36	284,45	315,01	298,38	297,98	282,51	81,92	150,80	271,38

Wykres 4

c. biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2

W zakresie tej jednostki chorobowej na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano wzrost zachorowań, w 2022 r. odnotowano 70 zachorowań, współczynnik zapadalności – 89,61 (w ubiegłym roku zarejestrowano 15 przypadków). Z ogółu zachorowań (70) na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu 21,13% stanowiły dzieci do lat 2 (w 2020 r. stanowiła 33,33 %).

Ogółem hospitalizowano 49 osób, w tym dzieci do lat 2 - 9, wykonano badania mikrobiologiczne i wirusologiczne - wyniki ujemne.

Sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej w powiecie brodnickim była niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie grudziądzkim – 210,79, najniższy w powiecie rypińskim – 7,23. Wojewódzki współczynnik zapadalności był niższy od współczynnika zapadalności powiatu brodnickiego.

Należy zauważyć, że do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi niemal wyłącznie w środowisku domowym. Zakażenia i zatrucia pokarmowe nie wystąpiły u dzieci objętych opieką w formie zinstytucjonalizowanej np. w klubikach malucha, ponieważ liczba dzieci tam przebywających jest niewielka oraz jest przestrzegany reżim sanitarny. Dużą rolę spełnia tu oświata zdrowotna poprzez kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 10

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	9	9	2
1	6	10-14	5
2	9	15-19	1
3	6	20-24	1
4	4	25-29	3
5	10	36-39	1
6	3	40-44	1
7	1	50-54	3
8	4	55-59	1

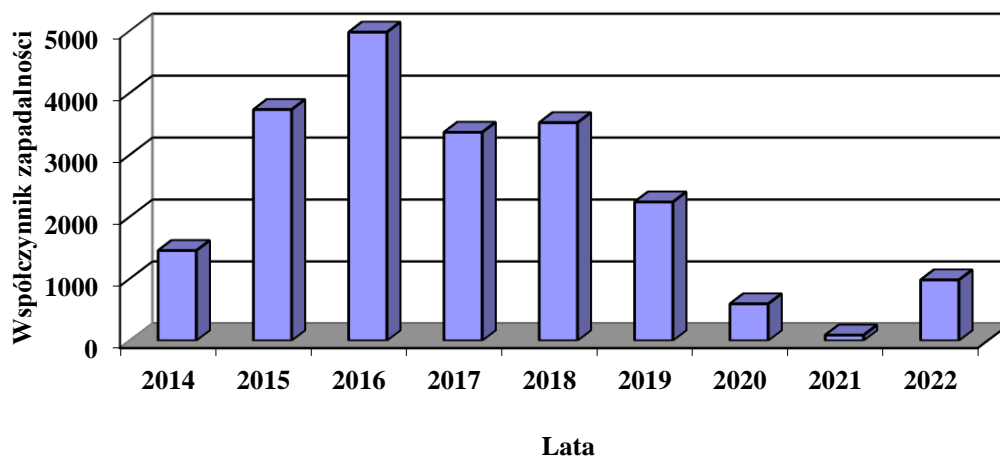
- wg płci
męska: 39 żeńska: 31
- wg miejsca zachorowania
miasto: 46 wieś: 24

Tabela 11. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w latach 2014-2022 w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	38	63	85	60	63	40	16	15	15
Współczynnik zapadalności	1455,94	3732,23	4982,41	3365,11	3521,52	2239,64	595,68	90,36	982,10

Wykres 5

Współczynnik zapadalności na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2014-2022

d. inwazyjne choroby przewodu pokarmowego

W omawianym roku podobnie jak w latach poprzednich nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę przewodu pokarmowego wywołaną przez wiciowca Lamblię.

Zachorowania wystąpiły w powiecie golubsko-dobrzyńskim, grudziądzkim i rypińskim, współczynnik zapadalności analogicznie – 2,29; 6,20 i 2,41. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,94.

W powiecie brodnickim, podobnie jak w powiatach sąsiednich, nie wystąpiły zachorowania na włośnicę.

e. wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2022 roku podobnie jak w roku 2021 i latach poprzednich w powiecie brodnickim nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A (1 przypadek) zarejestrowano w powiecie wąbrzeskim, współczynnik zapadalności - 3,04. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,30.

W 2022 r. na terenie powiatu brodnickiego ze szczepień zalecanych przeciw wzv typu A skorzystało 11 osób (w 2021 r. - 2 osoby). W dalszym ciągu z tych szczepień korzysta znikoma liczba ludności, co może stanowić zagrożenie w przyszłości dla niezaszczepionej populacji.

Zatrucia pokarmowe stanowią nadal problem, utrzymują się na niezmiennym poziomie, szczególnie wirusowe zakażenia jelitowe. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusowych zakażeń jelitowych oraz zatruc i zakażeń pokarmowych bakteryjnych (będących wykładnikiem stanu higieny żywności i żywienia) sukcesywnie w mediach społecznościowych, na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, jak również w lokalnej prasie oraz podczas wykonywania wywiadów epidemiologicznych przypomina się o konieczności zachowania higieny osobistej, zwłaszcza mycia rąk oraz higieny przygotowywania posiłków, a także przekazywane są podstawowe wiadomości o chorobach szerzących się drogą pokarmową.

W 2022 r. wdrożona i kontynuowana była akcja „Bezpieczne wakacje 2022” oraz akcja „Uroczystości komunijne bez zatruc pokarmowych” mające na celu rozpowszechnienie wiedzy na temat zatruc pokarmowych. Informacje na ww. temat zostały zamieszczone na stronie internetowej i w mediach społecznościowych PSSE w Brodnicy.

Zachorowania na zakaźne choroby przewodu pokarmowego są miernikiem stanu sanitarnego, jak i przestrzegania przez społeczeństwo zasad higieny.

1.4. Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem wzv typ B, wzv typ C, HIV/AIDS.

a. wzv typ B, wzv typ C

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby nie uległa istotnym zmianom. Rejestrowano wyłącznie przypadki przewlekłe, w których do zakażenia doszło prawdopodobnie wcześniej.

W 2022 r. podobnie jak w roku poprzednim zarejestrowano 5 przypadków WZW typu C, współczynnik zapadalności – 6,40 (w 2021 r. zarejestrowano 5 przypadki wirusowego zapalenia wątroby, współczynnik zapadalności 6,34).

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 12

wiek	liczba zachorowań
9	1
25-29	1
30-34	1
60-64	2

- wg płci
męska: 3 żeńska: 2
- wg miejsca zachorowania
miasto: 4 wieś: 1

Odnotowano 4 zachorowania na WZW typu B - BNO, współczynnik zapadalności – 5,12, analogiczne w 2021 r. – 8 zachorowań, współczynnik zapadalności – 10,14.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 13

wiek	liczba zachorowań
20-24	1
30-34	1
50-54	1
60-64	1

- wg płci
męska: 2 żeńska: 2
- wg miejsca zachorowania
miasto: 1 wieś: 3

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była porównywalna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim, najniższy w powiecie brodnickim. Wojewódzki współczynnik zapadalności był wyższy.

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że większość zakażeń wirusami hepatotropowymi należy wiązać z zabiegami medycznymi wykonywanymi w placówkach służby zdrowia.

Wskazane byłyby rutynowe badania pacjentów w kierunku WZW typu C, jak również i WZW typu B, co zwiększyłoby wykrywalność tej jednostki chorobowej i wpłynęłoby na skuteczniejsze leczenie oraz stopniową poprawę sytuacji epidemiologicznej populacji w tym zakresie.

Z uwagi na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, jedynie działania nieswoiste polegające na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń medycznych oraz innych zabiegów przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również systematyczne prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych w tym zakresie wśród pracowników szczególnie narażonych na ekspozycję zakażeń HBV oraz HCV, tj. pracowników służby zdrowia, Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Komendy Powiatowej Policji oraz zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuaży itp. mogą zapobiec szerzeniu się zachorowań na WZW typu C.

Podczas podejmowanych działań epidemiologicznych w otoczeniu chorego, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypominają o podstawowych drogach szerzenia się zakażeń wirusem HBV i HCV oraz metodach zapobiegania, zwalczania i możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych przeciw WZW typu B.

Pacjenci w placówkach służby zdrowia systematycznie informowani są o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych p/WZW typu B.

Wzrasta liczba osób zaszczepionych p/WZW typu B, z uwagi na objęcie obowiązkowym programem szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz osób szczególnie narażonych na zakażenie.

Obowiązkowe szczepienia przeciw wzw typ B realizowane są wśród dzieci w pierwszym roku życia. Odsetek zaszczepienia wyniósł 87,2 %. W 2022 r. w ramach szczepień zalecanych zaszczepiło się 174 mieszkańców powiatu brodnickiego (w 2021 r. - 204).

b. nowo wykryte zakażenia HIV

W 2022 r. na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przypomina społeczeństwu o dobrodziejstwie szczepień przeciwko chorobom zakaźnym szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek, wystosowując informacje w tym zakresie, m.in. do miejscowych władz samorządowych, lokalnych mediów, biur podróży i świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Co roku w mediach lokalnych ukazują się wiadomości o podstawowych metodach zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek.

W 2022 r. realizowana była interwencja „Szczęśliwy powrót z wakacji” w placówkach letniego wypoczynku. Zamieszczono informacje na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Brodnicy.

1.5. Inwazyjne zakażenia wywoływane przez *Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae*

a. *Streptococcus pyogenes*

W odniesieniu do roku 2021 odnotowano wzrost poziomu zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* - 5, współczynnik zapadalności – 6,40 (w roku ubiegłym 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności – 1,27). Zachorowanie dotyczyło jednostki chorobowej róży, 1 chory był hospitalizowany.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie wąbrzeskim – 33,46, najniższy w powiecie rypińskim – 4,82. Współczynniki zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 8,25.

Rozkład zachorowania kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 14

wiek	liczba zachorowań
40-44	1
45-49	2
60-64	1
65+	1

- wg płci chorych
męska: 2 żeńska: 3
- wg miejsca zachorowania
miasto: 4 wieś: 1

b. Streptococcus pneumoniae

W 2022 r. odnotowano 2 zachorowania wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* inwazyjny (1 - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, 1 - posocznica). W ubiegłym roku nie odnotowano zachorowań.

Zachorowania odnotowano również w powiecie grudziądzkim – 28, rypińskim – 3 i wąbrzeskim – 4, analogicznie współczynnik zapadalności – 21,70; 7,232 i 6,08. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 6,21.

Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne. W powiecie brodnickim w 2022 r. profilaktycznie zaszczepiło się szczepionką zalecaną p/zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* 271 osób (w 2021 r. – 138 osób).

Wszystkie dzieci urodzone od 01.01.2017 r. szczepione są obowiązkowo przeciw inwazyjnym zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*. Ostatnia, trzecia dawka podawana jest dzieciom między 13 a 15 miesiącem życia, w 2022 r. zaszczepiono 66,2% dzieci.

c. Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae

W 2022 r. w powiecie brodnickim nie zanotowano zakażenia wywołanego przez *Neisseria meningitidis* – posocznicę. W analogicznym okresie roku ubiegłego również nie zarejestrowano zachorowania.

Choroba meningokokowa nie wystąpiła w powiecie brodnickim, pojedyncze przypadki wystąpiły w 2 sąsiadujących powiatach. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na chorobę meningokokową, inwazyjną wynosił ogółem - 0,45 oraz na choroby wywołane przez bakterię *Haemophilus influenzae*, inwazyjną – 0,45.

W powiecie brodnickim w 2022 r. profilaktycznie zaszczepiło się szczepionką zalecaną p/zakażeniom wywołanym przez *Neisseria meningitidis* 105 osób (w 2021 r. - 140 osób).

W 2022 r. w powiecie brodnickim nie odnotowano zakażenia wywołanego przez *Haemophilus influenzae*. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae* inwazyjny – 0,45.

W powiecie brodnickim w 2022 r. zgodnie z obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych zaszczepiono p/zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b w pierwszym roku życia – 57,3% populacji, a w drugim roku życia – 98,7%.

1.6. Neuroinfekcje

Od wielu lat notuje się spadkową tendencję zachorowań na zapalenie opon mózgowych i mózgu.

a. wirusowe zapalenie opon mózgowych oraz inne wirusowe zapalenie mózgu

W 2022 r. nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych w powiecie brodnickim, podobnie jak w roku 2021 r.

Od szeregu lat odnotowuje się spadkową i wyrównaną tendencję zachorowań na zapalenie opon mózgowych i mózgu.

W powiecie grudziądzkim odnotowano 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu, nieokreślone, współczynnik zapadalności – 0,77, natomiast wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,25.

W powiecie grudziądzkim odnotowano również 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowych, inne określone i nieokreślone, współczynnik zapadalności – 0,77, natomiast wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,89.

b. bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2022 r. odnotowano 1 zachorowanie na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, podobnie jak roku ubiegłym, współczynnik zapadalności 1,27.

W sąsiednich powiatach w 2022 r. odnotowano 2 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, nieokreślone w powiecie grudziądzkim i 1 zachorowanie w powiecie wąbrzeskim. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł 0,80.

c. zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone

W bieżącym roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na zapalenie opon mózgowych, podobnie jak w roku 2021.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę zakaźną jednostkę chorobową była korzystna w porównaniu do dwóch sąsiednich powiatów (powiat grudziądzki – 2 zachorowania, powiat wąbrzeski -1 zachorowanie), w powiecie golubsko-dobrzyńskim i rypińskim nie odnotowano zachorowań. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,80.

d. zapalenie mózgu inne i nieokreślone

W 2022 roku na terenie powiatu brodnickiego nie zarejestrowano przypadku zachorowania na zapalenie mózgu, inne i nieokreślone. W ubiegłym roku również nie odnotowano zachorowań.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę zakaźną jednostkę chorobową była porównywalna do powiatu golubsko-dobrzyńskiego i wąbrzeskiego - zachorowań nie odnotowano. Po 1 zachorowaniu odnotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 0,77 i rypińskim, współczynnik zapadalności – 2,41. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,30.

1.7. Encefalopatie gąbczaste

W 2022 r., podobnie jak i w ubiegłym roku nie wystąpiły zachorowania na chorobę Creutzfeldta-Jacoba (CJD).

W sąsiednich powiatach nie odnotowano zachorowań na tę jednostkę chorobową, w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano 2 zachorowania, współczynnik zapadalności – 0,10.

1.8. Mikobakteriozy- inne i BNO

W 2022 r. nie zarejestrowano przypadku zachorowania na tę jednostkę chorobową, podobnie jak w roku ubiegłym.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na mikobakteriozy- inne i BNO, w porównaniu do sąsiednich powiatów, była korzystna. W 3 sąsiadujących powiatach zarejestrowano zachorowania. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 0,50.

1.9. Choroby odzwierzęce

a. borelioza

Na terenie powiatu brodnickiego w 2022 r. liczba zachorowań na boreliozę z Lyme jest porównywalna. W roku 2022 odnotowano 7 zachorowań na tą chorobę, współczynnik zapadalności – 8,96 (w 2021 r. zarejestrowano 7 zachorowań, współczynnik zapadalności – 8,87).

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę jednostkę chorobową w porównaniu do sąsiednich powiatów była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim – 55,02, najniższy współczynnik wystąpił w powiecie brodnickim – 8,96. Wojewódzki współczynnik zapadalności był wyższy i wyniósł – 26,25.

Dwie osoby były hospitalizowane, pozostałe chore osoby leczone były ambulatoryjnie na podstawie objawów klinicznych (rumień wędrujący, przypadki potwierdzone). We wszystkich zachorowaniach wektorem zakażenia były kleszcze. Miejscem narażenia były parki, działki ogrodowe, lasy, łąki na terenie miasta Brodnicy, Górzna, Jabłonowa Pomorskiego oraz gmin: Zbiczno, Bobrowo, Świdziebnia.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 14

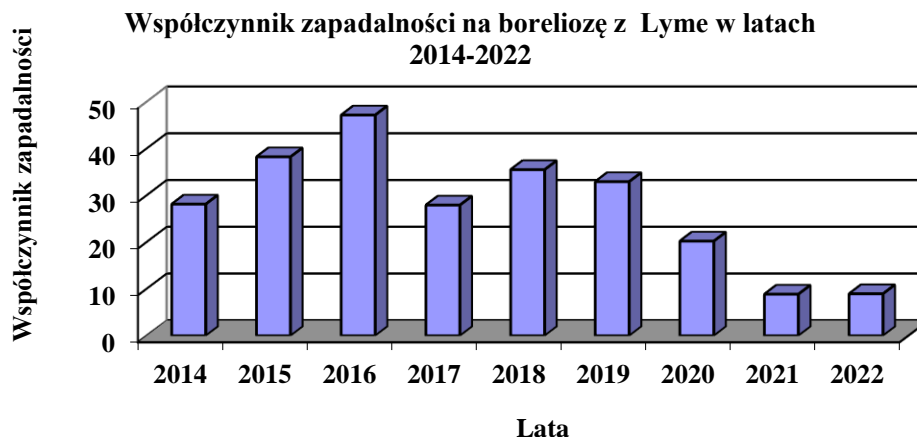
wiek	liczba zachorowań
6	1
20-24	1
60 i >	5

- wg płci chorych
męska: 5 żeńska: 2
- wg miejsca zachorowania
miasto: 2 wieś: 5

Tabela 15. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności na boreliozę z Lyme w latach od 2014 do 2022 w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	22	30	37	22	28	26	16	7	7
Współczynnik zapadalności	28,13	38,27	47,19	27,93	35,51	32,94	20,22	8,87	8,96

Wykres 6

Podczas dochodzeń epidemiologicznych zalecano chorym kontrolować skórę ciała i głowy, zastosować intensywny prysznic po powrocie z lasu, szybko i ostrożnie usunąć przysanego kleszcza z powierzchni skóry, a podczas przebywania na terenach bytowania kleszczy stosować środki ochrony osobistej i preparaty chemiczne odstrasżające te pajęczaki.

Przyczyny wzrostu zachorowalności na boreliozę należy upatrywać także w stale zmieniającym się zasięgu geograficznym bytowania kleszczy, wydłużaniu okresu ich żerowania, zmianach klimatu, zmianach ekonomicznych i społecznych w otoczeniu ludzi. Istotną rolę odgrywają też migrujące zwierzęta przenoszące zakażone kleszcze na obszary, na których krętki *Borrelia burgdorferii* dotychczas nie występowały.

Przeciwno boreliozie nie ma szczepionki, co potęguje problem i skutecznie uniemożliwia szybkie jego opanowanie. Ważne jest tym bardziej po stronie lekarskiej wczesne rozpoznawanie i skuteczne leczenie w początkowej fazie choroby.

W związku z brakiem możliwości uodpornienia czynnego przeciw boreliozie co roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy poprzez lokalne media oraz informacje zawarte na stronie internetowej PSSE oraz Starostwa Powiatowego w Brodnicy przypomina społeczeństwu o przestrzeganiu podstawowych zasad i ochronie przed kleszczami podczas przebywania w lasach, na polach, łąkach i działkach rekreacyjnych.

W ramach wdrażanej przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcji „Bezpieczne wakacje 2022”, jak również krajowego programu „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” rozpowszechniana była wiedza na temat zapobiegania boreliozie i odkleszczowemu zapaleniu mózgu wśród dzieci z placówek oświatowo-wychowawczych.

Informacje na temat zachorowań w powiecie brodnickim na boreliozę oraz metod profilaktyki, a także kleszczowego zapalenia mózgu wywołanego przez kleszcze z podaniem objawów chorobowych i metod zapobiegania ukazały się na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy oraz w mediach społecznościowym PSSE w Brodnicy. Informacje dot. zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy upowszechniał w podmiotach leczniczych wraz z prośbą o ich rozpropagowanie wśród pacjentów.

b. kleszczowe zapalenie mózgu

W 2022 r. oraz w 2021 r. nie wystąpiły zachorowania na tę jednostkę chorobową.

W sąsiednich powiatach nie odnotowano zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu. W województwie kujawsko-pomorskim również nie zarejestrowano przypadków tej jednostki chorobowej.

W powiecie brodnickim w 2022 r. zaszczepiły się profilaktycznie 82 osoby p/kleszczowemu zapaleniu mózgu (w 2021 r. - 34 osoby).

c. gorączka Q

Odnotowane w 2022 r. w województwie kujawsko pomorskim 2 przypadki gorączki Q, zostały zarejestrowane na terenie powiatu brodnickiego, współczynnik zapadalności – 2,56. W 2021 roku podobnie, jak w latach poprzednich na terenie powiatu nie odnotowano zachorowań.

Osoby chore to lekarze weterynarii, mający bezpośredni kontakt ze zwierzętami. Chorzy nie byli hospitalizowani, leczeni ambulatoryjnie na podstawie badania laboratoryjnego i objawów klinicznych (gorączka, ból głowy i mięśni, złe samopoczucie). PPIS w Brodnicy w ramach współpracy zwrócił się z prośbą do Powiatowego Inspektora Weterynarii w Brodnicy o podjęcie stosownych działań w celu ustalenia źródła zakażenia.

1.10. Gruźlica

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na gruźlicę w 2022 r. utrzymała się na tym samym poziomie w stosunku do lat poprzednich, natomiast w stosunku do roku 2021 uległa pogorszeniu. Zarejestrowano 6 zachorowań, współczynnik zapadalności – 7,68 (2021 r. - 4 zachorowania, współczynnik zapadalności 5,07).

W województwie kujawsko-pomorskim współczynniki zapadalności na gruźlicę w 2022 r. wynosił – 11,68.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 16

wiek	liczba zachorowań
40-44	1
50-54	1
60-64	1
65-69	1
70+	2

- wg płci chorych
męska: 5 żeńska: 1
- wg miejsca zachorowania
miasto: 4 wieś: 2

Wszystkie przypadki zachorowania były nowo zarejestrowane. 5 przypadków sklasyfikowano jako gruźlicę płuc potwierdzoną laboratoryjnie, 1 przypadek jako gruźlicę płuc potwierdzona wyłącznie posiewem.

Nadzorem epidemiologicznym objęto 27 osób ze styczności z chorymi na gruźlicę. Osoby poddano nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym, u większości wykonano zdjęcia RTG płuc. Wyniki badań radiologicznych klatki piersiowej nie wykazały zmian na płucach.

U jednej z osób ze styczności z chorym na gruźlicę płuc stwierdzono gruźlicę w postaci latentnej, zalecono profilaktyczne stosowanie leków.

Współpraca z lekarzami placówek leczniczych powiatu brodnickiego jest dobra, pisemnie lub telefonicznie powiadają oni PSSE w Brodnicy o przeprowadzonych wynikach badań osób z kontaktu.

Najważniejszą metodą zapobiegania szerzenia się gruźlicy w społeczeństwie jest wczesne wykrycie choroby i natychmiastowe leczenie.

Tabela 17. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności na gruźlicę w latach 2014 - 2022 w powiecie brodnickim.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	10	10	16	8	5	7	7	4	7
Współczynnik zapadalności	12,79	12,76	20,40	10,16	6,34	8,87	8,85	5,07	8,96

Wykres 7

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowanie od 80 lat szczepienia BCG. W 2022 r. zaszczepiono p/gruźlicy szczepionką BCG – 98,98 % noworodków, a w ubiegłym roku 99,4 %.

Czynnikami ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawiania się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków gruźlicy są:

- przerywanie leczenia gruźlicy przed jej zaleceniem przez chorego,
- prowadzenie leczenia gruźlicy bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźliczych,
- stosowanie leczenia przeciwprątkowego niezgodnie z rekomendacjami dot. zalecanych schematów leczenia i wielkości dawek leków przeciwprątkowych.

1.11. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2022 r. na terenie powiatu brodnickiego nie zarejestrowano przypadku choroby przenoszonej drogą płciową. W roku ubiegłym odnotowano 1 zachorowanie na kiłę, współczynnik zapadalności – 1,27.

W powiecie grudziądzkim odnotowano 4 zachorowania na kiłę wczesną, współczynnik zapadalności wyniósł – 3,19 oraz 1 przypadek zachorowania na inną postać kiły i kiły nieokreślonej, współczynnik zapadalności – 0,77.

1.12. Grypa i zachorowania grypopochodne

W 2022 roku podobnie jak w 2021 roku na terenie powiatu brodnickiego nie wystąpiły zachorowania na grypę potwierdzone laboratoryjnie.

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę zgłaszane były przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w tygodniowych meldunkach MZ-55.

Nie wystąpiły zachorowania na grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi w powiecie brodnickim, w sąsiednich powiatach i województwie kujawsko-pomorskim.

Liczba zachorowań grypopodobnych w porównaniu do ubiegłego roku na terenie powiatu brodnickiego uległa zwiększeniu - 9027, w tym w wieku od 0-14 lat – 4586 osób (w 2021 r. – 7056, w tym dzieci od 0-14 lat - 3596).

Tabela 18. Liczba zachorowań, współczynnik zapadalności oraz liczba osób hospitalizowanych na zachorowania grypopodobne ogółem na terenie powiatu brodnickiego w latach 2014-2022.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	520	5188	11398	11920	12569	9650	6077	7056	9027
Współczynnik zapadalności	665,80	6617,60	14532,52	5159,61	15934,53	12230,98	7682,97	8941,27	11555,45
Liczba osób hospitalizowanych	1	28	136	222	209	217	136	243	237

Wykres 8

W 2022 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) na terenie powiatu 1 podmiot leczniczy brał udział w nadzorze nad rejestracją przypadków grypy w systemie SENTINEL.

PPIS w Brodnicy poprosił Starostę Brodnickiego, Burmistrzów Miast i Wójtów Gmin powiatu brodnickiego, Komendanta Policji i Straży Pożarnej, kierowników dużych zakładów pracy o podjęcie skutecznych działań mających zapobieganie zachorowaniom na grypę wśród pracowników poprzez wykonanie szczepień przeciw grypie, co mało szczególne znaczenie w okresie pandemii a następnie stanu zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2.

PPIS w Brodnicy opracował autorskie materiały informacyjne w postaci ulotek, które rozpropagowano wśród społeczności powiatu brodnickiego, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w placówkach szkolnych. Materiały informacyjno-edukacyjne dot. grypy upowszechniano również w języku ukraińskim.

PPIS w Brodnicy w 2022 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego oraz udzielał wywiadów brodnickiej telewizji kablowej.

Mimo, iż szczepienia przeciw grypie są jedyną metodą profilaktyki przeciw chorobie oraz jej powikłaniom, a także udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej skierowanej do wielu grup ludności w 2022 r. na terenie powiatu brodnickiego ze szczepień zalecanych przeciw grypie skorzystało 2268 osób (w 2021 r. - 1946 osób), co stanowi 2,90 % całej populacji powiatu.

W procesie podnoszenia wyszczepialności przeciw grypie należy pamiętać, iż grypy nie należy lekceważyć, ponieważ dla niektórych osób z przewlekłymi chorobami, może ona stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia bez względu na wiek.

1.13. Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W 2022 roku odnotowano 11 osób zaszczepionych przeciw wściekliznie, współczynnik zapadalności – 14,08 (w ubiegłym roku 4 - współczynnik zapadalności 5,07).

Osoby zostały zaszczepione z powodu braku możliwości wykluczenia chorób u zwierzęcia, lub z braku możliwości poddania zwierzęcia obserwacji weterynaryjnej. Szczepienia podejmowano po pokąsaniu przez nieznaną psę oraz kota. Wszystkie osoby otrzymały pełny cykl szczepienia.

Od wielu lat nie zanotowano na naszym terenie zachorowań ludzi na wściekliznę. Od dłuższego czasu nie stwierdza się na terenie powiatu brodnickiego przypadków wścieklizny wśród zwierząt dzikich i domowych.

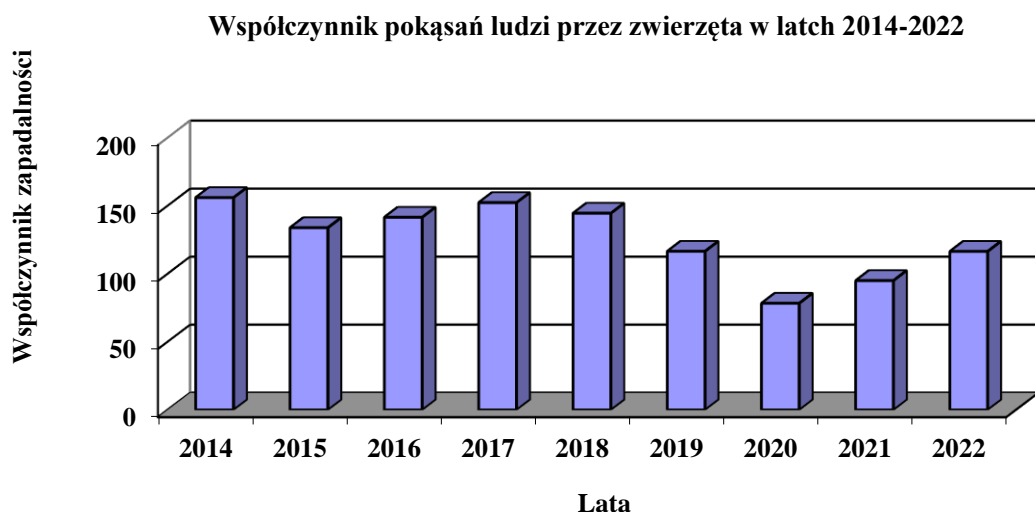
W powiecie brodnickim w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i sąsiednich powiatów stwierdzono porównywalną sytuację w zakresie styczeńności i narażenia na wściekliznę/potrzeba szczepień. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie wąbrzeskim – 33,46, najniższy w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 9,17. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 19,74, był wyższy od zarejestrowanego w powiecie brodnickim.

W okresie sprawozdawczym doszło do 91 pokąsań ludzi przez zwierzęta – psy, koty, królika (w 2021 r. - 75). Liczba pokąsań ludzi przez zwierzęta zwłaszcza przez psy i koty w dalszym ciągu utrzymuje się na wysokim poziomie na terenie całego powiatu brodnickiego. Wszystkie zwierzęta znane zostały poddane obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny - wyniki ujemne.

Tabela 19. Pokąsania ludzi przez zwierzęta na terenie powiatu brodnickiego w latach 2014-2022.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zachorowań	122	105	111	120	114	92	62	75	91
Współczynnik zapadalności	156,02	133,93	141,56	152,36	144,56	116,55	78,35	95,04	116,49

Wykres 9

Stały nadzór epidemiologiczny PSSE, polegający na wdrażaniu szczepień u osób pokąsanych przez zwierzęta stanowi skuteczną formę profilaktyki wścieklizny, a tym samym pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka na tę groźną chorobę.

1.14. Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego

W 2022 r. w powiecie brodnickim nie wystąpiły choroby zawleczone z innych krajów.

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i napływem na teren powiatu brodnickiego uchodźców z Ukrainy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wzmógł czujność w zakresie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio). Na terenie placówek zamieszkałych przez obywateli Ukrainy informował o konieczności zachowania wzmoczonego reżimu sanitarnego i podejmował działania w zakresie upowszechniania realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży.

W celu ograniczenia możliwości zawleczenia choroby zakaźnej przez osoby wyjeżdżające do krajów o odmiennej sytuacji epidemiologicznej w zakresie tych chorób, pracownicy PSSE w Brodnicy poprzez współpracę z lokalnymi biurami podróży sukcesywnie przypominali o występujących tam zagrożeniach i upowszechniali wiedzę o metodach zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym szerzącym się na tych terenach. Jednocześnie informowali o

możliwościach skorzystania ze szczepień zalecanych z podaniem placówki wykonującej te szczepienia.

W związku z trwającym do 16 maja 2022 r. stanem epidemii w Polsce, a następnie stanem zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2 w powiecie brodnickim w 2022 r. odnotowano znaczną liczbę potwierdzonych zakażeń ludzi koronawirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID-19 – 3712, współczynnik zapadalności – 4751,72 (w 2021 roku odnotowano - 4143, współczynnik zapadalności – 5249,95).

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była niekorzystna, w powiecie grudziądzkim wystąpiła wyższa liczba zachorowań na chorobę COVID-19, w pozostałych powiatach (golubsko-dobrzyńskim, rypińskim, wąbrzeskim) odnotowano mniejszą liczbę zachorowań. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie grudziądzkim – 6597,38, najniższy współczynnik zapadalności w powiecie rypińskim – 4668,03

W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 146522 zakażeń wirusem SARS-CoV-2 potwierdzonych laboratoryjnie. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 7283,67.

Z analizy epidemiologicznej wynika, że najwięcej osób, u których potwierdzono zakażenie koronawirusem od początku epidemii to osoby po kontakcie z osobą zakażoną (np. współdomownicy, kontakt w zakładzie pracy), osoby po kontakcie w szpitalu oraz po powrocie z zagranicy. Pozostałe zakażenia to transmisje rozproszone.

Zakażenia rodzinne były najczęściej związane z brakiem odizolowania osoby z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2. Brak właściwych warunków domowych do odosobnienia i nieprzestrzeganie w pełni zasad higieny generowało dalsze zakażenia w najbliższym otoczeniu. Problemem była również transmisja wirusa poprzez uczniów szkół, pracowników zakładów pracy, personel medyczny i kadrę pedagogiczną przemieszczającą się i pracującą w różnych miejscach, a przez co przyczyniającą się do powstania ognisk zakażeń.

Pacjenci przechodzili zakażenie COVID-19 zarówno bezobjawowo, jak i odczuwali jeden lub kilka objawów chorobowych (m.in. uczucie duszności, kaszel, gorączkę, biegunkę, nudności, wymioty, dreszcze, ogólne osłabienie, ból gardła, katar, ból głowy, drażliwość, ból mięśni, ból klatki piersiowej, ból brzucha, ból stawów, utratę węchu, utratę smaku), 143 osób zakażonych było hospitalizowanych. U 42 pacjentów wystąpiła postać krytyczna zakażenia, odnotowano zgony, większość pacjentów z chorobami współistniejącymi.

W trakcie choroby zalecano osobom zakażonym kontrolować temperaturę ciała, prowadzić samoobserwację, przestrzegać zasad higieny i dezynfekcji, konsultować objawy z lekarzem POZ.

W związku z akcją szczepień przeciwko COVID-19 oraz upowszechnianiem realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych wśród obywateli Ukrainy prowadzono na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne wśród społeczeństwa powiatu (Facebook, Twitter, Instagram, strona internetowa PSSE w Brodnicy, wywiady udzielane przez PPIS w Brodnicy lokalnej telewizji kablowej, wystąpienia na posiedzeniach Komisji Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego, Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, wideokonferencje dla przedstawicieli jednostek samorządu). Materiały informacyjno-edukacyjne dot. zachorowań prozdrowotnych zamieszczano również w języku ukraińskim.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w 2022 roku

W związku z trwającym do 16 maja 2022 r. stanem epidemii w Polsce oraz konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i masowym przyjazdem uchodźców działania PPIS w Brodnicy ukierunkowane były w znacznym stopniu na zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń spowodowanych nie tylko pandemią wirusa SARS-CoV-2, ale i możliwością pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy.

W I kwartale 2022 r. z uwagi na lawinowy wzrost zakażeń wirusem SARS-CoV-2 prowadzenie działań wymagało skupienia sił na skutecznym zapobieganiu wystąpienia zachorowań na chorobę COVID-19, na ograniczaniu jej zasięgu i na jej zwalczaniu. PPIS w Brodnicy przypominał o bezwzględnej konieczności natychmiastowego informowania Inspekcji Sanitarnej o każdym przypadku wystąpienia zachorowania, bądź podejrzenia choroby celem szybkiego wykrycia zakażeń i natychmiastowego podjęcia działań epidemiologicznych. Oprócz działań koordynujących i decyzyjnych w stacji PPIS musiał sprostać wyzwaniom związanym z szybkim i skutecznym wygaszaniem ognisk zakażeń koronawirusem w powiecie, wydawaniem opinii dot. zdalnego nauczania w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, prowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych oraz codziennym nadzorowaniem działań logistycznych i profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego w powiecie.

PPIS w Brodnicy prosił również o wzmożenie czujności zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom przebywającym na terenie powiatu brodnickiego.

Za sprawne, profesjonalne i skuteczne wykonywanie ww. zadań, zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu, PPIS w Brodnicy otrzymał od Pana Prezydenta RP Złoty Krzyż Zasługi oraz wielokrotne podziękowania i wyrazy uznania od Starosty Brodnickiego, Burmistrza Brodnicy. Ponadto Starosta wyrażał wyrazy uznania dla pracy PIS w Brodnicy w programach w telewizji lokalnej Eltronik. PPIS otrzymywał wielokrotnie ustne podziękowania m.in. od kierownictwa zakładów pracy, pozostałych przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i społeczeństwa.

PPIS w Brodnicy oraz wszyscy pracownicy PSSE w Brodnicy w ww. okresie, aby zapobiec występowaniu zachorowań i zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne społeczności powiatu brodnickiego wykonywali codziennie ogrom zadań związanych z epidemią wirusa SARS-CoV-2 i napływem uchodźców z Ukrainy.

W związku z akcją szczepień przeciwko COVID-19, ale również propagowaniem szczepień takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica, prowadzono na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy zakwaterowanych przez gminy powiatu w miejscach zorganizowanych. Nawiązano współpracę z MOPS w Brodnicy, ZUS w Brodnicy oraz PUP w celu rozpropagowania materiałów informacyjno-edukacyjnych przez pracowników tych jednostek do dalszego przekazania osobom przybyłym z Ukrainy. Zwrotnie otrzymaliśmy informację o przekazaniu ww. materiałów do 60 osób przybyłych z Ukrainy. Do Urzędu Miasta i Gminy oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Brodnicy drogą elektroniczną przekazane zostały materiały informacyjno-edukacyjne w języku ukraińskim w celu zamieszczenia na stornach internetowych urzędów. Do 9 placówek z terenu powiatu brodnickiego zakwaterowania osób przybywających z Ukrainy przekazane zostały pakiety materiałów w języku ukraińskim.

PPIS w Brodnicy był w codziennym kontakcie ze Starostą Brodnickim, na bieżąco współpracował z Naczelnikiem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Burmistrzem Brodnicy, Komendantem Policji, Dyrektorami Szpitala Powiatowego, lekarzami rodzinnymi, kierownikiem Biura Zdrowia, Wójtami gmin powiatu brodnickiego. PPIS wnikliwie

konsultował działania prowadzone przez Burmistrzów i Wójtów powiatu brodnickiego oraz kierowników jednostek, firm i dużych przedsiębiorstw, właścicieli i pracowników biur podróży, funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, kierownictwo POZ, proboszczów Parafii Rzymsko-Katolickich związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków chorób zakaźnych.

PPIS uczestniczył w wideokonferencjach organizowanych przez GIS, PWIS, Starostę Brodnickiego oraz w naradach roboczych dla pracowników Stacji.

Ponadto PPIS w Brodnicy:

- 23.06.2022 r. uczestniczył w sesji Rady Powiatu Brodnickiego, gdzie złożył opracowanie dot. oceny stanu sanitarnego powiatu brodnickiego za 2021 r. i uczestniczył w dyskusji na powyższy temat,
- 4.07.2022 r. uczestniczył w zdalnym posiedzeniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Brodnicy, podczas którego omówił przygotowania do sezonu wypoczynkowego na terenie powiatu brodnickiego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa licznym turystom przebywającym na terenie Pojezierza Brodnickiego oraz omówił aktualną sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych, zwracając szczególną uwagę na zwiększającą się liczbę zakażeń nowymi wariantami wirusa SARS-CoV-2 i zalecając stosowanie środków profilaktycznych celem minimalizowania rozprzestrzeniania się choroby COVID-19,
- 9.07.2022 r. uczestniczył w Gminnym Festynie w Bartniczce, który został zorganizowany w ramach przeciwdziałania COVID-19 pn. „W zdrowym ciele zdrowy duch”, podczas którego wygłosił prelekcję „Pandemia COVID-19 dwa lata doświadczeń”,
- 24.07.2021 r. wraz z pracownikami wziął udział w XV Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną na Przedzamczu w Brodnicy, podczas którego pracownicy PSSE w Brodnicy pod kierunkiem PPIS w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dot. profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, sprzętu badawczego i pomiarowego. Podczas jarmarku przeprowadzono kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych w języku ukraińskim dotyczących roli szczepień ochronnych oraz profilaktyki chorób zakaźnych. PPIS na dużej scenie plenerowej przeprowadził nagrodzony konkurs wiedzy o zdrowiu dla zgromadzonych uczestników.
- 3.09.2022 r. razem z zespołem pracowników brał udział w uroczystych obchodach Dożynek Powiatowo-Gminnych w Osieku, podczas których PSSE w Brodnicy wspólnie z przedstawicielami Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zorganizowała stoisko informacyjno-prewencyjne i prowadziła wielopłaszczyznowe działania profilaktyczne m.in. w postaci pokazów bezpiecznego usuwania kleszczy, prawidłowego mycia rąk. Pracownicy pionu Nadzoru Przeciwepidemicznego przedstawili zagadnienia dot. profilaktyki chorób zakaźnych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rolę szczepień ochronnych,
- 14.09.2022 r. uczestniczył w konferencji naukowo-szkoleniowej w Ciechocinku „Dbaj o zdrowie”,
- 21.09.2022 r. uczestniczył w posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego przy Starostwie Powiatowym w Brodnicy, gdzie przedstawił sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2021 r. wraz z oceną stanu sanitarnego w 2021 r. skupiając się na działaniach PIS w Brodnicy,
- 27.09.2022 r. uczestniczył w sesji Rady Powiatu poświęconej, m.in. ocenie informacji dot. bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu brodnickiego,
- 20.10.2022 r. zorganizował wspólnie z pracownikami WSSE w Bydgoszczy i PSSE w Brodnicy przy współpracy ze Starostwem Powiatowym i Urzędem Miejskim w Brodnicy

- spotkanie informacyjno-edukacyjne dla matek z Ukrainy posiadających dzieci w wieku do 18 r. ż przebywających na terenie powiatu brodnickiego, które dot. profilaktyki chorób zakaźnych i kształtowania zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych oraz dla uczniów z Ukrainy w jednej ze szkół powiatu brodnickiego,
- 15.11.2022 r. zorganizował spotkanie informacyjno-edukacyjne dla członków klubu Seniora Brodniczanka w BDK w Brodnicy oraz Lokalnej Grupy Działania na temat bezpiecznego stosowania antybiotyków, profilaktyki grypy oraz promocji szczepień ochronnych,
 - zorganizował wystawę żywych okazów grzybów na placu PSSE w Brodnicy oraz w kilku szkołach powiatu brodnickiego,
 - aby poprawić poziom zaszczepienia mieszkańców miasta Brodnicy i powiatu w kontaktach z władzami samorządowymi, radnymi prosił, aby w swoich działaniach upowszechniali wiedzę, mieszkańcom powiatu oraz przebywającym osobom z Ukrainy zakwaterowanym w zorganizowanych miejscach przez gminy powiatu, dot. poddania się szczepieniom nie tylko przeciwko COVID-19, ale również pozostałym, obowiązkowym szczepieniom wg PSO oraz wiedzę z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzv typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica,
 - prowadził na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne, m.in. poprzez aktywną współpracę z brodnickimi mediami, udzielał wywiadów za pośrednictwem telewizji kablowej dla społeczności lokalnej na temat sytuacji epidemiologicznej dot. COVID-19, apelował o zwiększenie działań informacyjno-edukacyjnych wśród społeczeństwa powiatu i podjęcie koniecznej decyzji o zaszczepieniu się przeciwko COVID-19,
 - uczestniczył wielokrotnie w videokonferencjach organizowanych przez PWIS w Bydgoszczy oraz przez Starostę Brodnickiego,
 - w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i przyjazdem uchodźców do wytypowanych obiektów na terenie powiatu brodnickiego był w stałym kontakcie ze Starostą Brodnickim, prosił o wzmożenie czujności zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom oraz aby codziennie Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego przysyłał informacje na temat liczby osób zakwaterowanych w ww. obiektach,
 - prowadził wielokrotne rozmowy z Komendantem Policji nt. wspólnych kontroli dot. przestrzegania obostrzeń w związku z epidemią,
 - uzgadniał i koordynował z PPIS w Golubiu-Dobrzyniu zadania dot. kontroli krzyżowych wykonywanych przez pracowników na terenie innego powiatu, dot. złamania przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
 - udzielał licznych odpowiedzi Rzecznikowi Prasowemu PWIS w Bydgoszczy oraz Rzecznikowi Prasowemu Wojewody dotyczących działań kontrolnych i edukacyjnych PSSE w Brodnicy związanych z przeciwdziałaniem pandemii.

Również pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili szeroką akcję informacyjną dla społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego w ośrodkach zbiorowych, związaną z zapobieganiem zakażeniu wirusem SARS-CoV-2, profilaktyką i zwalczaniem chorób zakaźnych, obowiązkowymi szczepieniami wg PSO. Pracownicy PSSE w Brodnicy rozpropagowywali materiały edukacyjne w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i miejscach zakwaterowania uchodźców z Ukrainy.

Wszyscy pracownicy PSSE w Brodnicy w ww. okresie, a zwłaszcza pracownicy sekcji NEP przy ścisłym współdziałaniu z PPIS w Brodnicy, aby zapobiec występowaniu zachorowań na choroby zakaźne oraz zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne społeczności powiatu brodnickiego i uchodźcom z Ukrainy wykonywali codziennie ogrom zadań:

- zbierano telefonicznie dane do opracowania wywiadów epidemiologicznych, dane od osób z otoczenia osoby podejrzanej o zakażenie COVID-19 oraz od osób powracających z zagranicy,
- sporządzano na bieżąco codzienne sprawozdania i raporty dot. sytuacji związanej z epidemią koronawirusa,
- sprawowano bieżący nadzór nad osobami z kwarantanny oraz nad osobami zakażonymi (liczba osób na kwarantannie w 2022 r. - 3483, 3712 osób zakażonych),
- wystawiono zaświadczenia o odbyciu kwarantanny dla współdomowników, osób przebywających na izolacji - 66.
- udzielano informacji telefonicznych związanych z epidemią koronawirusa oraz dot. zasad odbywania kwarantanny,
- udzielano odpowiedzi na wnioski i interwencje w sprawach związanych z epidemią COVID-19, wpływające do stacji m.in. z MOPS-ów, GOPS-ów, urzędów miast i gmin powiatu brodnickiego, zakładów pracy, instytucji oraz społeczeństwa,
- na bieżąco śledzono i zapoznawano się z wychodzącymi rozporządzeniami i wytycznymi w związku z epidemią,
- w ww. okresie sprawozdawczym zlecono do wymazów w kierunku koronawirusa – 355 osób,
- obsługiwano na bieżąco systemy: EWP (rejestr osób przebywających na kwarantannie), SEPIS (system Platformy Informatycznej Inspekcji Sanitarnej), epibaza, SRWE, redmine, eszczepionka. Wszystkie rejestrowane choroby oraz biologiczne czynniki chorobotwórcze zapisywane były w systemie epibaza. Część sprawozdań uzupełniano w „chmurze” na dysku google na udostępnianych przez WSSE w Bydgoszczy interaktywnych formularzach: sprawozdanie z grypy, kar, gruźlicy, kart uodpornienia, MZ-54, lokalizacja Ukraina (ilość osób przybywających z Ukrainy zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego w ośrodkach zbiorowych), opieka medyczna Ukraina (dostęp uchodźców do opieki medycznej oraz zalecanych i obowiązkowych szczepień ochronnych),
- zamieszczano na bieżąco informacje związane z pandemią koronawirusa w social mediach (Facebook, Twitter, Instagram) i stronie internetowej PSSE w Brodnicy – 1966, obowiązkowymi szczepieniami wg PSO oraz informacje z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica (m.in. zamieszczono 3 artykuły i 8 postów w języku ukraińskim z łączną liczbą odsłon 540),
- przekazywano na bieżąco rekomendacje GIS i pozostałych Ministrów odnośnie zapewnienia bezpieczeństwa w obiektach w czasie epidemii,
- przekazywano wystąpienia do podmiotów leczniczych dotyczące następujących zagadnień: zgłaszalności chorób zakaźnych oraz biologicznych czynników chorobotwórczych, zgłaszania zachorowań na odrę i różyczkę wraz z materiałem klinicznym do badań, kleszcze i choroby przenoszone przez kleszcze, barszcz Sosnowskiego, raporty MZ-55, SENTINEL,
- wystawiono 1 decyzję administracyjną w związku ze złamaniem przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
- w okresie epidemii COVID-19 codziennie realizowano zadania związane z kontrolami COVID-19 wspólnie z Policją oraz zadania samodzielne dot. przestrzegania obostrzeń w obiektach.

1.15. Zgony z powodu chorób zakaźnych

W omawianym okresie w powiecie brodnickim wstąpiły 43 zgony (42 z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID 19) i 1 zgon z powodu gruźlicy płuc.

Rozkład zgonów kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 20

wiek	liczba zgonów
25-29	1
45-49	2
55-57	1
60+	39

- wg płci chorych
M: 19 K: 24
- wg miejsca zachorowania
miasto: 22 wieś: 21

Analogicznie w 2021 r. odnotowano 115 zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID 19).

1.16. Wnioski

1. Sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w powiecie brodnickim w 2022 r. można ocenić jako dobrą.
2. Pracownicy PSSE w Brodnicy oprócz walki z epidemią SARS-CoV-2 i wzmoczoną czujnością w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom na terenie powiatu brodnickiego realizowali zadania zgodnie z planem pracy na 2022 r. W związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego i jednoczesnym odmrażaniem poszczególnych sektorów gospodarki pracownicy PSSE rozpoczęli realizować planowane kontrole w obiektach, dodatkowo przeprowadzano kontrole interwencyjne wynikające ze zgłoszeń obywateli.
3. W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego nie wystąpiły inne choroby zaleczone z innych stref klimatycznych, nie notowano epidemicznego wzrostu zachorowań. Nie wystąpiły zjawiska o charakterze klęsk żywiołowych, rzutujące na pogorszenie się sytuacji zachorowań w regionie. Należy kontynuować współpracę przede wszystkim z biurami podróży oraz prowadzić działania informacyjne dla osób podróżujących w inne regiony świata.
4. Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była korzystna.
5. Na dzień 31.12.2022 r. uchyła się od szczepień 25 rodziców (19 dzieci).
6. Niskie na ogół odsetki zaszczepionych w ramach szczepień zalecanych, przy wysokim odsetku osób zaszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych, mogą świadczyć o braku możliwości finansowych poddania się tego typu szczepieniom, gdyż koszt szczepień zale-

- canych niestety jest nadal wysoki. Z uwagi na fakt, że szczepienia ochronne są najskuteczniejszym orężem zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne należy systematycznie, podobnie jak w latach ubiegłych upowszechniać wśród społeczeństwa szczepienia zalecane przeciw ospie wietrznej, kleszczowemu zapaleniu mózgu oraz przeciw *Neisseria meningitidis*, grypie i wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Opracowane materiały dot. zasad profilaktyki chorób zakaźnych należy w dalszym ciągu systematycznie rozpropagować wśród mieszkańców powiatu brodnickiego oraz w sezonie letnim wśród turystów, dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie Pojezierza Brodnickiego. Nadal należy prowadzić akcję informacyjną dot. ww. tematyki w social mediach takich, jak: Facebook, Twitter, Instagram i stronie internetowej PSSE w Brodnicy oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy.
7. W omawianym roku zarejestrowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Wskazane byłoby wprowadzenie szczepień p/ospie wietrznej do obowiązkowego programu szczepień ochronnych, co wpłynęłoby korzystnie na sukcesywne zmniejszenie liczby zachorowań i poprawiłoby radykalnie niekorzystną sytuację epidemiologiczną w tej jednostce chorobowej.
 8. Ze względu na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych oraz biernego uodpornienia istotnym jest podejmowanie działań uniemożliwiających szerzenie się zakażenia poprzez wdrażanie i utrzymywanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych, zwłaszcza w podmiotach leczniczych i innych miejscach świadczenia usług, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, jak również systematyczne prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych w tym zakresie wśród pracowników szczególnie narażonych na ekspozycję zakażeń HBV oraz HCV, tj. pracowników służby zdrowia, Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Komendy Powiatowej Policji oraz zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuaży itp.
 9. W roku 2022 odnotowano 7 zachorowań na boreliozę z Lyme, liczba zachorowań w stosunku do roku 2021 nie uległa zmianie. Wobec braku czynnego uodpornienia przeciw tej chorobie należy uświadamiać społeczeństwo o sposobach chronienia się przed kleszczami, aby zapobiegać chorobom przenoszonym przez te pajęczaki.
 10. W omawianym roku zarejestrowano spadek zachorowań na zachorowania o etiologii salmonellozowej.
 11. Nadal należy kontynuować i poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego na temat zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej, roli łańcucha chłodniczego oraz błędów technologiczno-higienicznych przy przygotowywaniu potraw poprzez systematyczne zamieszczanie treści na ww. temat na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w social mediach, takich, jak: Facebook, Twitter, Instagram, lokalnej prasie oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy, a także kontynuować współpracę z kołami gospodyń wiejskich.
 12. Należy w dalszym ciągu przekazywać najnowszą wiedzę w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia m.in. wirusa SARS-CoV-2 opartą na wytycznych WHO, GIS oraz aktualnych doniesień medycznych. Właściwa edukacja w sytuacji zagrożenia epidemicznego to podstawa sukcesu.
 13. W związku z możliwością zaszczepienia się szczepionką p/SARS-CoV-2 należy poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego na temat zasadności szczepień przeciwko COVID-19, prowadzić akcje informacyjne dla społeczeństwa związane z koniecznością zaszczepienia się przeciwko chorobie COVID-19.
 14. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców w wytypowanych obiektach na terenie powiatu brodnickiego należy prowadzić wzmożoną

- czujność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom, poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa ukraińskiego na temat zasadności szczepień, prowadzić akcje informacyjne, prelekcje związane z koniecznością zaszczepienia się.
15. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń, podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, wdrażanie działań przeciwepidemicznych oraz kształtowanie zachowań prozdrowotnych ma pozytywny wpływ na stan bezpieczeństwa powiatu.
 16. Dzięki podjęciu przez PPIS w Brodnicy skutecznych, wielopłaszczyznowych działań edukacyjno-profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia, przy wzorowej współpracy z przedstawicielami jednostek samorządowych, Policją, Strażą Pożarną, dyrekcją szpitala, inspekcjami, kierownictwem instytucji i zakładów pracy, a nade wszystko dzięki wsparciu i pomocy Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy udało się zachować bezpieczeństwo epidemiologiczne w powiecie brodnickim oraz podnieść świadomość prozdrowotną wśród społeczności lokalnej.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW HIGIENY ŚRODOWISKA

2. Stan sanitarny obiektów higieny środowiska

2.1. Ocena sanitarna placówek podmiotów wykonujących działalność leczniczą

2.1.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Szpital

Szpital w Brodnicy w ewidencji PSSE w Brodnicy (1 obiekt, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym) został skontrolowany. Kontrola obejmowała Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej wraz z Poradnią Rehabilitacji Medycznej. Oddział ten liczył 29 łóżek w 7 kilkusobowych salach z łazienkami.

W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W szpitalu w Brodnicy w I półroczu 2022 r. w ramach kontroli wewnętrznej zbadano 3 próbki wody ciepłej na obecność bakterii Legionella, w 2 próbkach wody stwierdzono wysokie skażenie (1020 jtk/100 ml, 1460 jtk/100 ml). Została wydana decyzja zobowiązująca do podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii z rodzaju Legionella w instalacji wody ciepłej w szpitalu oraz zaprzestania używania wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców na oddziałach, gdzie stwierdzono wysokie skażenie. Po wdrożonych działaniach naprawczych wykonane w ramach kontroli wewnętrznej analizy jakości ciepłej wody wykazały brak skażenia bakterią z rodzaju Legionella, powtórne kontrolne badania po 3 miesiącach potwierdziły brak skażenia wody ciepłej.

W Szpitalu Powiatowym w Brodnicy zasilanym w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy, dysponującym zbiornikiem retencyjnym na wodę, w ramach kontroli wewnętrznej okresowo badano jakość wody przeznaczonej do spożycia w zakresie mikrobiologicznym (jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym).

Odpady medyczne transportem firmy Monika Puc EKO-UTIL Brodnica trafiają do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy.

Zakłady opiekuńczo-lecznicze

Ilość obiektów w ewidencji nie uległa zmianie, jest 1 obiekt.

W strukturze ARS MEDICA Sp. z o.o. funkcjonował Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Wichulcu 14, gm. Bobrowo. Podmiot został skontrolowany, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dysponował 60 miejscami (w dniu kontroli było 52 pacjentów). Wszystkie pomieszczenia obiektu utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-porządkowym i technicznym. Obiekt spełnia wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze

Aktualnie w ewidencji 2 obiekty, przybył 1 obiekt. Zgodnie z rejestrem Wojewody jest to Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Brodnicy ul. Waryńskiego 13 w zarządzie NOVAMED Sp. z o.o. w Brodnicy. Obiekt przeznaczony jest dla osób przewlekle chorych, które ze względu na swój stan zdrowia, niepełnosprawność fizyczną lub brak samodzielności wymagają profesjonalnej całodobowej opieki i pielęgnacji. Przeprowadzono 1 kontrolę obiektu przed planowanym przyjęciem pensjonariuszy. Obiekt na potrzeby 6 podopiecznych (2 pokoje łóżkowe). Opiekę lekarską będzie zapewniał lekarz POZ, gdzie osoba (pensjonariusz) jest zapisana. Pensjonariusz będzie przebywał w obiekcie 2 tygodnie. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Obiekt spełniał wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Hospicja stacjonarne

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego nie funkcjonują hospicja stacjonarne.

2.1.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria

W tej grupie obiektów w ewidencji na koniec 2022 r. były 33 obiekty, przybyły 2 obiekty (1 indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska i 1 indywidualna specjalistyczna praktyka stomatologiczna zostały przekształcone w Poradnie). Skontrolowano 18 podmiotów leczniczych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W tej grupie obiektów odnotowano zdecydowaną poprawę w 1 podmiocie leczniczym, który został przeniesiony do nowego funkcjonalnego budynku. Projekt obiektu został pozytywnie zaopiniowany przez PPIS w Brodnicy i wydane zostało postanowienie o nie zgłaszaniu sprzeciwu i uwag do rozpoczęcia użytkowania obiektu (ANMED Sp. z o.o. w Brodnicy przy ul. Ceglanej 1).

Kontrole wykazały również, że w 7 obiektach przeprowadzono prace remontowe pomieszczeń (odnowiono ściany, wymieniono posadzki, drzwi wewnętrzne), wyposażono w nowe sprzęty (3 autoklawy, unity, fotele ginekologiczne, aparat EKG, lampy UV-C, oczyszczacze powietrza).

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów.

Wszystkie obiekty spełniają wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Medyczne laboratoria diagnostyczne

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 1 laboratorium diagnostyczne w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2022 r. nie było ujęte w planie kontroli, nie zostało skontrolowane. Kontrole w latach poprzednich wykazały, że obiekt spełniał wymagania rozporządzenia.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Liczba obiektów bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym – 1 obiekt. W Brodnicy funkcjonuje Centrum Rehabilitacji NOVAMED Sp. z o.o. W 2022 r. – obiekt nie był planowany do kontroli, nie został skontrolowany. Kontrole w latach poprzednich wykazały, że obiekt spełniał wymagania rozporządzenia.

Inne

Ilość obiektów w ewidencji – 4 obiekty. Został zlikwidowany 1 obiekt (Dzienny Dom Opieki Medycznej w Brodnicy z siedzibą ul. Waryńskiego 13). W tej grupie obiektów w 2022 r. skontrolowano 2 obiekty: stację dializ i Oddział Terenowy Krwiodawstwa w Brodnicy.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Na nadzorowanym terenie brak obiektów uzdrowiskowych.

2.1.3. Placówki praktyk zawodowych

Praktyki lekarskie, w tym lekarzy dentystów

W 2022 r. w ewidencji było 17 indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 15 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Skontrolowano 5 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów i 2 indywidualne praktyki lekarskie.

W ewidencji było również 16 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, w tym 3 specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów – były 2 obiekty (1 specjalistyczna praktyka stomatologiczna i 1 specjalistyczna praktyka lekarska, zostały przekształcone w Poradnie). Skontrolowano 1 specjalistyczną praktykę lekarzy dentystów i 7 specjalistycznych praktyk lekarskich.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Obiekty skontrolowane w 2022 r i w latach poprzednich spełniały wymagania rozporządzenia.

Kontrole przeprowadzone w 2022 r. wykazały, że 3 praktyki stomatologiczne zostały wyposażone w sprzęt, m.in. w jonizator powietrza w poczekalni dla pacjentów, ozonator oraz urządzenie do czyszczenia powierzchni z zastosowaniem preparatów pozostawiających nanocząsteczki Ag-Cu na czyszczonej powierzchni, oczyszczacz powietrza, tomograf stomatologiczny Orthophos S.

Praktyki pielęgniarskie

W ewidencji było 14 indywidualnych praktyk pielęgniarek (przybyły 3) i 1 indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarek. Wszystkie świadczenia zdrowotne w ww. zakresie odbywały się w nadzorowanych, właściwych pomieszczeniach podmiotów leczniczych i dlatego nie sporządzano dodatkowych protokołów kontroli.

Grupowe praktyki pielęgniarek

W Brodnicy była zlokalizowana jedna grupowa praktyka pielęgniarek (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Obiekt został skontrolowany. Działalność pielęgniarek była prowadzona w domach pacjentów na zlecenie lekarza POZ. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy pomieszczeń był właściwy.

Inne

W 2022 r. w Brodnicy skontrolowano 6 obiektów z grupy obiektów innych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W grupie podmiotów leczniczych w 2022 r. nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów. Nie odnotowano obiektów złych.

Na terenie powiatu brodnickiego funkcjonuje firma Monika Puc EKO-UTIL, która odbiera odpady medyczne i przekazuje je do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy.

2.2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego za 2022 r. w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni

2.2.1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach wodnych

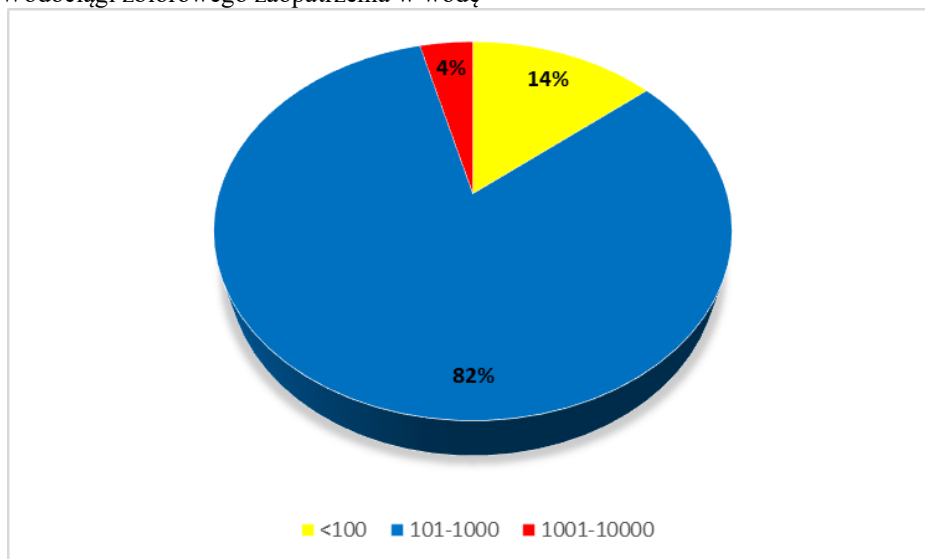
PSSE w Brodnicy, Sekcja Higieny Środowiska zgodnie z MZ-46 prowadziła nadzór nad 27 obiektami wodnymi, w tym 22 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 wodociągami innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Zgodnie z klasyfikacją obiektów wg MZ-46 były objęte nadzorem:

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- 3 wodociągi o produkcji wody < 100 m³/d,
- 18 wodociągów o produkcji wody 101 – 1000 m³/d,
- 1 wodociąg o produkcji wody 1001 – 10000 m³/d (wod. publ. w Brodnicy),

Wykres 10. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Inne podmioty zaopatrujące w wodę:

- wodociąg lokalny ośrodka wypoczynkowego „Rytebłota”, gm. Zbiczno,
- wodociąg lokalny ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego PSP w Cichem, gm. Zbiczno,
- wodociąg lokalny Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej Górzno w Miesiączkowie,
- wodociąg lokalny AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom. (na potrzeby zakładu produkcji mleczarskiej).
- Wodociąg lokalny Brodnickich Zakładów Żelatyny Sp. z o.o. przy ul. Podgórznej 38A w Brodnicy.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę

1) Wodociągi produkujące mniej niż 100 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie w tej grupie obiektów w ewidencji na 31.12.2022 r. były 3 obiekty tylko na terenach wiejskich (w roku poprzednim 4 obiekty). Jeden wodociąg ze względu na zwiększoną produkcję wody został przeniesiony do grupy obiektów produkujących ponad 100 m³ wody na dobę. Nie odnotowano braków w dostawie wody.

Z tej grupy wodociągów pobrano w ramach nadzoru zgodnie z harmonogramem próbki wody z każdego wodociągu, łącznie 7 próbek wody do oznaczeń fizykochemicznych i mikrobiologicznych do badania w zakresie parametrów grupy A. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano zgodnie z harmonogramem badań wewnętrznych jakości wody łącznie 13 próbek do badania w zakresie parametrów grupy A i 3 próbki w zakresie parametrów grupy B (po 1 próbce z każdego wodociągu) i dodatkowo próbki wody po koniecznych działaniach naprawczych.

Odnotowano łącznie 9 próbek wody kwestionowanych pod względem fizykochemicznym (mętność na sieci wodociągowej w granicach od 1,6 do 5,0 NTU, podwyższona zawartość żelaza) i 4 próbki wody pod względem mikrobiologicznym (zwiększona ogólna ilość mikroorganizmów po 72 godz. i obecność pojedynczych bakterii grupy coli i paciorkowców). Zarządzający wodociągami podejmowali działania naprawcze w trybie natychmiastowym i w krótkim okresie czasu uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Nie wydano decyzji merytorycznych zobowiązujących do poprawy jakości wody, czy braku przydatności wody do spożycia, wydano w tej grupie obiektów 4 decyzje płatnicze za badania wody, które wykazały niewłaściwą jej jakość. Sporządzono 6 ocen okresowych, 4 oceny cząstkowe stwierdzające przydatność wody do spożycia. Dla dwóch gmin na których terenie funkcjonują wodociągi tej grupy wydano 2 oceny obszarowe dotyczące również większych wodociągów istniejących na terenie tych gmin.

Nie odnotowano braków wody. Wszystkie wodociągi tej grupy zostały skontrolowane, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne ujęć wody. Przeprowadzono kapitalny remont 1 ujęcia wody wyposażając stację uzdatniania wody w nowe urządzenia, technologia uzdatniania nie uległa zmianie. Stan sanitarny pozostałych ujęć wody zadawalający.

Woda w tej grupie wodociągów nie jest systematycznie dezynfekowana. Dezynfekcja wody jest stosowana jedynie wtedy gdy zachodzi taka potrzeba.

Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2022 r. oceniono jako dobre.

Nie odnotowano skarg na jakość wody, wszystkie wodociągi oparte były na wodach głębinowych. Obiekty tej grupy zaopatrywały w wodę ok. 3796 osób, tj. ok. 4,92 % ludności powiatu. W tej grupie wodociągów nie odnotowano w 2022 r. rozbudowy sieci wodociągowej. Należy zaznaczyć, że liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo, bowiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne dysponowały jedynie liczbą przyłączy.

2) Wodociągi produkujące od 101-1000 m³ wody na dobę.

Zgodnie z ewidencją nadzorem było objętych 18 wodociągów (w roku poprzednim 17 obiektów), w tym 2 zaopatrujące głównie miasta – wod. publ. Górzno i wod. publ. Szczepanki i na terenie wiejskim 16 wodociągów. Na koniec roku w tej grupie przybył jeden obiekt przeniesiony z grupy małych wodociągów bo jego produkcja wody przekroczyła 100 m³ wody na dobę.

Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych ujęć wody. Stan sanitarny ujęć wody dobry lub dostateczny.

W tej grupie obiektów w 2022 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej zgodnie z harmonogramem 38 próbek wody do oznaczeń fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie parametrów grupy A i 7 próbek wody do badania w zakresie parametrów grupy B oraz na interwencję dodatkowo pobrano 4 próbki wody do badania w zakresie mikrobiologicznym.

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody zarządzający wodociągami zgodnie z harmonogramem badań wewnętrznych zbadali 91 próbek wody w zakresie parametrów grupy

A i 18 próbek w zakresie parametrów grupy B (po 1 próbce z każdego wodociągu) oraz dodatkowe próbki w przypadku niewłaściwej jakości wody.

Odnotowano łącznie 23 próbki wody kwestionowane pod względem fizykochemicznym (mętność w granicach od 1,1 do 14,0 NTU, twardość 580 mg CaCO₃, mangan w granicach od 52 µg/l do 193 µg/l, żelazo w granicach od 260 µg/l do 1200 µg/l) i 12 próbek wody pod względem mikrobiologicznym (zwiększona ogólna ilość mikroorganizmów po 72 godz. i obecność bakterii grupy coli). Po otrzymaniu informacji o kwestionowanej jakości wody zarządzający wodociągami podejmowali działania naprawcze w trybie natychmiastowym polegające m. in. na usprawnieniu pracy stacji uzdatniania wody, płukaniu sieci wodociągowej, w przypadku niewłaściwej mikrobiologii wody wdrażano dezynfekcję wody i monitorowano poziom chloru wolnego w wodzie podawanej do sieci wodociągowej. W krótkim okresie czasu uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Nie odnotowano skarg na braki wody. Odnotowano 2 interwencje dotyczące jakości wody (mętność wody, niewłaściwa jakość wody). Po podjętych działaniach naprawczych przez zarządzającego wodociągami i badaniach kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej i badań urzędowych (dot. 1 interwencji w Jabłonowie Pom.) stwierdzono, że jakość wody w zbadanym zakresie odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2022 r. oceniono jako dobre.

W tej grupie wodociągów nie wydano decyzji zobowiązujących do poprawy jakości wody, nie wydano zakazu korzystania z wody, wydano 14 decyzji płatniczych za badania wody, które wykazały niewłaściwą jej jakość. Sporządzono 36 ocen okresowych, 86 ocen cząstkowych stwierdzających przydatność wody do spożycia. Przygotowano 10 ocen obszarowych.

Wodociągi tej grupy zaopatrują w wodę ok. 43743 osób, tj. ok. 56,67 % ludności powiatu. Odnotowano niewielką rozbudowę sieci wodociągowej, przybyło 2,088 km. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo.

3) Wodociągi produkujące od 1001 do 10000 m³ wody na dobę.

Ilość wodociągów ogółem w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie. Na nadzorowanym terenie funkcjonował tylko 1 wodociąg – wodociąg publiczny w Brodnicy. Wodociąg był skontrolowany, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną ujęć wody.

W 2022 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej zgodnie z harmonogramem badań 12 próbek wody, w tym 1 próbkę do badania w zakresie parametrów grupy B. Odnotowano 1 próbkę kwestionowaną ze względu na podwyższoną mętność wody (1,3 NTU w stacji uzdatniania wody przy ul. Ustronie w Brodnicy). Po podjętych działaniach naprawczych badanie kontrolne wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazało zachowanie normy sanitarnej mętności wody. Badania wewnętrzne jakości wody były prowadzone zgodnie z uzgodnionym harmonogramem badań wewnętrznych, pobrano i zbadano 23 próbki w zakresie parametrów grupy A i 3 próbki wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jakości wody.

Wodociąg oparty był wyłącznie na studniach głębinowych, dysponował 2 właściwie funkcjonującymi stacjami uzdatniania wody. Zaopatrzenie w wodę było wystarczające, braków wody nie odnotowano. Wodociąg oceniono jako dobry.

W 2022 r. produkcja wody wyniosła 6807,93 m³ na dobę.

Wodociąg publiczny w Brodnicy zaopatrywał w wodę miasto Brodnicę i część gminy wiejskiej Brodnica, ok. 29087 osób, tj. ok. 37,68 % ludności powiatu brodnickiego, w 2022 r. przybyło 0,90 km sieci wodociągowej.

Woda z ujęć wodociągu publicznego w Brodnicy była nieznacznie dezynfekowana. Stosowany był podchloryn sodu, ale w umiarkowanych ilościach. Poziom chloru wolnego w wodzie

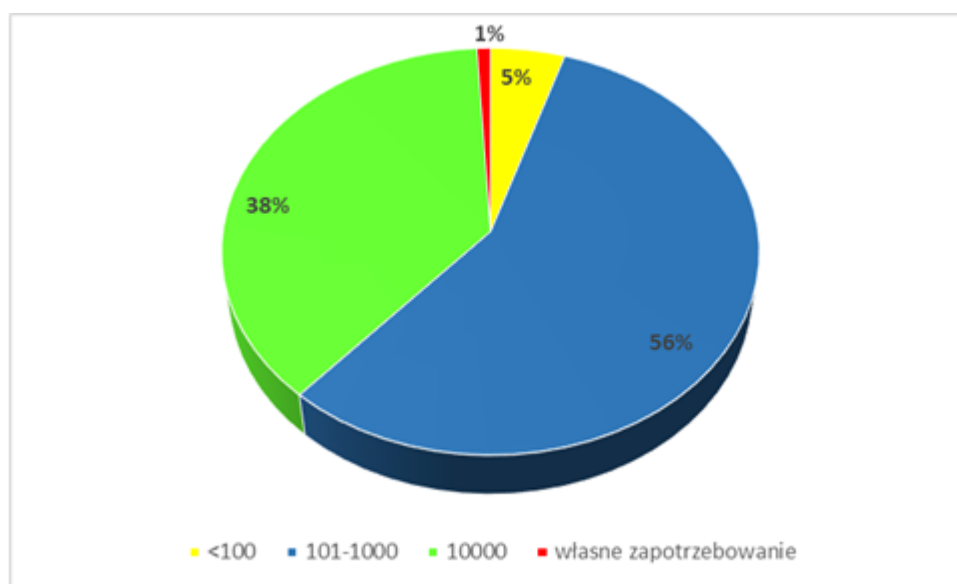
podawanej do sieci wodociągowej nie przekroczył 0,04 mg/l. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy jako jedyne na nadzorowanym terenie posiadało własne zatwierdzone laboratorium badania wody i ścieków.

W 2022 r. Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy, Laboratorium Badawcze ANCHEM uzyskały zatwierdzenia PPIS w Brodnicy w określonym zakresie badania jakości wody do spożycia.

4) Wodociągi o produkcji powyżej 10000 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie nie ma takich wodociągów (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Wykres 11. Odsetek ludności powiatu brodnickiego zaopatrywanej przez wodociągi o danej produkcji dobowej [m³/d] w 2022 r.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy obiektów zaliczono 2 wodociągi lokalne obiektów wczasowo-turystycznych, wodociąg lokalny AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom. (na potrzeby zakładu produkcji mleczarskiej), wodociąg lokalny Brodnickich Zakładów Żelatyny Sp. z o.o. w Brodnicy, ul. Podgórna 38A oraz wodociąg lokalny Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Miesiączkowie, gm. Górzno (zaopatrywał w wodę ok. 60 mieszkańców Miesiączkowa, głównie był jednak na potrzeby zakładowe). W ramach nadzoru pobrano 3 próbki wody do oznaczeń fizykochemicznych i bakteriologicznych z wodociągu lokalnego RSP w Miesiączkowie (stwierdzono obecność bakterii grupy coli -1 jtk/100ml), z wodociągu lokalnego Brodnickich Zakładów Żelatyny w Brodnicy oraz wodociągu lokalnego AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom., (w hydroforni stwierdzono podwyższoną mętność- 3,7 NTU). Po podjętych działaniach naprawczych badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały właściwą jakość wody pod względem wcześniej kwestionowanych parametrów. Woda z tych wodociągów była również badana w ramach kontroli wewnętrznej. Jakość wody z pozostałych wodociągów była badana tylko w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody w laboratoriach mających zatwierdzenie.

Wszystkie wodociągi zostały skontrolowane, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Stan sanitarny ujęć wody dobry, jakość wody właściwa.

Tabela 21

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:		Liczba urządzeń dostarczających wodę		
		wg ewidencji w danym roku	odpowiadającą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom
o produkcji [m ³ /d]	≤100	3	3	0
	101 - 1000	18	18	0
	1001 - 10000	1	1	0
	10001 - 100000	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		5	5	0

Tabela 22

		Wodociągi o produkcji [m ³ /d]:				Inne podmioty zaopatrujące w wodę
		≤100	101 - 1000	1001 - 10000	10001 - 100000	
Decyzje dot. jakości wody	warunkowa jakość	0	0	0	0	0
	brak jakości	0	0	0	0	0
	zmieniające termin	0	0	0	0	0
Wystąpienia dot. jakości wody		2	9	1	0	1
Oceny okresowe jakości wody		6	36	4	0	3
Oceny obszarowe jakości wody		2	10	1	0	0
Oceny cząstkowe jakości wody		4	86	8	0	13
Oceny dot. materiałów i wyrobów do uzdatniania wody		34	41	0	0	0
Oceny dot. materiałów i wyrobów do dystrybucji wody		0	0	0	0	0
Decyzje płatnicze		4	14	1	0	2
Inne decyzje		0	0	0	0	0

Oceny dot. materiałów i wyrobów do uzdatniania wody, podano łącznie z materiałami użytymi do modernizacji stacji uzdatniania wody.

2.2.2. Ocena jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli oraz pływalni

Kąpieliska

W 2022 r. zgłoszono funkcjonowanie 4 kąpielisk (w roku 2021 r. funkcjonowały 3 kąpieliska). Urząd Miejski w Brodnicy zgłosił w 2022 r. 1 nowe kąpielisko (nowa inwestycja), było to : - kąpielisko nad jeziorem Niskie Brodno w Brodnicy przy ul. Niskie Brodno (funkcjonowało od 16.07.2022 r. do 31.08.2022 r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy na podstawie badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej i badań wykonywanych przez organizatorów wydał dla każdego kąpieliska 4 oceny bieżące jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpeli (łącznie 16 ocen bieżących). Po zakończonym sezonie kąpielowym 2022 r. sporządzono 4 oceny sezonowe dla kąpielisk. Sklasyfikowano 3 kąpieliska; nad j. Górnieskim w Górnies - jakość doskonała, Stacja Wodna Bachotek nad j. Bachotek – jakość doskonała, nad j. Niskie Brodno

przy ul. Wczasowej w Brodnicy - jakość dobra. Skontrolowano wszystkie kąpieliska. Nie odnotowano interwencji w zakresie kąpielisk. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy kąpielisk, ich zapleczy, przyległych terenów i infrastruktury był właściwy.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W 2022 r. zgłoszone zostało 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zlokalizowane nad jeziorem Zbiczno w miejscowości Rytebłota, gm. Zbiczno na potrzeby obozu harcerskiego organizowanego przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską Związku Harcerstwa Polskiego w Bydgoszczy Hufiec Chełmża (podobnie jak w roku poprzednim). Organizator tego miejsca wykonał badanie jakości wody nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego i na początku sezonu kąpielowego. Jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Wydano 2 oceny bieżące jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli stwierdzające jej przydatność do kąpeli.

Basen kąpielowy

Zgodnie z ewidencją 1 basen kąpielowy kryty (bez zmian) zasilany w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy. W 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości. Pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli z niecki basenowej, z systemu cyrkulacji i z natrysku (na obecność bakterii Legionella). W ww. próbkach wody z niecki basenowej i z systemu cyrkulacji stwierdzono nieznacznie zwiększoną zawartość chloroformu, pozostałe oznaczone parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne odpowiadały wymaganiom sanitarnym. Po podjętych działaniach naprawczych i przeprowadzonych kontrolach wewnętrznych jakości wody stwierdzono zachowanie normy sanitarnej zawartości chloroformu w próbkach wody z niecki basenowej i z systemu cyrkulacji.

W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej badania wody wykonywane były zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Brodnicy, z właściwą częstotliwością i zakresie. Odnotowano 1 przypadek przekroczenia składu mikrobiologicznego wody na pływalni - obecność *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 9 jtk/100 ml oraz przypadki podwyższonego chloroformu w niecce basenowej i w wodzie z systemu cyrkulacji. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych dodatkowe badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że wcześniej kwestionowane parametry odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

W dniu 28 października 2022 r. w związku z anonimową skargą jednego z rodziców dziecka korzystającego z pływalni (wg. oświadczenia 3 dzieci z objawami bólu brzucha i wymiotami) zarządca niezwłocznie podjął decyzję o zamknięciu basenu do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań i przeprowadzeniu natychmiastowych działań naprawczych. Na basenie wystąpiła awaria urządzenia kontrolno-podawczego wskutek czego wzrosło pH wody powyżej dopuszczalnego poziomu. Dnia 02.11.2022 r. po otrzymaniu pozytywnych wyników badania wody w basenie świadczących o właściwej jakości wody w zakresie mikrobiologicznym i fizykochemicznym basen został otwarty.

Z uwagi na przerwę wakacyjną trwającą od 24.06 – 12.09.2022 r. basen był zamknięty. W trakcie przerwy przeprowadzono mycie i dezynfekcję niecki basenowej oraz remont malarski zapleczy szatniowo-sanitarnych i hali instalacji filtrującej.

Na początku stycznia 2023 r. przygotowano ocenę roczną wody na pływalni stwierdzającą spełnienie wymagań sanitarnych określonych w rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.

U. z 2022 r. poz. 1230) za wyjątkiem krótkotrwałego przekroczenia normy zawartości chloroformu.

2.2.3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach hotelarskich informowano właścicieli bądź zarządców obiektów o konieczności systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej, właściwej eksploatacji instalacji (prowadzeniu okresowej termicznej dezynfekcji instalacji wody ciepłej przy wykorzystaniu wody o temperaturze powyżej 60° C) oraz prawidłowej eksploatacji klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami z rodzaju Legionella. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

W 3 obiektach hotelarskich w ramach kontroli wewnętrznej wykonano badanie jakości wody ciepłej, pobrano 7 próbek wody ciepłej pod kątem obecności bakterii z rodzaju Legionella. Badania nie wykazały obecności tej bakterii.

Wykonane badania wody ciepłej w ramach nadzoru i w ramach kontroli wewnętrznej w kierunku obecności bakterii Legionella na pływalni w Brodnicy wykazały brak skażenia wody ciepłej tym rodzajem bakterii.

W Domu Pomocy Społecznej w Brodnicy ul. Wiejska 1 w ramach kontroli urzędowej pobrano 3 próbki wody (02.11.2022 r.), w tym dwie próbki wykazały średnie skażenie wody ciepłej (118 jtk/100ml, 191 jtk/100ml). Po podjętych działaniach naprawczych, przegrzaniu instalacji wody ciepłej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej badanie jakości wody ciepłej (30.11.2022 r.) wykazało zachowanie normy sanitarnej bakterii z rodzaju Legionella.

W szpitalu w Brodnicy w I półroczu 2022 r. w ramach kontroli wewnętrznej zbadano 3 próbki wody ciepłej na obecność bakterii Legionella, w 2 próbkach wody stwierdzono wysokie skażenie (1020 jtk/100 ml, 1460 jtk/100 ml), wydano decyzję zobowiązującą do podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do redukcji liczby bakterii z rodzaju Legionella oraz zaprzestania używania wody ciepłej przepływającej przez główki pryszniców na oddziałach gdzie stwierdzono wysokie skażenie. Po wdrożonych działaniach naprawczych wykonane w ramach kontroli wewnętrznej analizy jakości ciepłej wody wykazały brak skażenia bakterią z rodzaju Legionella, powtórne kontrolne badania po 3 miesiącach potwierdziły brak skażenia wody ciepłej.

W 2022 r. jak i w latach poprzednich na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zgłoszenia zachorowania na legionelozę.

Tabela 23. Legionella w pobranych próbkach wody

Typ obiektu	Liczba prób pobranych		Liczba prób z przekroczeniem		Liczba obiektów ze skażeniem wysokim/ b. wysokim
	KW	PIS	KW	PIS	
Szpital	8	0	2	0	1 (skażenie wysokie), dec. wykonana
ZOL	0	0	0	0	0
ZPO	0	0	0	0	0
Sanatorium	0	0	0	0	0
Hospicjum	0	0	0	0	0
DPS	3	3	0	2	0
Obiekty hotelarskie	7	0	0	0	0
Pływalnie	5	1	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0

2.3. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Ustępy publiczne

W rejestrze PSSE w 2022 r. znajdowały się 3 ustępy publiczne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano wszystkie obiekty: dwa ustępy zlokalizowane w Brodnicy i jeden zlokalizowany w Górznie.

Funkcjonujące ustępy to ustępy stałe, czynne przez cały rok. Obiekty funkcjonowały bez stałej obsługi na miejscu, zamykane były w godzinach nocnych. Jeden z kontrolowanych ustępów (znajdujący się w Brodnicy) posiadał rozwiązania odpowiadające potrzebom osób niepełnosprawnych.

Obiekty zaopatrywane były w wodę do spożycia z wodociągów publicznych. Nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej, nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków nie stwierdzono. Odpady komunalne opróżniane były w miarę potrzeb. Skontrolowane ustępy zaopatrzone były w podstawowe środki higieny, posiadały ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Prowadzona była dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń obiektu. Pomieszczenia ustępów były wentylowane. Obiekty utrzymane czysto, sprzątane codziennie. Stan sanitarny i techniczny omawianych obiektów był dobry.

W trakcie kontroli w pomieszczeniach nie stwierdzono palenia wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach były umieszczone informacje o zakazie palenia.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Pływalnie - opisane w obiektach wodnych.

Dom Pomocy Społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w roku 2022 były dwa Domy Pomocy Społecznej; w Brodnicy przy ul. Wiejskiej 1 i w Wichulcu 14, gm. Bobrowo (bez zmian z rokiem ubiegłym). Skontrolowany został 1 obiekt - Dom Pomocy Społecznej w Wichulcu 14, gm. Bobrowo należący do ARS MEDICA Sp. z o.o., który jest przeznaczony dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych.

Kontrola wykazała, że obiekt wyposażono w klimatyzator do sali wypoczynku, przeprowadzono remont malarski części pokoi, sali rekreacji, korytarza, pomieszczenia socjalnego, częściowo wymieniono stolarkę drzwi. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W Domu Pomocy Społecznej w Brodnicy ul. Wiejska 1 w ramach kontroli urzędowej pobrano 3 próbki wody (02.11.2022 r.), w tym dwie próbki wykazały średnie skażenie wody ciepłej (118 jtk/100ml, 191 jtk/100ml). Po podjętych działaniach naprawczych, przegrzaniu instalacji wody ciepłej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej badanie jakości wody ciepłej (30.11.2022 r.) wykazało zachowanie normy sanitarnej bakterii z rodzaju Legionella.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, nie nałożono mandatu, wydano 1 decyzję płatniczą za badanie wody ciepłej w której stwierdzono średnie skażenie bakterią z rodzaju Legionella (DPS w Brodnicy).

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w grupie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w roku 2022 było 6 obiektów – bez zmian z rokiem ubiegłym. W tej grupie są:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej dla Seniorów funkcjonujący przy Ośrodku Wilga w Górznie
- Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy CARITAS, ul. Gajdy 3 w Brodnicy,
- Klub Seniora „Brzozowy Raj” w Brzoziu,
- Dzienny Dom „Senior Wigor” w Grażawach,
- Dzienny Dom Pobytu Osób Niesamodzielnych Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonie Zamku, gm. Jabłonowo Pomorskie.

Do kontroli w 2022 r. zaplanowano 2 obiekty z tej grupy tj. Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów funkcjonujący przy Ośrodku Wilga w Górznie oraz Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku.

Placówki te zapewniały wsparcie osobom niesamodzielnym lub w podeszłym wieku i nieaktywnym zawodowo.

Zarządcy obiektów na bieżąco dbają o stan sanitarno-techniczny placówek. W bieżącym roku dokonano generalnego remontu pomieszczeń Dziennego Domu Pomocy dla Seniorów działającego przy Ośrodku Wilga w Górznie polegającego na wymianie podłóg, elektryki, sufitów, odmalowaniu pomieszczeń oraz zmianie techniki ogrzewania na podłogowe.

W zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, postępowania z odpadami, zaopatrzenia w środki czystości i dezynfekcyjne nieprawidłowości nie stwierdzono.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji PPIS w Brodnicy na koniec 2022 r. był 1 obiekt z tej grupy – Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „BETANIA” Brodnickiego Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka ul. Gajdy 3, 87-300 Brodnica (bez zmian w porównaniu z rokiem poprzednim). W 2022 r. obiekt oprócz schroniska dla bezdomnych stał się również schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Trwają prace remontowo-modernizacyjne na I piętrze budynku.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w części użytkowanych pomieszczeń.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy użytkowanych pomieszczeń właściwy.

Hotele

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdowało się 8 hoteli, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano 6 obiektów.

Właściciele systematycznie przeprowadzali remonty, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Przeprowadzone kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Stan bieżącej czystości oraz otoczenie obiektów były właściwe.

W hotelu Głębozec Vine Resort&Spa powstała Strefa Glamping to 4 namioty zaprojektowane z dbałością o detal. Każdy z nich składa się z dwóch stref – noclegowej, oraz dziennie-wypoczynkowej.

Podczas przeprowadzonych kontroli informowano właścicieli bądź zarządców o konieczności właściwej eksploatacji instalacji ciepłej wody i klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami Legionella sp. oraz systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

W 2022 r. w 3 obiektach hotelarskich wykonano badanie jakości wody ciepłej, pobrano 7 próbek wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono obecności bakterii Legionella sp.

Pensjonaty

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego w 2022 r. funkcjonował tylko jeden pensjonat – Pensjonat Dworek Polski (***) w Chojnie, gm. Bobrowo – bez zmian z rokiem ubiegłym. W 2022 r. nie przeprowadzono kontroli obiektu w zakresie sanitarno-higienicznym. Obiekt nie był ujęty w harmonogramie kontroli na 2022 rok.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się 62 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie to o 3 obiekty więcej w ewidencji w porównaniu z rokiem ubiegłym (2 agroturystyki, 1 pokoje gościnne), skontrolowano 25 czynnych obiektów.

W tej grupie obiektów znajdowało się bez zmian z rokiem ubiegłym 8 ośrodków wycieczkowych w tym 1 obiekt o zawieszony działalności gospodarczej, skontrolowano 7 ośrodków wycieczkowych.

Grupa kwater agroturystycznych obejmowała 41 gospodarstw w tym 5 obiektów o zawieszony działalności gospodarczej, skontrolowano 11 agroturystyk zlokalizowanych w dużej części nad jeziorami lub w ich pobliżu.

W grupie obiektów inne m. in. hostele, pokoje noclegowe, rancza, zajazdy, karczmy itp. znajdowało się łącznie 11 obiektów, skontrolowano 4.

Do tej grupy obiektów należały również 3 pola namiotowe m.in. pole namiotowe im. Św. Teresy w Górnicy, pole namiotowe Gaj- Grzmięca i pole namiotowe Rytebłota w gm. Zbiczno- bez zmian z rokiem ubiegłym. Dokonano oceny stanu sanitarnego wszystkich 3 pól namiotowych zlokalizowanych nad jeziorami, działających tylko sezonowo.

Zakres kontroli sanitarnych obejmował: otoczenie obiektu, stan sanitarno-techniczny (pokoi, sali wielofunkcyjnych, magazynów, pomieszczeń gospodarczych itp.), zaopatrzenie w wodę, gromadzenie, transport i usuwanie odpadów stałych i płynnych, utrzymanie czystości i porządku (zaopatrzenie w środki czystości, pranie bielizny) oraz dezynfekcję.

Standard świadczonych usług był zróżnicowany, od kilkuosobowych pokoi z ogólnodostępnymi łazienkami, po apartamenty. Kontrolowane obiekty w zależności od lokalizacji i otoczenia posiadały dostęp do plaży. Do dyspozycji gości były jadalnie, świetlice z telewizorem, pokoje kominkowe, a na terenie posesji wydzielone miejsca do grillowania, miejsca na ognisko oraz boiska i place zabaw dla dzieci.

W większości obiektów przy pokojach były zespoły higieniczno-sanitarne, sporadycznie sanitariaty były wspólne dla kilku pokoi. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów publicznych lub z własnych ujęć wody. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków i odpadów komunalnych. Otoczenie obiektów było utrzymane w dobrym stanie porządkowym. Pranie bielizny odbywało się najczęściej we własnym zakresie z zachowaniem rozdziału dróg obiegu bielizny czystej i brudnej. Przechowywanie czystej bielizny było właściwe. Właściciele systematycznie starali się podnosić standard swoich obiektów. Przeprowadzali remonty, wymieniali wyposażenie pokoi, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Zakłady fryzjerskie

W 2021 r. w ewidencji zarejestrowano 64 zakłady fryzjerskie w 2022 roku powstało 6 nowych zakładów fryzjerskich. W 2022 r. stałym nadzorem objęto 70 zakładów fryzjerskich. Mimo braku obowiązku zgłaszania organom PIS zakładów usługowych oraz szczegółowych

przepisów prawnych określających wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, dla zapewnienia bezpieczeństwa świadczonych usług przeprowadzono nadzór sanitarny nad 26 obiektami.

W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich, ich dezynfekcję, terminy ważności środków dezynfekcyjnych oraz sposób magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie.

Przeprowadzone kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Większość obiektów to zakłady nowoczesne, często obiekty po remontach. We wszystkich zakładach używany sprzęt i narzędzia – były sprawne technicznie, czyste i dezynfekowane. Stosowane preparaty dezynfekcyjne przechowywane były w oryginalnych opakowaniach, natomiast roztwory dezynfekcyjne przygotowane w opisanych i szczelnie zamkniętych pojemnikach. Czysta bielizna przechowywana była w higienicznych warunkach. W dużej części zakładów stosowano bieliznę jednorazowego użytku.

Zakłady kosmetyczne

W 2021 r. w ewidencji zarejestrowanych było 47 zakładów kosmetycznych w 2022 roku przybyło 6 zakładów kosmetycznych. W ewidencji działalności PSSE w Brodnicy zarejestrowane były 53 zakłady kosmetyczne. Skontrolowano 21 zakładów. Żaden nie budził zastrzeżeń w skontrolowanym zakresie.

Kontrole obejmowały stan sanitarno-techniczny i higieniczny pomieszczeń, w których wykonywane są usługi, przestrzeganie procedur higienicznych przy wykonywaniu zabiegów kosmetycznych, zasad stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, sposobów dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń oraz postępowania z bielizną i odpadami niebezpiecznymi.

Do wykonywania zabiegów używano narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych, dezynfekowanych i sterylizowanych. Zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek wykonywane były w sterylnych rękawiczkach jednorazowego użytku przy pomocy jednorazowych narzędzi lub narzędzi wysterylizowanych. W grupie obiektów skontrolowanych w 2022 r. gabinety kosmetyczne wykonywały zabiegi sterylizacji przy użyciu własnych autoklawów lub jednorazowych narzędzi. Właścicielom zalecano systematyczne prowadzenie testów skuteczności i rejestrowania parametrów procesu sterylizacji.

W zakładach kosmetycznych opracowane były instrukcje i procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek oraz instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Właściciele posiadali podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia na odbiór tych odpadów. W/w odpady przechowywane były w sposób prawidłowy. Podczas kontroli informowano personel zakładów, że zabiegi w trakcie których dochodzi do przerwania ciągłości tkanek, mogą stanowić potencjalne zagrożenie i ryzyko zakażeń, zarówno dla pracowników jak i osób korzystających z usług.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zakłady tatuażu

W 2022 r. w ewidencji znajdowały się trzy zakłady tatuażu, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne. W zakładach wykonuje się tatuaże oraz piercing. Opracowano i wdrożono procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, zasady dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Do wykonywania tatuażu i piercingu stosowano materiały jednorazowego użytku: sterylne kartridże, rury, igły, dzioby i kolczyki. Stanowisko tatuażu było odpowiednio przygotowane do zabiegu. Powierzchnie robocze, urządzenia i okablowanie były dezynfekowane i zabezpieczane folią. Osoba wykonująca tatuaż stosowała jednorazowe rękawiczki ochronne, zmieniane po każdej innej czynności wykonanej poza obszarem roboczym.

Gospodarka odpadami nie budziła zastrzeżeń. Odpady niebezpieczne przechowywano w pojemnikach właściwie oznakowanych, przechowywanych w warunkach chłodniczych. Zakład posiadał stosowną umowę na odbiór odpadów niebezpiecznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur higienicznych oraz stanu sanitarno-technicznego w skontrolowanym obiekcie.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zakłady odnowy biologicznej

W roku 2021 r. w ewidencji znajdowało się 11 zakładów odnowy biologicznej, w 2022 roku zlikwidowały się 4 zakłady. W 2022 r. ewidencją objętych było 7 zakładów odnowy biologicznej, skontrolowano 3 zakłady oraz 1 obiekt zlikwidowany w roku sprawozdawczym. Do zakładów odnowy biologicznej zaliczono: 3 kluby fitness, 1 gabinet masażu, 2 studia modelowania sylwetki oraz 1 solarium.

Obiekty świadczyły usługi w zakresie regeneracji ciała poprzez ćwiczenia fizyczne, naswietlanie, opalanie, masaż i zabiegi relaksujące.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W obiektach stosowane były wyłącznie urządzenia sprawne technicznie, czyste i dezynfekowane.

W obiektach świadczących usługi w zakresie udostępniania solarium w widocznym miejscu umieszczano czytelną informację o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacja o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

W roku 2021 r. w ewidencji znajdowało się 12 obiektów, w 2022 roku przybył 1 obiekt. W 2022 r. ewidencją objętych było 13 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu. W 2022 r. skontrolowano 7 obiektów. Obiekty łączyły usługi fryzjerskie i kosmetyczne, solaryjne i kosmetyczne lub fryzjerskie oraz odnowy biologicznej i kosmetyczne.

W tego typu obiektach ważna jest odpowiedzialność samego personelu za bezpieczne wykonywanie usług, bez złych nawyków i przyzwyczajzeń. W obiektach opracowano instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi, wdrożono procedury higieniczne postępowania w przypadkach wykonywania zabiegów powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady dezynfekcji sprzętu, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. Odpady niebezpieczne odbierane były przez uprawnione firmy.

Podczas kontroli egzekwowano od personelu prowadzenie właściwej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi z uwagi na zagrożenie przeniesienia chorób zakaźnych. W obiektach właściwie prowadzono dezynfekcję powierzchni, urządzeń i narzędzi stosowanych przy zabiegach. Sterylizację prowadzono w autoklawach lub właściciele/pracownicy używali narzędzi jednorazowych. Zapewniono odpowiednie zapasy czystej bielizny, przechowywane w higienicznych warunkach. Stosowane preparaty i środki dezynfekcyjne były przechowywane w oryginalnych opakowaniach z aktualną datą przydatności, a roztwory dezynfekcyjne w opisanych, szczelnych pojemnikach.

Czystość bieżąca obiektów nie budziła zastrzeżeń. W 2022 r. stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych w tej grupie obiektów był właściwy, nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego.

W związku z obowiązującym w Polsce stanem zagrożenia epidemicznego zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Dworce autobusowe

Zgodnie z ewidencją sprawowany był nadzór sanitarny nad 1 dworcem autobusowym w Brodnicy przy ul. Sądowej, mieszczący się w wydzielonych pomieszczeniach pawilonu usługowo-handlowego - bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowany stan przygotowania dwóch środków transportu na stacji początkowej nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenie ogólnodostępne dla pasażerów dworca autobusowego wraz z zapleciami sanitarnymi (męski, damski oraz dla niepełnosprawnych) były we właściwym stanie sanitarno-technicznym. Przed budynkiem zlokalizowano cztery stanowiska odjazdowe oraz jedno miejsce przystankowe dla autobusów. Nie kwestionowano również zagospodarowania terenu obejmującego stanowiska dla osób podróżujących wyposażonego w ławki i kosze na śmieci. W obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych

Do tej grupy obiektów zakwalifikowano przystań kajakową „Zakole Drwęcy” przy ul. Paderewskiego 17 w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przystań kajakowa udostępniana w okresie wiosenno-letnim. W obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarną stanu sanitarnego budynku administracyjno-gospodarczego, węzłów sanitarno-higienicznych oraz części rekreacyjnej przystani.

Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę i komfort dla osób korzystających z przystani kajakowej.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy był właściwy, nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanym zakresie.

Cmentarze

Na terenie powiatu brodnickiego w ewidencji było 28 cmentarzy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 6 cmentarzy. Przeprowadzone kontrole dotyczyły utrzymania czystości i porządku w obrębie cmentarza, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzenia. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy nie budził zastrzeżeń.

W 2022 r. wydano 27 decyzji zezwalających na ekshumacje, nadzorowano 12 ekshumacji. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Domy przedpogrzebowe

W 2022 r. w ewidencji PPIS były 2 domy przedpogrzebowe funkcjonujące w strukturach zakładów pogrzebowych, a znajdujące się przy kościołach parafialnych na terenie miasta – bez zmian z rokiem ubiegłym. W 2022 r. przeprowadzono kontrolę sanitarno-higieniczną w 1 domu pogrzebowym mieszczącym się przy ul. Łyskowskiego 6 w Brodnicy.

Dom pogrzebowy składał się z pomieszczeń do: wykonywania wstępnych ceremonii pogrzebowych, przechowywania zwłok, przygotowania zwłok do ceremonii pogrzebowych (mycie i ubieranie) oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych (ustęp z umywalnią, szatnia, ogólnodostępny sanitariat). Pomieszczenia domu pogrzebowego posiadały odpowiednią wentylację, zabezpieczenia przed dostępem osób niepowołanych, zwierząt i owadów.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg sieciowy, nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej.

Pomieszczenia przeznaczone do przechowywania i przygotowywania zwłok posiadały podłogę nieprzepuszczalną i łatwo zmywalną, ściany zmywalne do wysokości 2 m, instalacje ciepłej i zimnej wody, instalacje odprowadzania wody. W pomieszczeniu do przechowywania zwłok zapewniono urządzenie do stałego pomiaru temperatury. Stan sanitarny i techniczny pomieszczeń był właściwy. Trumny ze zwłokami umieszczano na katafalku, który był czysty i dezynfekowany.

Inne obiekty użyteczności publicznej

1) Obiekty sportowe

Prowadzony był nadzór nad 2 obiektami sportowymi - Stadionem Miejskim i Halą Sportową OSiR w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę i komfort dla osób korzystających ze Stadionu Miejskiego i Hali Sportowej OSiR w Brodnicy

Na terenie Stadionu Miejskiego i hali odbywały się imprezy sportowe, imprezy kulturalne i artystyczne oraz zajęcia dla przedszkoli, szkół i klubów sportowych, zostały zachowane zasady bezpieczeństwa zgodne z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego w czasie trwania stanu zagrożenia epidemicznego. Obiekty posiadały uregulowaną gospodarkę odpadami komunalnymi, otoczenie utrzymane w należyтым porządku. Przeprowadzone w 2022 r. kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

2) Obiekty kulturalno-widowiskowe

W 2022 r. w ewidencji było 6 domów kultury, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 1 dom kultury - Gminny Dom Kultury w Bobrowie. W obiekcie prowadzona była działalność oświatowo-kulturalna.

Na terenie domu kultury odbywały się różnego typu zajęcia w reżimie sanitarnym; organizowano warsztaty, konkursy, imprezy okolicznościowe oraz imprezy masowe zgodnie z obowiązującymi ograniczeniami w trakcie trwania stanu zagrożenia epidemicznego.

W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3) Pozostałe obiekty: apteki, zakłady rolne, stacje paliw, składowiska odpadów, przystanki kolejowe i autobusowe, piaskownice, zakłady pogrzebowe, pralnie

W 2022 r. w ewidencji PPIS były 3 pralnie wodne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne pralni. Czystość bieżąca przy świadczeniu usług była zachowana. W pralni zachowano rozdział dróg obiegu bielizny czystej i brudnej, nie świadczone usługi prania bielizny szpitalnej. Stan sanitarny skontrolowanego obiektu był właściwy.

W 2022 roku w ewidencji było 26 aptek i punktów aptecznych, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 2 obiektach. Zapewniony został odrębny pojemnik na przeterminowane leki przyniesione przez pacjentów oraz zapewniono ich odbiór przez specjalistyczną firmę. Odbiór i utylizację leków przeterminowanych zakupionych przez apteki świadczyły specjalistyczne firmy. Obiekt przedstawiał protokół przekazania produktu leczniczego – wyrobu medycznego do utylizacji. Apteki/punkty apteczne utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym.

W 2022 r. w ewidencji były 2 przystanki kolejowe, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 2 przystanki kolejowe. Czystość bieżąca przystanków PKP w Jabłonowie Pomorskim i Brodnicy nie budziła zastrzeżeń. Do dyspozycji pasażerów transportu kolejowego udostępniane były zadaszone wiaty z ławkami, perony, kosze na odpady komunalne

oraz tablice informacyjne. Obiekty dostosowane były dla osób niepełnosprawnych, posiadały przejazdy między peronami.

Nadzór sanitarny sprawowano nad przystankami autobusowymi powiatu brodnickiego, skontrolowano 90 przystanków komunikacyjnych. Wiaty autobusowe przy trasach komunikacyjnych w większości były wyposażone w kosze na odpady. Gminy na bieżąco dbały o czystość przystanków autobusowych i ich otoczenia. Wiaty przystankowe, w zależności od potrzeb, były remontowane lub wymieniane na nowe. Stan sanitarno-techniczny przystanków i wiat przystankowych był dobry lub dostateczny.

W ewidencji PPIS było 21 stacji paliw, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 6 obiektów. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, stan sanitarno-techniczny i porządkowy obiektów był właściwy.

W 2022 r. w ewidencji PPIS były 2 gospodarstwa rolne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 1 zakład rolny, zajmujący się produkcją zwierzęcą i roślinną. Ogólny stan sanitarno-porządkowy kontrolowanego obiektu był właściwy.

Skontrolowano 7 piaskownic należących do PGK Sp. z o.o. w Brodnicy. Piaskownice utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym. Piasek został wymieniony przed sezonem letnim. Wizualnie czystość piasku nie budziła zastrzeżeń, obudowy piaskownic były w dobrym lub dostatecznym stanie technicznym.

4) Środki transportu publicznego

W 2022 r. skontrolowano 8 autobusów komunikacji publicznej. Obiekty kontrolowane były na stacjach początkowych. Autobusy były sprzątane w przerwie między przejazdami i po zakończeniu pracy. Mycie z zewnątrz odbywało się w myjni w bazie firmy. Stan przygotowania do wyjazdu nie budził zastrzeżeń.

2.4. Interwencje

Odnotowano 2 interwencje dotyczące jakości wody w sieciach wodociągowych zasilanej z wodociągów publicznych (niewłaściwa jakość wody). Po podjętych działaniach naprawczych przez zarządzającego wodociągami i badaniach kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej i badań urzędowych (dot. 1 interwencji w Jabłonowie Pom.) stwierdzono, że jakość wody w zbadanym zakresie odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Jedna z interwencji dotyczyła jakości wody na pływalni. Po awarii urządzenia kontrolno-podawczego wzrosło pH wody powyżej dopuszczalnego poziomu. Sekcja otrzymała anonimową skargą jednego z rodziców dziecka korzystającego z pływalni (wg. oświadczenia 3 dzieci z objawami bólu brzucha i wymiotami) zarządca niezwłocznie podjął decyzję o zamknięciu basenu do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań i przeprowadzeniu natychmiastowych działań naprawczych. Po otrzymaniu pozytywnych wyników badania wody w basenie świadczących o właściwej jakości wody w zakresie mikrobiologicznym i fizykochemicznym basen został otwarty.

Odnotowano również interwencje dotyczące uciążliwości związanej z niesprawną siecią kanalizacyjną w budynku zamieszkania zbiorowego oraz dotyczącą obecności gryzoni w gminnym budynku mieszkalnym. Sprawy niezwłocznie zostały przedstawione i przekazane zarządcom budynków z prośbą o rozpatrzenie i załatwienie spraw zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Od zarządców tych obiektów otrzymano pisma wyjaśniające oraz informujące o podjętych działaniach naprawczych i zapobiegawczych.

2.5. Wnioski

1. W 2022 r. na nadzorowanym terenie nie zgłaszano braku wody. Wodociągi publiczne były podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi na nadzorowanym terenie było właściwe.
2. Na terenie powiatu brodnickiego ujęcia wód do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oparte były wyłącznie na wodach głębinowych. Stacje uzdatniania wody dysponowały jedynie filtrami zamkniętymi czy otwartymi i aeratorami, nie prowadziło się ozonowania, uzdatniania węglem aktywnym, czy wzbogacania w fluor. Aktualnie na terenie powiatu brodnickiego prowadzone są prace modernizacyjne czterech stacji uzdatniania wody.
3. Konieczne jest dalsze unowocześnianie systemów i technologii uzdatniania wody oraz systematyczna dbałość o prawidłowe funkcjonowanie stacji uzdatniania wody, aby jakość wody dostarczanej przez wodociągi była stabilna i spełniała wymagania sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).
4. W omawianym okresie, podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu korzystających z urządzeń i obiektów użyteczności publicznej oraz dla osób wypoczywających na terenie powiatu brodnickiego.
5. Zaobserwowano poprawę stanu sanitarnego skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej, zwłaszcza obiektów hotelarskich, ośrodków wypoczynkowych oraz obiektów służących obsłudze podróżnych.
6. Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono uchybień w zakładach świadczących usługi fryzjerskie i kosmetyczne. Nie prowadzono postępowań administracyjnych w stosunku do właścicieli tych zakładów, jak również nie nałożono mandatów.

**STAN SANITARNY OBIEKTÓW
ŻYWNOCI, ŻYWIENIA
I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU**

3. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

3.1. Zakres nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia

Nadzorem sanitarnym objęte są obiekty działające na terenie powiatu brodnickiego produkujące lub wprowadzające do obrotu żywność, przedmioty użytku, suplementy diety, kosmetyki oraz prowadzące działalność żywieniową. Liczba obiektów pozostająca pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ostatnich latach nie ulega dużym zmianom. W roku 2021 pod nadzorem były 1040 obiektów, natomiast w 2022 roku liczba tych zakładów zmniejszyła się do 1010. W poszczególnych grupach obiektów ujmowanych w corocznych planach kontroli obserwuje się niewielką rotację spowodowaną zmianą zakresu działalności, zmianą właściciela lub też zaprzestaniem prowadzenia działalności spowodowane niską opłacalnością. Najwięcej zmian odnotowuje się w grupie sklepów i zakładów małej gastronomii.

Tabela 24. Obiekty objęte nadzorem sanitarnym przez Sekcję Nadzoru nad Żywnością i Żywieniem

Grupa obiektów	Liczba obiektów w rejestrze	Liczba obiektów zatwierdzonych w ciągu roku	Liczba kontroli w grupach	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Zakłady produkcji żywności	401, w tym 363 producentów pierwotnych	20	40	1
Zakłady żywienia zbiorowego	236	8	135	6
Zakłady obrotu żywnością	342	24	195	15
Miejsca produkcji i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością	31	0	5	0

Stan sanitarny obiektów pozostających pod nadzorem PIS systematycznie ulega poprawie. Kontrole przeprowadzane są na podstawie obowiązujących procedur kontroli. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan zakładów oceniany jest na podstawie obowiązujących arkuszy oceny zakładu stosowanych jako załączniki do protokołów kontroli. W dokumentach tych oceniane jest ryzyko jakie dla zdrowia ludzi stwarza zakres prowadzonej działalności. W 2022 roku na podstawie arkuszy oceniono 278 obiektów, z czego na poziomie wysokiego ryzyka ustalono 13 obiektów, średniego 426 oraz ryzyka niskiego 571.

W roku 2021 wystawiono łącznie 3 decyzje zobowiązujące do poprawy stanu higieniczno-sanitarnego w zakładach, natomiast w 2022 roku decyzji tych wystawiono 15. Większa liczba wystawionych nakazów doprowadzenia obiektów do właściwego stanu spowodowana jest powrotem w 2022 roku, po okresie pandemii, do wykonywania większej liczby kontroli kompleksowych w zakładach. Wpływ na utrzymywanie się właściwego stanu zakładów żywnościowo-żywieniowych ma zwiększająca się świadomość przedsiębiorców, przedkładanie do opinii projektów technologicznych nowych zakładów rozpoczynających działalność oraz wdrażana Dobra Praktyka Higieniczna, Dobra Praktyka Produkcyjna i w coraz większym stopniu

zasady systemu HACCP. W 2022 roku w czasie bieżącego nadzoru zwracano szczególną uwagę na zagadnienia związane higieną produkcji i sprzedaży środków spożywczych.

3.2. Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów

3.2.1. Obiekty produkcji żywności

Automaty do lodów

W porównaniu z rokiem 2022 liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się, nadzorowanych było 6 automatów lodowych. Jeden obiekt zawiesił w 2020 roku działalność i dotychczas jej nie wznowił. Wszystkie prowadzące działalność zakłady w sezonie zostały skontrolowane. Przeprowadzono łącznie 9 kontroli w 5 zakładach. Sprzedaż lodów z automatu ponadto odbywa się także w jednym zakładzie gastronomicznym (Mc Donald`s – sprzedaż całoroczna). Produkcja lodów w jednym zakładzie odbywała się z wykorzystaniem surowców podstawowych poza jajami, w pozostałych zakładach odbywa się z wykorzystaniem gotowych mieszanek lodów w proszku lub gotowej mieszanki lodów pasteryzowanych. Właściciele prowadzący działalność automatów lodowych przestrzegają zaleceń wydawanych przez PIS dotyczących sposobu przygotowywania i sprzedaży lodów. Kontrole sanitarne prowadzone w trakcie działania automatów nie wykazały żadnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów. W ramach nadzoru w 2022 roku do badania pobrano 15 próbek lodów. Zakwestionowano z uwagi na jakość mikrobiologiczną (obecność Enterebakteriaceae) 10 próbek lodów (dwa zakłady). Właściciele podjęli działania naprawcze. W przypadku jednego automatu produkcja w sezonie letnim nie została wznowiona. We wszystkich zakładach przedsiębiorcy zlecali wykonywanie badań we własnym zakresie w ramach kontroli wewnętrznej.

Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów.

Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych

Pod nadzorem pozostaje jeden zakład produkujący tłuszcze roślinne - Zakład Uszlachetniania Białka Roślinnego należący do firmy Agrolok, który w 2022 roku został skontrolowany 1 raz. Obecnie zakres działalności to skup, magazynowanie i obrót nasionami przeznaczonymi na cele spożywcze oraz produkcja surowego oleju rzepakowego. W zakładzie przeprowadzane są badania właścicielskie jakości partii oleju. Warunki magazynowania surowców i gotowych produktów są monitorowane. Podstawowe badania surowców i gotowego produktu przeprowadzane są we własnym laboratorium przyzakładowym. Olej dotychczas sprzedawany jest jako surowiec do produkcji biopaliw.

Piekarnie

W roku 2022 z ogólnej liczby 7 piekarni skontrolowano 3 zakłady. W stosunku do roku poprzedniego liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się. Cztery nadzorowane piekarnie posiadają pozwolenie na wypiek ciast, jednak ich podstawową działalnością jest produkcja pieczywa. Transport gotowych wyrobów odbywa się własnymi samochodami, które stanowią wyposażenie zakładów. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 3 zakładach.

W nadzorowanych piekarniach na bieżąco przeprowadzane są niezbędne prace, a przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały właściwe przygotowania stanowisk pracy. Zakłady w coraz większym stopniu wyposażane są w mechaniczne urządzenia do prowadzenia procesów produkcyjnych. Na terenie działalności stacji nie ma piekarni w pełni zautomatyzowanych. Ocenę stanu sanitarnego i obecności szkodników dokonywano podczas kontroli bieżących oraz

analizując zapisy prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Wszystkie zakłady na bieżąco zlecają przeprowadzanie zabiegów DDD, zabiegi te były wykonywane przez specjalistyczne firmy.

Obowiązujące w zakładach systemy jakości pozwalają na weryfikacje stosowanych do produkcji surowców na etapie ich przyjęcia. W 2022 roku w ramach nadzoru pobrano do badania 1 próbkę kakao. W ramach kontroli wewnętrznej właściciele opracowują i wdrażają harmonogramy badań własnych ustalone zgodnie z własną oceną potrzeb w tym zakresie.

Na działalność prowadzoną przez przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów. Wydane w tej grupie obiektów trzy decyzje związane były z przedłużeniem terminów realizacji decyzji wydanych w roku 2021.

Ciastkarnie

Liczba obiektów w tej grupie w 2022 r. wynosiła 8 i w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 1. Ustalenie technologii produkcji znacznie usprawnia nadzór nad zakładami. Skontrolowano i oceniono na podstawie obowiązujących wszystkie obiekty z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 10 kontroli w 8 zakładach. We wszystkich przypadkach z uwagi na charakter produkcji i gotowe wyroby ustalono zagrożenie na wysokim poziomie. W 2022 roku nie odnotowano żadnych istotnych zmian w zakresie prowadzonej działalności w tej grupie zakładów. Przeprowadzone kontrole wykazały, że zakłady są właściwie przygotowane do produkcji ciast, w tym także ciast kremowych z użyciem surowców podstawowych. Produkowane ciasta dystrybuowane są przede wszystkim na terenie powiatu brodnickiego i powiatów sąsiadujących. Stan techniczny i sanitarny obiektów w tej grupie oceniono jako zgodny z obowiązującymi przepisami. W trakcie kontroli nie odnotowano żadnych nieprawidłowości w technologii produkcji i dystrybucji ciast. Produkcja ciastkarska prowadzona jest także w czterech piekarniach po wcześniejszym dostosowaniu ich do wymagań określonych dla zakładów produkujących ciasta. Stan techniczny i wyposażenie zakładów zmienia się w miarę możliwości, sukcesywnie podnosząc jakość produkowanych wyrobów. Do produkcji w coraz większym stopniu używane są gotowe mieszanki ciast i kremów ograniczając w ten sposób zabiegi technologiczne podczas produkcji oraz zwiększając bezpieczeństwo zdrowotne swoich wyrobów. Przedsiębiorcy opracowali i wdrożyli systemy kontroli wewnętrznej oparte na zasadach HACCP. W 2022 roku pobrano do badania 10 próbek gotowych wyrobów, żadnej próbki nie zdyskwalifikowano. Właściciele zlecają badanie swoich wyrobów ramach badań właścicielskich. Zakres badań dostosowany jest do obowiązujących w tym zakresie przepisów. Na bieżąco wykonywane są zabiegi dezynsekcji i deratyzacji przez specjalistyczne firmy. Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpływały do PPIS w Brodnicy interwencje, nie nakładano też mandatów.

Przetwórnictwo owocowo-warzywne

W roku 2022 liczba obiektów w tej grupie w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 1. Przeprowadzono łącznie 6 kontroli w 3 zakładach. W ramach procedury zatwierdzenia przedsiębiorca przedłożył do PPIS w Brodnicy projekt uzgodniony przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych. Po przeprowadzeniu kontroli została wydana decyzja administracyjna o odmowie zatwierdzenia. Po usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości przeprowadzono kontrolę weryfikującą, w jej wyniku zakład został zatwierdzony do działalności w zakresie suszenia owoców.

Pod nadzorem pozostają cztery zakłady zajmujące się przetwórstwem warzyw i owoców. Do kontroli zaplanowano dwa zakłady i zostały one skontrolowane. W jednym z zakładów działalność ograniczona jest do kiszenia kapusty i ogórków. Surowce do produkcji pozyski-

wane są przede wszystkim z własnej produkcji rolniczej. Poza tym od lat pod nadzorem pozostają jeszcze dwa zakłady. Jeden z nich zajmuje się działalnością związaną z obróbką wstępną, konfekcjonowaniem, mrożeniem i przechowywaniem ziół. Działalność drugiego zakładu polega przede wszystkim na prowadzeniu skupu i przerobu warzyw i owoców. Gotowe wyroby to mrożonki warzywne i owocowe.

Jeden z zakładów nadzorowany jest wspólnie przez PIS i IW z uwagi na prowadzoną w wydzielonej części produkcję flaków wołowych. W zakładach tych nie nakładano mandatów jak również nie odnotowano interwencji klientów dotyczących ich działalności. W ramach kontroli wewnętrznej w zakładach opracowano i wdrożono harmonogramy badań właścicielskich. W ramach bieżącego nadzoru pobrano do badania 20 próbek. Nie kwestionowano żadnej z badanych próbek.

Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego

W roku 2021 liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się i nadal wynosi 2. Przeprowadzono łącznie 6 kontroli w 1 zakładzie. Cztery kontrole dotyczyły poboru próbek do badania. Jeden z działających zakładów prowadzi produkcję środków spożywczych z surowców ekologicznych. Sprzedaż tych produktów odbywa się przede wszystkim drogą internetową. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla indywidualnych klientów oraz produkuje i wprowadza do obrotu produkty przemiału żyta. Dodatkowo prowadzona jest działalność związana z usługowym dosuszaniem kukurydzy. Nadzór nad zakładem prowadzony jest wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną z uwagi na przeznaczanie produktów ubocznych na cele paszowe.

W trakcie kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości. Z zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów zbożowych pobrano do badania 5 próbek. W badanym zakresie ich jakość nie budziła zastrzeżeń. W tej grupie obiektów nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Wytwórnice makaronów

Liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji pozostają dwie niewielkie wytwórnice, z czego właściciel jednego zakładu zawiesił produkcję. W 2022 roku nie skontrolowano żadnego zakładu. Produkcja w drugim zakładzie jest niewielka, prace odbywają się częściowo ręcznie. Sprzedaż produktów jest prowadzona na miejscu w zakładzie oraz poprzez własny dowóz do klientów. W obu zakładach opracowano i wdrożono system kontroli wewnętrznej oparty na zasadach HACCP. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności wytwórni makaronów.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

Nadzorem objęty jest jeden zakład prowadzący działalność w zakresie produkcji cukierniczej, w stosunku do roku poprzedniego stan ten nie zmienił się. W obiekcie została przeprowadzona jedna kontrola. Zakład ten produkuje szeroki asortyment drobnych wyrobów cukierniczych. Jakość produkowanych wyrobów poddawana jest na bieżąco kontroli laboratoryjnej. Stan sanitarny i techniczny zakładu został oceniony jako zgodny z wymogami. W zakładzie tym wdrożono systemu HACCP z pełną identyfikowalnością produktu gotowego. W roku 2022 zakład kontynuował wysyłanie swoich wyrobów na rynki zagraniczne, także poza Unię Europejską co wiązało się z wydawaniem przez PPIS w Brodnicy świadectw spełnienia wymagań przez wyrób przekraczający granicę. Surowce wykorzystywane do produkcji są kontrolowane na etapie przyjęcia do magazynu, wszystkim surowcom towarzyszą świadectwa jakości. W ramach nadzoru bieżącego pobrano do badania jedną próbkę surowców, jej jakość nie została zakwestionowana.

Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny i dostawcy bezpośredni

W tej grupie obiektów ewidencjonowane są 363 gospodarstwa. Liczba ta systematycznie wzrasta z uwagi na wpisywanie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS nowych producentów. Duża część rolników zgłasza tylko produkcję pierwotną zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków lub innych środków spożywczych, których produkcja nie wymaga zachowania szczególnych warunków sanitarnych.

W bieżącym roku zarejestrowano jeden nowy podmiot prowadzący działalność RHD. Właściciel gospodarstwa rozpoczął na niewielką skalę tłoczenie oleju z konopi. Tłoczony olej zużywany jest na własne potrzeby lub sprzedawany w ramach sprzedaży bezpośredniej. Drugi podmiot działający w ramach RHD zajmuje się produkcją soków z własnych owoców, które nie zostaną sprzedane w sprzedaży bezpośredniej.

Gospodarstwa rolne ujmowane są nielicznie w harmonogramach kontroli, w związku, z czym z tej grupy skontrolowano tylko 15 podmiotów. Przeprowadzono łącznie 15 kontroli w 15 zakładach. W gospodarstwach przeprowadzane były kontrole między innymi związane z poborem do badania próbek surowców roślinnych (6 próbek) oraz w ramach współpracy z przedstawicielami innych inspekcji. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień sanitarnych i technicznych, w tej grupie zakładów nie wydawano decyzji administracyjnych.

Producenci żywności w warunkach domowych

W roku 2022 cztery zakłady w tej grupie zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Obecnie pod nadzorem pozostaje 5 zakładów. Przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie z tej grupy. Działalność wszystkich kuchni domowych ograniczona jest do produkcji ciast na bezpośrednie zamówienie klientów. Przed wpisaniem zakładów do rejestru została przeprowadzona kontrola dokumentów, podczas której zweryfikowano opracowany system kontroli wewnętrznej. Właściciele przedstawili założenia technologiczne produkcji, stanowiska pracy, zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami wtórnymi oraz wyniki badania próbnych partii ciasta. Przeprowadzono jedną kontrolę w zakładzie już działającym. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Inne wytwórnie żywności

W 2022 roku w tej grupie pozostały dwa obiekty. Skontrolowano i oceniono na podstawie arkuszy obydwu, żadnych nieprawidłowości nie stwierdzono. Przeprowadzono łącznie 3 kontrole w 2 zakładach. Jeden z zakładów zajmuje się produkcją i dystrybucją karmelowej masy cukierniczej - kajmak oraz termostabilnych kremów cukierniczych – polkremy. Odbiorcą produktów są przede wszystkim zakłady żywienia zbiorowego, producenci środków spożywczych, a także w niewielkich ilościach klienci indywidualni. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla innych producentów żywności. Jest to zakład konfekcjonowania środków spożywczych zajmujący się pakowaniem środków spożywczych suchych. Na przedsiębiorców z tej grupy nie nakładano mandatów, nie wydawano też decyzji administracyjnych.

3.2.2. Obiekty obrotu żywnością

Sklepy spożywcze

Jest to najliczniejsza grupa obiektów. W roku 2021 nadzorem objęto 274 obiekty, natomiast w roku 2022 ewidencjonowano 225 sklepów. Skontrolowano 169 obiektów, natomiast na podstawie arkuszy oceniono 137, przeprowadzono łącznie 230 kontroli. W trakcie roku za twierdzenie uzyskało 23 przedsiębiorców planujących prowadzić działalność handlową. Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Brodnicy nie działa żaden hipermarket. W dwóch sklepach prowadzony jest rozbiór półtuszy i produkcja wyrobów mięsnych wprowadzanych do obrotu na terenie własnych sklepów oraz dostarczanych do innych obiektów. Dodatkowo w jednym z

nich prowadzona jest działalność polegająca na wypieku chleba i drobnego pieczywa. Obiekty te nadzorowane są wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną. Działalność produkcyjna w obydwu zakładach jest oddzielona od handlowej poprzez zastosowanie odrębnych pomieszczeń zarówno magazynowych, produkcyjnych jak i socjalnych dla zatrudnionych pracowników. W tej grupie nadzorem objęto 29 istniejących supermarketów tj. sklepów o pow. handlowej powyżej 400 m². Supermarkety działające na terenie powiatu należą przede wszystkim do dużych sieci handlowych oraz sześć z nich należy do przedsiębiorców z Brodnicy. Obserwuje się coraz bardziej tendencje skupiania handlu w dużych, sieciowych sklepach kosztem małych, często prowadzonych tylko przez właścicieli placówek. Właściciele nie wytrzymują konkurencji co zmusza ich do likwidacji swoich sklepów.

Systematycznie poprawie ulega stan techniczny placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Mają na to wpływ wymagania stawiane przy zgłaszaniu nowych obiektów. Prowadzone przez pracowników sekcji nadzoru zapobiegawczego przy współdziałaniu pracowników sekcji NHŻ uzgadnianie projektów technicznych i technologicznych eliminują powstawanie obiektów niedostosowanych do obowiązujących przepisów.

W konsekwencji stwierdzonych podczas kontroli sklepów nieprawidłowości :

- 1) nałożono 6 decyzji dotyczących popraw stanu technicznego, w których nakazano doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany (6 przypadków), podłogi (2 obiekty), sufity (3 przypadki) oraz po jednym przypadku zakwestionowano stan drzwi w pomieszczeniach, stan wyposażenia sklepu, niewłaściwie wyposażone zaplecze socjalne, brak osłon na produkty nieopakowane oraz brak wystarczającej powierzchni magazynowej. Większość obowiązków wykonano w roku sprawozdawczym, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzających.;
- 2) nałożono 7 mandatów karnych za nieprzestrzeganie przepisów, w tym za wprowadzanie do obrotu przeterminowanej żywności 2 mandaty, za nieprzestrzeganie procedur zawartych w systemie HACCP – 4 mandaty oraz za niewłaściwy stan sanitarny 1 mandat.

Przeprowadzono, w związku z informacjami od klientów pięć kontroli interwencyjnych w sklepach spożywczych. Informacje te dotyczyły niewłaściwej jakości wprowadzanej do obrotu żywności – 3 przypadki oraz nieprzestrzegania procedur podczas przygotowywania hot-dogów w sklepach na stacjach paliw – 2 przypadki. Jedną z tych interwencji została potwierdzona. Kierownik sklepu został ukarany mandatem za nieprzestrzeganie obowiązujących procedur. Jedną kontrolę interwencyjną w sklepie przeprowadzono z uwagi na postępowanie w ramach systemu RASFF.

Jakość środków spożywczych wprowadzana do obrotu potwierdzana była poprzez pobór próbek do badania. Z tej grupy obiektów pobrano 108 próbek środków spożywczych. Z uwagi na niewłaściwe znakowanie zakwestionowano jedną próbkę suplementu diety. Wdrożono zasady GHP i systemu HACCP, który w małych obiektach ograniczono do przestrzegania zasad GHP z przeprowadzoną analizą zagrożeń.

Kioski spożywcze

Z ogólnej liczby 7 kiosków dwa zlokalizowane są na terenie targowiska. Jeden zajmuje się sprzedażą mięsa i jego przetworów, natomiast w drugim do obrotu wprowadzane są środki spożywcze z różnych grup, przede wszystkim owoce i warzywa. Liczba kiosków w stosunku do roku 2021 zmniejszyła się o 4. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 4 zakładach. Systematycznie poprawie ulega stan techniczny placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Na przedsiębiorców prowadzących działalność w tej grupie obiektów nie nakładano mandatów karnych oraz decyzji, nie pobierano też od nich próbek do badania.

Apteki

W rejestrze zakładów wpisanych jest 25 obiektów z tej grupy. Są to apteki i punkty apteczne, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów i nie wymagają warunków chłodniczych przechowywania. W tej grupie skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli. Pobrano do badania 2 próbki, których jakość zdrowotna nie została kwestionowana. Natomiast w obydwu przypadkach zakwestionowano oznakowanie produktów. Na podstawie otrzymywanych od PWIS w Bydgoszczy informacji na bieżąco uaktualniany jest rejestr aptek prowadzących działalność w powiecie.

Magazyny hurtowe

W roku sprawozdawczym w ewidencji było 20 magazynów hurtowych, w stosunku do roku 2021 liczba tych zakładów zmniejszyła się o 1. W roku sprawozdawczym zatwierdzenie uzyskał 1 przedsiębiorca zamierzający prowadzić działalność hurtowni spożywczej. W 2022 przeprowadzono łącznie 23 kontrole w 7 zakładach. Oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy 5 obiektów z tej grupy. Stan techniczny i sanitarny hurtowni oceniano jako zgodny z obowiązującymi przepisami we wszystkich obiektach, co nie uległo zmianie od roku 2021.

Znaczna część magazynów oferuje do obrotu szeroki zakres asortymentowy artykułów spożywczych, a pozostałe produkty z wybranych branż. Pod nadzorem między innymi pozostają 2 hurtownie mięsa i przetworów mięsnych, 1 hurtownia ryb, 1 hurtownia nabiałowa i mrożonek, 4 hurtownie owocowo-warzywne oraz 4 hurtownie napojów zimnych i alkoholowych. Nadzór we wszystkich zakładach prowadzony jest przez PIS bez udziału Inspekcji Weterynaryjnej. W magazynach zapewnione są właściwe warunki przechowywania dla poszczególnych grup środków spożywczych. Hurtownie w większości dysponują własnym transportem dowożąc towar do sklepów. Wszystkie hurtownie prowadzą działalność na niewielką skalę obsługując klientów z okolicznych miejscowości.

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli:

- w jednym zakładzie prowadzone jest postępowanie związane ze stwierdzeniem w poprzednim roku niewłaściwego stanu technicznego podłogi,
- w jednym przypadku nałożono mandat karny za brak dostatecznego wdrażania systemu HACCP i nałożono decyzję nakazującą jego wdrożenie,
- w jednym przypadku nałożono mandat karny za wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych przeterminowanych.

Jedna kontrola interwencyjna w hurtowni została przeprowadzona w związku z sygnałem klienta dotyczącym sprzedaży żywności przeterminowanej.

Z tej grupy obiektów pobrano do badania łącznie 12 próbek środków spożywczych. Wszystkie próbki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W tej grupie wpisane są dwa obiekty. Jeden z nich zajmuje się wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych opakowanych jednostkowo, niewymagających temperatury chłodniczej. Przedsiębiorca prowadzi sprzedaż z samochodu do tego przystosowanego. Handel prowadzi na targowiskach i miejscach wyznaczonych do handlu w różnych miejscowościach powiatu brodnickiego i ościennych. Drugi obiekt to sezonowo działający namiot handlowy. Do obrotu wprowadzane są przede wszystkim sezonowe owoce i warzywa nabywane od okolicznych producentów pierwotnych lub z hurtowni. Działalność namiotu prowadzona jest w miesiącach wiosennych i letnich. Przeprowadzono łącznie 2 kontrole w 2 obiektach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Środki transportu

Środki transportu służące do przewozu artykułów spożywczych poddawane są ocenie w trakcie kontroli zakładów, do których należą. Decyzje zatwierdzające środki transportu wydawane są tylko w przypadkach firm zajmujących się wyłącznie transportem żywności. W roku 2022 nie zatwierdzono żadnej firmy transportowej. W ewidencji obiektów w 2021 roku znajdowały się 24 firmy przewożące żywność, w 2022 natomiast liczba ta zmniejszyła się do 20. Nie przeprowadzano kontroli firm transportowych.

Inne obiekty obrotu żywnością

W 2021 roku w tej grupie ewidencjonowano 36 obiektów. W 2022 w tej grupie obiektów były 43 podmioty, które oprócz działalności podstawowej prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów i nie wymagających warunków chłodniczych przechowywania. Wpisano tu także trzy obiekty sprzedające żywność za pośrednictwem internetu, pięć saloników prasowych, dwa sklepy zielarski oraz inne obiekty. We wszystkich przypadkach wpisu dokonano na wniosek stron bez dokonywania kontroli odbiorowej. Ponadto do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisano także na wniosek Poczty Polskiej S.A. z siedzibą w Warszawie 11 urzędów pocztowych działających na terenie powiatu brodnickiego oraz jednego przedsiębiorcę posiadającego urządzenie dystrybucyjne. W tej grupie obiektów przeprowadzono 8 kontroli, w 8 zakładach. Nie nakładano decyzji administracyjnych i mandatów.

3.2.3. Obiekty żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje)

W roku sprawozdawczym objęto nadzorem 50 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje). W stosunku do roku 2021 ich liczba zmniejszyła się o 5. Skontrolowano łącznie 27 zakładów, w których przeprowadzono 39 kontroli. Część zakładów spełnia warunki do podjęcia działalności w zakresie prowadzenia cateringu jako dodatkowej formy sprzedaży swoich wyrobów. W 2022 ta forma prowadzenia sprzedaży była bardzo popularna. We wszystkich zakładach zapewnione są warunki do przechowywania surowców, półproduktów i gotowych wyrobów. Używane surowce były poddawane kontroli pod względem jakości, pochodzenia, terminów przydatności do spożycia. Z uwagi na obecne zagrożenia zwracano szczególną uwagę na postępowanie z surowymi odpadami mięsnymi, higienę produkcji i dystrybucji oraz warunki transportu. Podczas kontroli właściciele poucza się o zalecanym, właściwym odkładaniu próbek pokarmowych podawanych w czasie zorganizowanych imprez potraw, pomimo braku takiego obowiązku w przepisach prawnych.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- w jednym zakładzie stwierdzono niewłaściwy stan techniczno-sanitarny ścian i drzwi w lokalu i nałożono decyzję administracyjną,
- w przypadku dwóch restauracji nałożono decyzje w związku ze stwierdzeniem braku wydzielonych i właściwie wyposażonych stanowisk roboczych,
- w jednym przypadku nałożono mandat karny za używanie do produkcji dań artykułów spożywczych przeterminowanych,
- jeden mandat karny nałożono na właściciela restauracji za stwierdzenie podczas kontroli niewłaściwego stanu sanitarnego w lokalu.

Na działalność zakładów żywienia otwartego nie wpłynęły żadne interwencje.

Zakłady małej gastronomii, ruchome i tymczasowe

W tej grupie skontrolowano 42 zakłady z ogólnej liczby w ewidencji 60. Przeprowadzono łącznie 49 kontroli. W tej grupie obserwuje się bardzo często zmiany właściciela, asortymentu sprzedaży, rozszerzenie lub ograniczenie zakresu prowadzonej działalności. Dużą część z tej liczby stanowią zakłady gdzie nie prowadzi się działalności żywieniowej, a przedmiotem działalności jest podawanie napojów zimnych i alkoholowych oraz sprzedaż niewielkiego asortymentu przekąsek opakowanych jednostkowo przez producenta. W tych zakładach potrawy przygotowywane są najczęściej z półproduktów i mrożonek, rzadziej włączane są do produkcji surowe warzywa i owoce. We wszystkich zakładach zapewnione są ubikacje dla konsumentów.

W tej grupie obiektów w 2022 roku stwierdzono jeden przypadek nieprawidłowości związanej z niewłaściwym stanem podłogi, ścian i mebli w zakładzie, nałożono decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu. Część z tych zakładów działa sezonowo na terenie ośrodków wypoczynkowych. W zakładach, w których nie produkuje się posiłków przygotowywana dokumentacja kontroli wewnętrznej ogranicza się do wdrożenia zasad GHP bez konieczności pełnego opracowania systemu HACCP.

Agroturystyki

W tej grupie obiektów wpisano podmioty, które prowadzą działalność agroturystyczną, w zakresie wynajmowania gościom pokoi oraz świadczenia dla nich usług żywieniowych. Obecnie w rejestrze jest 7 obiektów w tej grupie. Zakłady, w których działalność żywieniowa rozszerzona jest do prowadzenia imprez okolicznościowych lub obsługi klientów z zewnątrz zostały zatwierdzone i wpisane do rejestru w grupie restauracje. W roku 2022 skontrolowano jeden zakład, który podjął działalność bez złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Po przeprowadzeniu kontroli sporządzono wniosek do PWIS w Bydgoszczy o nałożenie kary. Właścicielka w trakcie sezonu złożyła do PPIS w Brodnicy właściwy wniosek i zakład został wpisany do rejestru.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Stolówki pracownicze

W 2022 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisane były trzy stolówki pracownicze działające na terenie zakładów pracy. Skontrolowano wszystkie zakłady z tej grupy, przeprowadzono łącznie 3 kontrole. Działalność prowadzona jest w zakresie przygotowywania posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych oraz przygotowywania dla pracowników napojów gorących. W stołówkach przygotowywane są posiłki obiadowe dla pracowników. Zapewniono wszystkie konieczne warunki do prowadzenia tego typu działalności. Stanowiska pracy zostały wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych posiłków.

Bufety w zakładach pracy

W tej grupie obiektów wpisane są 3 zakłady. Jeden zakład został zatwierdzony i tym samym liczba obiektów w tej grupie zwiększyła się o 1. Skontrolowano dwa obiekty, nie odnotowano żadnych nieprawidłowości. Nadzorowane bufety prowadzone są przez prywatnych przedsiębiorców na terenie dużych zakładów pracy. Bufety oferują klientom posiłki obiadowe jak również dania tzw. fast food. W jednym bufecie posiłki przygotowywane są z surowców podstawowych, do jednego bufetu właściciel w części dowozi posiłki z własnej restauracji.

Stołówki w ośrodkach wczasowych

Liczba stołówek nadzorowanych w 2022 roku wynosi 5, skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzono łącznie 6 kontroli. Wszystkie obiekty zostały ocenione na podstawie arkuszy oceny, zakwalifikowano je do kategorii ryzyka średniego. Przygotowanie stołówek do sezonu turystycznego oceniono w trakcie kontroli przed wzmożonym ruchem turystycznym. Cztery ośrodki to placówki prywatne gdzie właściciele są zainteresowani podnoszeniem standardu swoich usług zarówno w części hotelowej jak i żywieniowej. Jeden z ośrodków należy do PTTK, w miarę możliwości prowadzone są prace poprawiające warunki techniczne i sanitarne obiektu. Stan sanitarny i techniczny w tej grupie obiektów oceniono we wszystkich zakładach jako zgodny z wymogami. W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2022 roku nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania obiektów żywieniowych w tej grupie. Kontrola wewnętrzna prowadzona jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi instrukcjami opartymi na zasadach HACCP. Usługi żywieniowe świadczone są przede wszystkim dla mieszkańców ośrodków oraz osobom dochodzącym z zewnątrz. W części obiektów organizowane są też imprezy okolicznościowe na bazie stołówek i istniejącego zaplecza kuchennego.

Wypoczynek dla gości oferują także obiekty hotelowe i pensjonaty. W zakładach tych żywienie gości organizowane jest na bazie funkcjonujących restauracji. Nie wlicza się ich do ośrodków wypoczynkowych, stanowią jednak coraz częściej wybierane przez gości miejsca wypoczynku. Obiekty te prowadzą działalność całoroczną.

W 2022 nie nałożono żadnego mandatu na przedsiębiorców prowadzących działalność w stołówkach ośrodków wypoczynkowych.

Blok żywienia w szpitalu

W ramach nadzoru sanitarnego nad blokiem żywieniowym szpitala w 2022 roku przeprowadzono jedną kontrolę. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości technicznych i sanitarnych. Jakość żywienia w ciągu roku była oceniana na podstawie przygotowanego przez dietetyka jadłospisu, żywienie oceniono jako dobre. Żywienie prowadzone jest w formie cateringu. Posiłki dowożone są przez zewnętrzną firmę, naczynia od pacjentów myte są w kuchniach szpitalnych. Na oddziałach są wyznaczone osoby zajmujące się dystrybucją posiłków. Pacjenci mają możliwość przygotowania sobie napojów oraz przechowywania własnych, opakowanych i oznakowanych środków spożywczych w lodówkach do tego celu przeznaczonych. W 2022 roku nie odnotowano zatruc pokarmowych w szpitalu, nikt nie zgłaszał uwag do jakości żywienia pacjentów w szpitalu.

Stołówki w domach pomocy społecznej

W 2022 roku pod nadzorem było pięć obiektów, z których jeden został zatwierdzony w roku sprawozdawczym. Skontrolowano jedną placówkę. Trzy z nadzorowanych obiektów działają w ramach domów dziennego pobytu. Działalność czterech placówek w części żywieniowej ograniczona jest do podawania posiłków dostarczanych przez firmę zewnętrzną, przygotowywania niewielkiej ilości posiłków z wykorzystaniem gotowych produktów (np. kanapki) oraz mycia naczyń stołowych. Posiłki dowożone są z placówek będących pod stałym nadzorem PPIS w Brodnicy. W jednym przypadku prowadzona jest produkcja posiłków na miejscu. Wszystkie zakłady zostały ocenione na poziomie średniego ryzyka.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka

W 2022 roku na terenie powiatu działały cztery żłobki, dwa prowadzone przez urzędy gmin dla niewielkiej grupy dzieci, dwa zlokalizowane w Brodnicy prowadzone przez osobę prywatną. Żywienie we wszystkich placówkach odbywa się na zasadzie cateringu. Miejsca przyjęcia i dystrybucji posiłków oraz zmywalnie naczyń stołowych zostały zatwierdzone przez

PPIS w Brodnicy. W przypadku stosowania żywienia butelkowego smoczki i butelki dostarczane są przez rodziców. Placówki wyposażono w urządzenia do dezynfekcji smoczków. Żywnienie w żłobkach realizowane jest przez przedsiębiorców na podstawie umowy, która przewiduje bilansowanie jadłospisu pod względem zapewnienia właściwego poziomu dostarczania dzieciom podstawowych składników pokarmowych i energii. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 4 zakładach. Wszystkie placówki sklasyfikowano na poziomie ryzyka średniego. Skontrolowano wszystkie placówki, w trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Stołówki szkolne

W 2022 r. objęto nadzorem 39 stołówek szkolnych, z których skontrolowano 19 placówek. Przeprowadzono łącznie 24 kontrole. Realizowane jest w nich dożywianie dzieci. Obecnie tylko w dwóch placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Do pozostałych obiektów posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w części przypadków dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnienie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Stołówki, w których na miejscu w szkole przygotowywane są posiłki prowadzone są przez prywatnych przedsiębiorców. Próbkę pokarmową odkładane są przez dostawców posiłków. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację, przez osoby odpowiedzialne za żywienia, rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W kioskach i sklepikach działających na terenie placówek oświatowych nie stwierdzono przypadków wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieodpowiadających wymaganiom ww. rozporządzenia. W 2022 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów. W sprawie niewłaściwego funkcjonowania stołówek szkolnych nie wpłynęła żadna interwencja, nie nakładano także mandatów.

Stołówki w bursach i internatach

W 2022 r. objęto nadzorem 4 stołówki zlokalizowane na terenie miejsc noclegowych dla młodzieży uczącej się. Skontrolowano jeden zakład, przeprowadzono 1 kontrolę. We wszystkich placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Zaplecza kuchenne dostosowano do potrzeb. Wszystkie sklasyfikowane stołówki zostały ocenione na podstawie obowiązujących przepisów na poziomie ryzyka średniego. Informowano kierownictwo internatów o zasadności odkładania próbek pokarmowych. W 2022 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów. W sprawie niewłaściwego funkcjonowania stołówek nie wpłynęła żadna interwencja, nie nakładano także mandatów. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację przez osoby odpowiedzialne za żywienia rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Poza rokiem szkolnym w tych miejscach bardzo często organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Wykorzystywana jest wówczas istniejąca infrastruktura zaplecza żywieniowego.

Stołówki koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się stołówki w czterech placówkach, w których organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Jeden z tych obiektów prowadzony jest przez Wójta Gminy Bobrowo, w 2022 roku nie organizowano żadnych pobytów. W Domu Harcerza organizowane są półkolonie i zajęcia dzienne dla dzieci. W 2022 r. przeprowadzono łącznie 3 kontrole w 2 zakładach. Do tych placówek posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w jednym przypadku dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnienie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Stołówki zostały ocenione na poziomie ryzyka średniego. Poza tymi placówkami wypoczynek dzieci organizowany jest w obiektach, w których część żywienia podlega stałemu nadzorowi np. szkoły, bursy, hotele.

W 2022 roku w zakresie funkcjonowania zaplecza żywieniowego nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Stołówki w przedszkolach

Liczba obiektów w tej grupie w roku 2022 wyniosła 34, w tej grupie wpisane są stołówki przedszkolne oraz miejsca żywienia dzieci w punktach przedszkolnych i klubach dziecięcych. Duża część to placówki prowadzone przez prywatnych przedsiębiorców, w których opieką obejmuje się niewielkie grupy dzieci. Przeprowadzono łącznie 16 kontroli w 14 placówkach. W 24 obiektach żywienie dzieci odbywa się na zasadzie podawania posiłków dowożonych w formie cateringu. Wszystkie stołówki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami, ustalono ryzyko na poziomie średnim. W trakcie kontroli oceniono teoretycznie jadłospisy. Nie odnotowano żadnych nieprawidłowości. W sprawie niewłaściwego funkcjonowania żywienia w jednym przedszkolu wpłynęła interwencja, kontrola nie potwierdziła zgłoszenia.

Stołówki w domach dziecka

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się dwa niewielkie domy dziecka. W domach tych posiłki przygotowywane są z wykorzystaniem surowców podstawowych. Przygotowaniem posiłków zajmują się zatrudnione osoby, dba się jednak o to aby do prac w kuchni angażować także starszych mieszkańców domów. Stwarzana jest w miarę możliwości domowa atmosfera, dzieci mają stały dostęp do posiłków i napojów. Dyrekcja placówek dba o właściwe zaopatrzenie i bilansowanie posiłków pod kątem jakości zdrowotnej i żywieniowej. Skontrolowano obydwie placówki, nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono. Przeprowadzono 2 kontrole w 2 nadzorowanych placówkach.

Inne zakłady żywienia

W tej grupie wykazane są zakłady żywieniowe, które nie zostały zakwalifikowane do innych grup z uwagi na charakter prowadzonych przez nie działalności. Prowadzona działalność oparta jest na przygotowywaniu posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych w 5 placówkach. Ogólnie w 2022 roku nadzorowano z tej grupy 12 obiektów. Klientami w tych zakładach są grupy zamknięte, łatwe do zidentyfikowania przez organizatorów żywienia. Przeprowadzono łącznie 9 kontroli w 9 zakładach. W żadnym z zakładów nie stwierdzono nieprawidłowości. Dziewięć zakładów oceniono na poziomie ryzyka średniego, natomiast trzy jako ryzyko niskie.

Zakłady usług cateringowych

W 2022 roku w tej grupie działalność prowadziły dwa zakłady. Przeprowadzono 2 kontrole w 2 zakładach. W zakładach prowadzona jest produkcja posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych, gotowe posiłki z zakładów dostarczane są do klientów indywidualnych lub innych zakładów żywieniowych. Produkcja odbywa się na konkretne zamówienia osób korzystających z tych usług. W jednym zakładzie odbywa się produkcja posiłków pod potrzeby własnych obiektów tj. zakładu opiekuńczo-leczniczego i domu pomocy społecznej. Pomieszczenia kuchenne znajdują się w bliskim sąsiedztwie ww. zakładów. Właściciel ma możliwość dowozu gotowych posiłków do innych odbiorców. Kolejny z zakładów cateringowych produkujących posiłki w pełnym zakresie swoją produkcję uzależnia od zamówień klientów indywidualnych. Jest to najczęściej dostarczanie potraw na imprezy okolicznościowe lub odbiór pojedynczych posiłków na miejscu przez klientów.

Usługi cateringowe świadczą też zakłady żywienia otwartego, dla których jest to dodatkowa forma działalności.

3.2.4. Miejsca produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy działają dwa zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Jeden zakład - Cofresco Polska Sp. z o.o. zajmuje się produkcją i konfekcjonowaniem opakowań do żywności. Zakład ten traktowany jest jako producent opakowań. Cała produkcja wysyłana jest na rynki poza granicami Polski. Drugi z zakładów zajmuje się produkcją naczyń z surowców naturalnych zbożowych. Jest to niewielka produkcja w fazie rozwoju, jak dotychczas produkcja ta nie trafiła jeszcze do obrotu. Skontrolowano jeden z zakładów. Skontrolowano jeden zakład, w którym przeprowadzono jedną kontrolę.

Przedmioty użytku wprowadzane są do obrotu przede wszystkim w hurtowniach i sklepach spożywczo-przemysłowych. W 2022 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli wpisana była jedna hurtownia zajmująca się sprzedażą opakowań do żywności oraz 28 punktów sprzedaży, które na wniosek właścicieli zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS. W miejscach tych do obrotu wprowadzane są materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością obok innych oferowanych do sprzedaży towarów. W obiektach tych przeprowadzono łącznie w czterech zakładach cztery kontrole, w trakcie których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Do badania pobrano jedną próbkę. W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku

Ilość i rodzaj próbek żywności pobrana do badania była ściśle określona w harmonogramie poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. W 2022 roku pracownicy Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku PSSE w Brodnicy pobrali ogółem do badania w ramach działalności nadzorczej 180 próbek środków spożywczych oraz 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania wykonywane były w laboratoriach określonych w planie poboru próbek. W wyniku badań zakwestionowano jakość zdrowotną 10 próbek lodów z automatu z uwagi na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną oraz 3 próbki suplementów diety z uwagi na niewłaściwe oznakowanie. Kwestionowano lody z dwóch zakładów posiadających autoamty do lodów (łącznie 10 oróbek). Należy stwierdzić, że jakość środków spożywczych poddawanych badaniu od lat utrzymuje się na podobnym, dobrym poziomie.

Tabela 25. Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2020 – 2022

	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Ilość prób pobranych do badania ogółem	170	157	182
Ilość prób zakwestionowanych	4	7	13
Procent próbek zakwestionowanych	2,3 %	4,5 %	7,1 %

3.4. Kontrola graniczna

W 2022 roku PPIS w Brodnicy wydał 84 świadectw dotyczących jakości zdrowotnej eksportowanych partii środków spożywczych. Wysyłane poza granicę UE były wyroby czekoladowe, czekoladowane, ciastkarskie i galaretki z zakładu „Vobro” Sp. z o.o. Sp. k. Każdorazowo przed wydaniem świadectwa dokonywano kontroli dokumentacji. Ponadto wydano jedno

świadczenie jakości zdrowotnej importowanej żywności. Świadczenie dotyczyło importowanego rzepaku z Ukrainy. Wydano 85 decyzji płatniczych, nakazujących uiszczenie opłaty za czynności przeprowadzone w ramach kontroli granicznej.

3.5. Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”

W powiecie brodnickim nie działają zakłady produkujące suplementy diety/środki spożywcze specjalnego przeznaczenia. Nadzór nad tymi grupami żywności prowadzony jest tylko w miejscach obrotu.

Na terenie powiatu brodnickiego działał jeden zakład wprowadzający do obrotu po raz pierwszy środki spożywcze wzbogacane – Vobro Sp. z o. o. sp. k. ul. Podgórna 78; 87-300 Brodnica. Wymieniony powyżej zakład złożył do Głównego Inspektora Sanitarnego wnioski w sprawie wprowadzania do obrotu po raz pierwszy swoich produktów. Produkty te zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez GIS. W stosunku do trzech produktów postępowanie zostało zakończone uznaniem produktu za żywność wzbogacaną, w stosunku do dwóch innych brak jest wpisu w rejestrze.

Jeden zakład został wpisany do rejestru w 2022 roku w zakresie sprzedaży suplementów diety wprowadzanych do obrotu na terytorium Polski po raz pierwszy. Suplement wprowadzane są do obrotu od maja 2022 roku. Do Głównego Inspektora Sanitarnego przedsiębiorca złożył wnioski w sprawie wprowadzania do obrotu po raz pierwszy swoich produktów. Zgłoszono trzy produkty, które zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez GIS. Suplementy wprowadzane są tylko w prywatnych gabinetach medycznych, należących do firmy FORTIS Medica Sp. z o.o., przede wszystkim w usługach dentystycznych. Kontrola u dystrybutora nie wykazała nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktów i wprowadzania ich do obrotu.

W minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

3.6. Działania w ramach systemu RASFF

W ramach systemu RASFF przeprowadzono kontrole w sklepach i hurtowniach spożywczych. Kontrole przeprowadzane były zawsze w związku z otrzymanym z WSSE w Bydgoszcy zgłoszeniem. W ramach systemu przeprowadzono 3 kontrole. Towary stwierdzone w obrocie były wycofywane przez właścicieli zakładów, a ich wycofywanie było monitorowane przez PPIS w Brodnicy. Nie wydawano żadnej decyzji nakazującej wycofanie.

W 2022 roku PPIS w Brodnicy nie dokonał żadnego zgłoszenia kwestionowanego produktu do systemu RASFF.

3.7. Informacje dodatkowe

Współpraca z innymi jednostkami

- 1) w 2022 roku w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną pracownicy podjęli następujące działania :
 - PPIS w Brodnicy zgodnie z obowiązującym porozumieniem dwukrotnie przekazywał PLW w Brodnicy listy obiektów będących pod wspólnym nadzorem obu inspekcji,
 - w 2022 roku zorganizowano 2 spotkania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Brodnicy z przedstawicielami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy, na których omawiano zagadnienia związane ze wspólnym nadzorem nad bezpieczeństwem żywności,

- na jednym ze spotkań przedstawiciele obu inspekcji opracowali harmonogram kontroli zakładów będących pod wspólnym nadzorem (dotyczy to firmy Unifreeze Sp. z o.o. w Miesiączkowie oraz sklepów: Intermarche w Brodnicy przy ul. Podgórznej 65 oraz Supermarket „Słoneczny” przy ul. Kolejowej 55 w Brodnicy),
 - przeprowadzono wspólne kontrole ww. zakładów;
 - przekazano Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Brodnicy trzy informacje dotyczące interwencji w sprawie zakładów lub działalności będących pod jego nadzorem;
- 2) w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy przeprowadzana jest corocznie wspólna kontrola zakładu produkującego żywność dla jednostek wojskowych. W roku 2022 przeprowadzono kontrolę w zakładzie Unifreeze Sp. z o.o. w Miesiączkowie;
 - 3) na podstawie porozumienia z Państwową Inspekcją Handlową:
 - dwa razy w roku przesyłane są za pośrednictwem PWIS w Bydgoszczy listy obiektów produkujących i/lub wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością,
 - raz w miesiącu przesyłane są informacje dotyczące naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa żywności związane z artykułami spożywczymi;
 - 4) w zakresie realizacji „Planu działania na 2022 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w ramach porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólnie trzy kontrole w gospodarstwach rolnych;
 - 5) w ramach współpracy z innymi sekcjami w PSSE w Brodnicy pracownicy Sekcji NHŻ:
 - biorą udział w uzgadnianiu i ocenie projektów wspólnie z pracownikami NNZ,
 - z pracownikiem NPZ prowadzone były akcje informacyjne dot. między innymi zapobiegania zatruciom pokarmowym w czasie okresu pierwszych komunii i wypoczynku letniego, czytaniu etykiet środków spożywczych. Pracownik sekcji NHŻ wziął udział wspólnie z pracownikiem NPZ w trzech szkoleniach z wykorzystaniem materiałów przekazanych przez EFSA. W okresie jesiennym grzyboznawca zatrudniony w sekcji NHŻ wziął udział w pokazach grzybów w dwóch szkołach podstawowych oraz zorganizowanej na terenie PSSE w Brodnicy wystawie grzybów. W trakcie tych przedsięwzięć szeroko omówiono zagadnienia związane ze zbieraniem, rozpoznawaniem i wykorzystaniem grzybów dziko rosnących w lasach.
 - w ramach współpracy z komórką N.HD przeprowadzono kontrole w czasie trwania letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,
 - w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i przyjazdem uchodźców przeprowadzono wspólnie z pracownikami sekcji NHŚ kontrole miejsc przeznaczonych na ich pobyt.

W 2022 roku nie odnotowano żadnego przypadku zbiorowego zatrucia pokarmowego. W powiecie brodnickim nie działa żaden zakład przetwórstwa grzybów, obrót grzybami leśnymi prowadzony jest na terenie Targowiska Miejskiego w Brodnicy, gdzie zatrudniony jest klasyfikator grzybów. Nadzór nad obrotem grzybami oraz poradnictwo w tym zakresie prowadzi zatrudniony w PSSE w Brodnicy grzyboznawca. Nie odnotowano zatrucia grzybami.

Na terenie powiatu brodnickiego nie działają zakłady produkujące suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia. Nadzór nad tymi grupami żywności prowadzony jest tylko w miejscach obrotu. W minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Tabela 26. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty

Lp.	Typ obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności		Liczba wydanych decyzji administracyjnych			Liczba mandatów /na kwotę	Uwagi i dodatkowe wyjaśnienia
		Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	W celu poprawy stanu sanitarnego	PWIS nakładających kary pieniężne /na kwotę	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ/na kwotę		
1)	Sklepiki szkolne	5	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
2)	Stołówki szkolne	39	19	24	17	0	0	0	0	0	0	-
3)	Stołówki w przedszkolach	34	14	16	12	0	0	0	0	0	0	-
4)	Stołówki w bursach i internatach	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
5)	Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-

W trakcie kontroli obiektów ujętych w powyższej tabeli nie stwierdzono nieprawidłowości. W trakcie kontroli obok stanu technicznego i sanitarnego placówek kontrolowano także jakość żywienia i spełnienie zasad określonych w obowiązującym w tym zakresie rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

3.8. Interwencje

W 2022 roku do PSSE w Brodnicy wpłynęły interwencje klientów dotyczące:

1. Sklepów spożywczych – 1 interwencja dotycząca zanieczyszczonego mleka, 2 interwencje dotyczące jakości mięsa wprowadzanego do obrotu, 2 interwencje dot. jakości hot-dogów przygotowywanych na stacjach paliw. W wyniku postępowań wyjaśniających nałożono na przedsiębiorcę prowadzącego sklep na stacji paliw mandat karny za nieprzestrzeganie zasad HACCP podczas przygotowywania hot-dogów, pozostałe interwencje nie zostały potwierdzone.
2. Hurtowni spożywczej – 1 interwencja dotycząca wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych przeterminowanych. Przeprowadzono kontrolę, w wyniku kontroli nałożono na kierownika mandat karny.
3. Przedszkola – 1 interwencja dot. podawania dzieciom zimnych posiłków. Kontrola nie potwierdziła zgłoszonych informacji.
4. Sklepu przemysłowego – 1 interwencja dot. brudnych koszy zakupowych dla klientów. Kontrola nie potwierdziła zgłoszonej interwencji.

3.9. Wnioski

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowych i żywieniowych w roku 2022 w stosunku do roku 2021 nie uległ dużym zmianom. Dotyczy to zarówno obiektów produkujących jak i wprowadzających żywność do obrotu. Systematyczną nieznaczną poprawę obserwuje się od kilku lat. Osoby prowadzące działalność w tym zakresie coraz częściej podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju branżowych szkoleniach. Owocuje to lepszą znajomością zagadnień z zakresu higieny produkcji i obrotu żywnością, a co z tym jest związane także poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
2. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny ze szczególnym naciskiem na prace związane z wdrażaniem systemów GMP/GHP oraz systemu HACCP. W bieżącej pracy nadzorowej pracownicy Inspekcji Sanitarnej szczególną uwagę zwracać będą na:
 - propagowanie właściwych zachowań u osób zajmujących się produkcją żywnością i obsługą klientów w celu zminimalizowania ryzyka szerzenia się chorób zakaźnych, a w szczególności przenoszonych drogą pokarmową;
 - zachowanie łańcuchów chłodniczych na wszystkich etapach drogi od surowca do produktu,
 - wyeliminowanie krzyżowania się dróg technologicznych tzw. brudnych i czystych w obiektach produkcyjnych i żywieniowych,
 - właściwą higienę na stanowiskach pracy i personelu zatrudnionego w kontakcie z żywnością,
 - właściwe stosowanie substancji dodatkowych,
 - identyfikowalność surowców i produktów.

**WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE
ŚRODOWISKA PRACY,
NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I,
ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI
SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI
ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI**

4. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy, nadzór nad chemikaliami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz produktami kosmetycznymi

Zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy na 2022 rok” do głównych kierunków działania w zakresie higieny pracy należało:

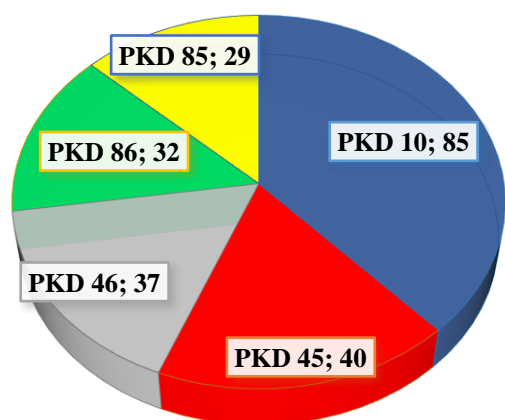
- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, produktami kosmetycznymi,
- sprawowanie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz środkami zastępczymi.

4.1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Ewidencja Wielosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy na dzień 31 grudnia 2022 r. obejmowała 472 zakłady pracy zatrudniające ogółem 15312 pracowników (w 2021 r. - 468 zakłady zatrudniające 15667 pracowników).

Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w następujących działach Polskiej Klasyfikacji Działalności:

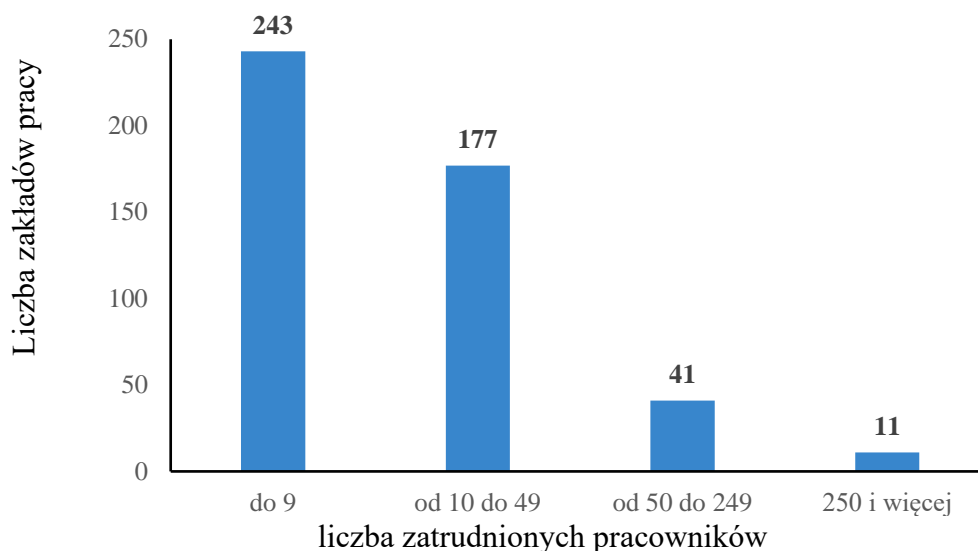
Wykres 12. Działalności, w których stwierdzono największe zatrudnienie wg PKD

- PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 1906 zatrudnionych,
- PKD 31 – Produkcja mebli – 1504 zatrudnionych,
- PKD 85 – Edukacja – 1219 zatrudnionych,
- PKD 10 – Produkcja artykułów spożywczych – 1115 zatrudnionych,
- PKD 28 – Produkcja maszyn i urządzeń – 1062 zatrudnionych

Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy dominują firmy małe – zatrudniające do 9 pracowników. Strukturę zakładów pracy w ewidencji Wielosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2022 r. wg liczby zatrudnionych pracowników ukazano na wykresie 12.

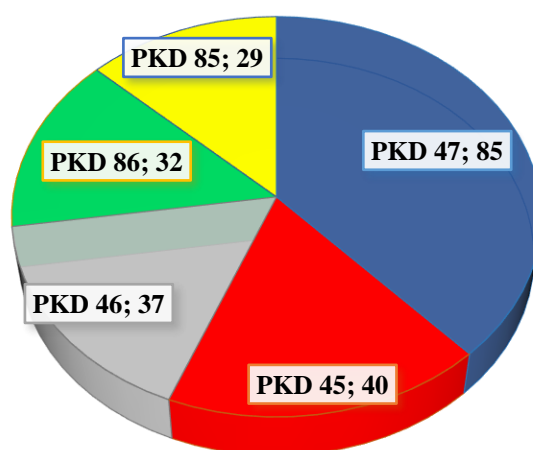
Wykres 13. Struktura zakładów pracy w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2022 r.

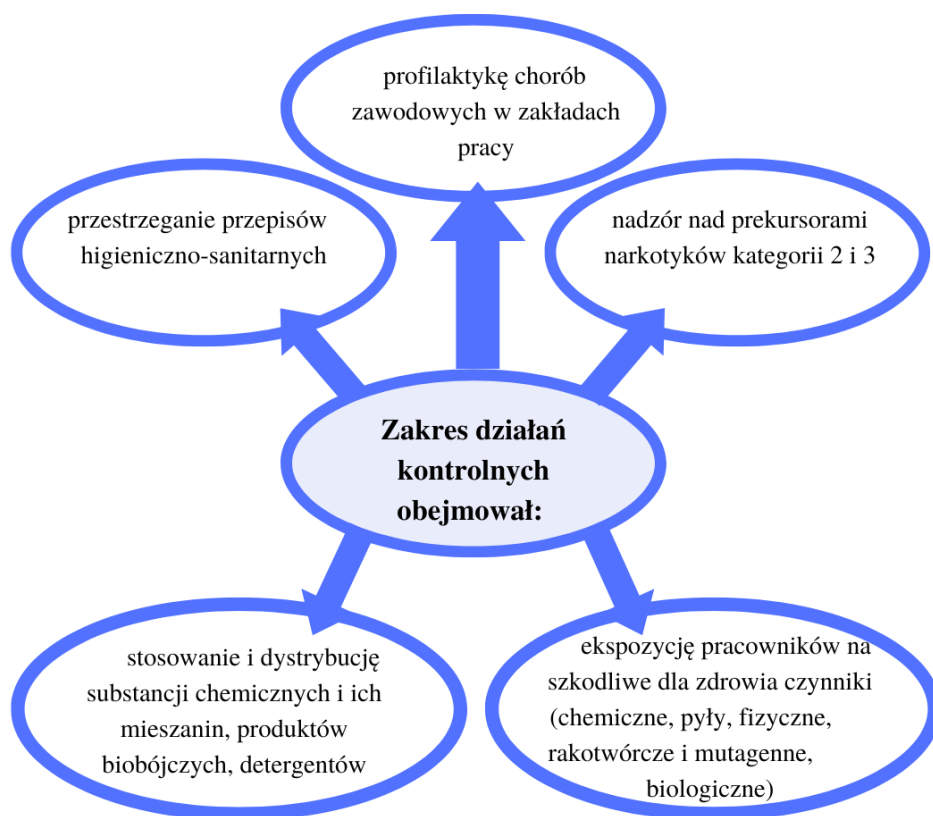
Na terenie powiatu brodnickiego dominowały następujące branże:

- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (PKD 47) – 85 zakładów,
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45) – 40 zakładów,
- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 46) – 37 zakładów,
- usługi w zakresie opieki zdrowotnej (PKD 86) – 32 zakłady,
- edukacja (PKD 85) – 29 obiektów.

Wykres 14. Branże dominujące na terenie powiatu brodnickiego wg PKD w 2022 r.

W 2022 r. przeprowadzono 55 kontroli u 46 pracodawców zatrudniających łącznie 4682 pracowników (w 2021 r. – 37 kontroli w 34 zakładach zatrudniających 4259 pracowników).

Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w procesie pracy – to czynniki, których oddziaływanie na pracownika prowadzi lub może prowadzić do powstania choroby zawodowej lub innego schorzenia związanego z wykonywaną pracą.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2022 r. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 6 zakładach pracy (w 2021 r. w 6 zakładach pracy).

Od wielu lat dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas. Ze względów technologicznych z reguły niemożliwe jest wyeliminowanie tego czynnika szkodliwego ze środowiska pracy. W związku z tym działania podejmowane przez pracownika Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowały przede wszystkim nadzór nad wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas. W zakładach pracy kontrolowano: oznakowanie stref zagrożonych hałasem, zaopatrzenie pracowników w środki ochrony słuchu i egzekwowanie ich stosowania, sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzającego do ograniczenia narażenia na hałas oraz informowanie pracowników o ryzyku zawodowym.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2022 r. przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu stwierdzono w 6 zakładach pracy. Na ponadnormatywny hałas ekspozycje były 174 osoby.

Ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2022 r. obejmowała 149 zakładów pracy, w których występowały szkodliwe

czynniki biologiczne. W 2022 r. przeprowadzono 17 kontroli w zakresie oceny realizacji przez pracodawców wymogów w zakresie ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy (2021 r. – 16 kontroli). Stwierdzono narażenie na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne 526 pracowników.

W 2022 r. ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowała 28 zakładów pracy, w których pracownicy narażeni byli na czynniki rakotwórcze lub mutagenne (w 2021 r. – 18). W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w 2022 r. przeprowadzono 12 kontroli (2021 r. – 6 kontroli). Z uwagi na długi okres latencji nowotworów działania profilaktyczne są w tej kwestii niezwykle istotne. Od pracodawców egzekwowano m.in. obowiązków takie jak: ograniczenie liczby osób ekspozowanych do niezbędnego minimum i poinformowanie ich o występujących zagrożeniach, przeprowadzenie właściwych szkoleń, zapewnienie odpowiedniej profilaktycznej opieki zdrowotnej i środków ochrony indywidualnej, prawidłowe oznakowanie instalacji i pojemników, systematyczne przeprowadzanie badań i pomiarów w środowisku pracy.

4.2. Nadzór nad chemikaliami

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2022 r. znajdował się 1 producent substancji chemicznych (gazów technicznych), 1 formulator, 60 dystrybutorów, 194 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 23 kontrole sanitarne dotyczące spełniania wymogów w zakresie dystrybucji i stosowania chemikaliów (2021 r. – 26 kontrole). Podczas kontroli sprawdzano m.in. poprawność oznakowania opakowań, dostępność kart charakterystyki, zabezpieczenie pracownika na stanowisku pracy, przechowywanie substancji i mieszanin. Przeprowadzono również 10 kontroli w zakresie udostępniania i stosowania produktów biobójczych, podczas których oceniono 28 produktów biobójczych (2021 r. przeprowadzono 7 kontroli) oraz 1 w zakresie nadzoru nad detergentami (w 2021 r. – 1).

4.3. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2022 r. znajdował się 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne i 9 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 15 kontroli, podczas których oceniono 158 produktów kosmetycznych.

4.4. Postępowanie administracyjne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2022 r. Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy wydało 8 decyzji administracyjnych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego zawierających 51 nakazów. Obowiązki dotyczyły m.in.: wycofania z obrotu produktów biobójczych, przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń, zapewnienia zatrudnionym pracownikom odzieży i obuwia roboczego, zapewnienia kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych, sporządzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o

działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przekazania Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy.

4.5. Choroby zawodowe

W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych (2021 r. – 3). W 2022 r. nie wydano decyzji o stwierdzeniu oraz o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych (w 2021 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających wydano 6 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 1 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

W 2022 r. przeprowadzono 4 wizytacje w ramach postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych i sporządzono 4 karty oceny narażenia zawodowego:

- 1 – poz. 19 wykazu chorób zawodowych (przewlekłe choroby ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy),
- 2 – poz. 20 (przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy)
- 1 – poz. 26 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa).

4.6. Promocja zdrowia w środowisku pracy

Działalność Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy ukierunkowana jest na poprawę warunków higieny pracy. Działania w zakresie promocji zdrowia prowadzone były w trzech obszarach: podczas przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy, imprez masowych oraz w internecie (na stronie internetowej Stacji, w social mediach – Facebook, Twitter, Instagram).

W 2022 r. prowadzono poniższe działania w zakresie promocji zdrowia:

- 1) przeprowadzano kontrole, które koncentrowały się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Podczas kontroli prowadzone były działania edukacyjne nt. wpływu czynników szkodliwych na zdrowie pracowników, metod ograniczenia narażenia, zachowań prozdrowotnych pracowników;
- 2) w trakcie kontroli oceniano przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Przeprowadzane były rozmowy nt. profilaktyki palenia tytoniu;
- 3) uczestniczono w XV Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy oraz w Dożynkach Powiatowo-Gminnych w Osieku. W ramach tematycznych stoisk PSSE w Brodnicy można było skorzystać, m.in. z konsultacji i porad w zakresie czynników szkodliwych oraz stosowania produktów biobójczych, substancji i mieszanin chemicznych. Prowadzono kolportaż ulotek: bezpieczne stosowanie produktów odstraszających komary, szkodliwość hałasu, chemia w domu, produkty biobójcze;
- 4) przeprowadzono szkolenie pn. „Czynniki biologiczne w środowisku pracy leśnika” dla uczestników Posiedzenia Rady Regionu Pomorskiego Związku Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Toruniu;
- 5) udział w kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową” poprzez rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych w 16 zakładach pracy;
- 6) w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) oraz na stronie internetowej zamieszczano i udostępniano informacje dotyczące, m.in.:
 - bezpieczeństwa i skuteczności stosowania repelentów – produktów odstraszających komary i kleszcze,

- ostrzeżenia dotyczącego spożywania alkoholu nieprzeznaczonego do spożywania dla ludzi,
- kampanii informacyjnej pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową”,
- Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 24-28 października 2022 r., którego tematem przewodnim było zapobieganie zaburzeniom układu mięśniowo-szkieletowego.

4.7. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu brodnickiego od czasu zamknięcia sklepów handlujących „dopalaczami” w 2010 r. nie stwierdzono wprowadzania ich do obrotu. Pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzą stały monitoring zarówno obiektów handlowych (w 2022 r. przeprowadzono 22 monitoringi), jak również lokalnych stron internetowych zawierających ogłoszenia i fora dyskusyjne.

W 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Działania prowadzone na terenie powiatu brodnickiego ukierunkowane były na zapobieganie wprowadzaniu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi w 2022 r. współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Brodnicy. Współpraca polegała na:

- wymianie informacji dotyczących monitoringu obiektów, co do których zachodzi podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- wymianie informacji dotyczących zgłoszeń podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i ustalenia źródła pochodzenia środków zastępczych.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wpłynęło 1 zgłoszenie zatrucia substancją psychoaktywną (w 2021 – 4, 2020 r. – 6, 2019 r. – 6, 2018 r. – 7). Charakterystykę zgłoszonego w 2022 r. zatrucia substancją psychoaktywną przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 27. Struktura zgłoszonych zatruć substancjami psychoaktywnymi w 2021 r.

Substancja która spowodowała zatrucie	liczba zatruć	wiek (lata)	pleć (M - mężczyzna K - kobieta)
konopi ziele	1	17	M

Na terenie powiatu brodnickiego istnieje dobra współpraca z podmiotami leczniczymi w aspekcie raportowania o interwencjach medycznych dotyczących zatruć nowymi narkotykami.

W celu zapobiegania negatywnym skutkom zatruć nowymi narkotykami w 2022 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy podejmowali różne inicjatywy skierowane do pracodawców i pracowników zatrudnionych w zakładach pracy: udzielano informacji i porad, wręczano materiały edukacyjne. Ponadto prowadzono działania skierowane do ogółu społeczeństwa.:

- zamieszczono w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) posty:
 - „Trwają ferie zimowe. Pamiętaj! Bezpieczne ferie to czas spędzony bez używek”,
 - „Jak rozpoznać czy dziecko bierze narkotyki? Co zrobić?” (13.02.2022 r.),
 - „Słabe narkotyki? Dowiedz się dlaczego takich nie ma?” (14.02.2022 r.),
 - raport dotyczący zatruć środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2021 r.,

- „Co ępają nastolatki? Klej, „niewinne” zioło, twarde narkotyki. Gdzie szukać pomocy? (10.05.2022 r.),
- „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii” (26.06.2022 r.),
- „Bezpieczne wakacje wolne od narkotyków” (28.06.2022 r.),
- Ostrzeżenie publiczne - Główny Inspektor Sanitarny ostrzega przed niebezpieczną substancją α -PHiP (α -pirolidynoizohexanofenon) (11.07.2022 r.),
- „#Tylko spróbuję... Narkotyki” (08.2022 r.),
- „Wakacje bez ryzyka _ narkotyki i dopalacze” (08.2022);
- zamieszczono na stronie internetowej następujące artykuły:
 - Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii (26.06.2022 r.),
 - raport dotyczący zatruc α -PHiP (α -pirolidynoizohexanofenon) (11.07.2022 r.);
- wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej w Brodnicy w dniu 17.01.2022 r. przeprowadzono pogadankę w Szkole Podstawowej w Brzoziu dotyczącą bezpiecznych ferii, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień od środków psychoaktywnych. W ramach zajęć prowadzono ćwiczenia z użyciem narkogogli i alkogogli. Przekazano materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące nowych narkotyków (działanie przeprowadzone przez pracowników NPZ oraz NHD);
- w ramach akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” przeprowadzono poradnictwo metodyczne dla kierowników wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży oraz dystrybucję materiałów dotyczących m.in. nowych narkotyków (działanie przeprowadzone przez pracowników NPZ oraz NHD);
- rozdysponowano materiały edukacyjne dotyczące interwencji nieprogramowej „Stop dopalaczom” do 4 szkół podstawowych (działanie przeprowadzone przez pracowników NPZ);
- udostępniono materiały dotyczące środków zastępczych w punkcie informacyjnym zlokalizowanym w pokoju obsługi klienta w PSSE w Brodnicy;
- w 11 zakładach zatrudniających 2004 pracowników przeprowadzono pogadanki z przedstawicielami zakładów dotyczące środków zastępczych;
- uczestniczono w XV Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną (24.07.2022 r.) w Brodnicy i Dożynkach Powiatowo-Gminnych w Osieku w Brodnicy (03.09.2022 r.). W ramach tematycznego stoiska PSSE w Brodnicy można było skorzystać z konsultacji i porad w zakresie m.in. środków zastępczych, wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli, otrzymać ulotki dotyczące dopalaczy i produktów konopnych. (24.07.2022 r.).

4.8. Interwencje

W 2022 r. rozpatrzono 2 interwencje, które dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w zakładach pracy. W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono, że informacje zawarte w interwencjach nie potwierdziły się.

4.9. Wnioski

1. Większość przedsiębiorstw znajdujących się w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy to zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 243 zakłady (51,5%).

2. W 2022 r. przeprowadzono 55 kontroli w 46 zakładach pracy zatrudniających 4682 pracowników. W wyniku prowadzonych działań kontrolnych wydano 8 decyzji administracyjnych (51 nakazów).
3. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas.

**WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH
I INNYCH PLACÓWKACH
OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH
NA TERENIE POWIATU BRODNICKIEGO**

5. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu brodnickiego

W 2022 roku w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania skontrolowano 45 placówek stałego nadzoru i 86 turnusów wypożyczynku.

Wśród skontrolowanych placówek stałego nadzoru były: 3 żłobki/kluby dziecięce, 12 przedszkoli, 17 samodzielnych szkół podstawowych, 1 szkoła policealna, 7 zespołów szkół, 3 bursa/internat i 2 inne placówki.

Wykonano łącznie 134 kontrole.

5.1. Stan techniczny oraz sanitarny obiektów

Kontrole szkół i placówek oświatowo-wychowawczych wykazały w większości dobry stan sanitarno-techniczny a stan porządkowy i czystościowy nie budził zastrzeżeń.

Jako właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej oceniano dostęp uczniów do bieżącej, ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach WC oraz właściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń.

W wyniku kontroli dotyczących zapewnienia uczniom warunków do utrzymania higieny osobistej stwierdzono, że wszystkie skontrolowane pomieszczenia sanitarne w placówkach szkolnych były wyposażone w środki higieny osobistej.

Tabela 29. Warunki do utrzymania higieny w placówkach oświatowo-wychowawczych

Placówki skontrolowane, w których stwierdzono	2022/liczba	2021/liczba
Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej	0	0
Brak wodociągu	0	0
Brak kanalizacji	12*	15*
Niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych	0	0
Ustępy zewnętrzne	0	0

* w liczbie 12 ujęto placówki posiadające szamba lub własne oczyszczalnie ekologiczne

5.2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W 2022 roku odnotowano dalszą poprawę w zakresie posiadania przez szkoły pełnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i rekreacji w zakresie modernizacji istniejących sal gimnastycznych. Na liczbę 25 skontrolowanych szkół stwierdzono, że 1 szkoła posiada tylko boisko, 2 szkoły posiadają salę gimnastyczną z boiskiem sportowym, 5 szkół posiada salę rekreacyjno-zastępczą z boiskiem a w 16 szkołach znajdują się zespoły sportowe i boiska wielofunkcyjne i 1 szkoła policealna korzysta z infrastruktury poza placówką.

5.3. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2022 roku kontrolując placówki szkolne pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży nie stwierdzono znaczącej poprawy warunków do prowadzenia dożywiania w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Na liczbę 25 skontrolowanych szkół ciepły posiłek podaje się w 15 szkołach dla 776 uczniów. Z posiłków dofinansowanych w 2022 roku korzystało 229 uczniów.

5.4. Ergonomia w szkole

W zakresie użytkowania mebli szkolnych dostosowanych do wzrostu dzieci/młodzieży zaobserwowano poprawę, która dotyczyła głównie zakupu nowych mebli (ławek i krzeseł) regulowanych, które „rosną” razem z uczniem oraz bieżącej oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

5.5. Rozkład zajęć

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza planowanie nauki i odpoczynku. W 2022 roku kontrole wykazały przestrzeganie zasad pracy umysłowej uczniów dot. równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć w każdym dniu oraz uwzględnienia możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Ponadto długość przerw międzylekcyjnych jest ustalana we współpracy z radą rodziców i samorządem uczniowskim.

5.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego w Polsce kontrole wypoczynku letniego dzieci i młodzieży obejmowały:

- przygotowanie wypoczynku letniego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ocenę przestrzegania zasad dotyczących zapewnienia uczestnikom i pracownikom bezpieczeństwa i higieny podczas wypoczynku, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wdrożenie wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

Kontrole przeprowadzane są przez pracownika pionu Higieny Dzieci i Młodzieży we współpracy z Policją, pionem Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia oraz Profilaktyki Zdrowotnej. Pion Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia w Brodnicy sprawuje nadzór sanitarny nad warunkami zbiorowego żywienia w ośrodkach wczasowych, kwaterach agroturystycznych oraz obiektach żywieniowo-żywnościowych.

W 2022 roku skontrolowano 86 turnusów wypoczynku, na których wypoczywało łącznie 2793 uczestników.

5.7. Realizacja zagadnień problemowych

W ramach realizacji zamierzeń podjęto zespołowe działania z przedstawicielami innych pionów PSSE w Brodnicy oraz z przedstawicielami urzędów gmin i dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych w zakresie:

- kompleksowej oceny dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień podczas wypoczynku dzieci i młodzieży (współpraca z pionami: N.HŻ, N.HK i policją),
- zapewnienia dzieciom i młodzieży nie tylko komfortu pracy, ale także korzystnej sytuacji ich rozwoju fizycznego i intelektualnego,
- realizacji wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego oraz mebli szkolnych i przedszkolnych w placówkach oświatowo-wychowawczych,
- współpracy z pionem Profilaktyki Zdrowotnej w ramach której prowadzono akcję „Bezpieczne wakacje” w miejscach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, podczas której poruszane są tematy dot. zagadnień oświatowo-zdrowotnych., m.in.:
 - ✓ profilaktyki antytytoniowej,
 - ✓ narkotyków oraz środków zastępczych (dopalaczy),
 - ✓ zasad bezpiecznej kąpieli,
 - ✓ zasad bezpieczeństwa podczas upałów,

- ✓ zachowanie podczas burzy w terenie,
- ✓ zasady unikania zatruc pokarmowych,
- ✓ zasady grzybobrania,
- ✓ środki odstraszające owady,
- ✓ zagrożeń związanych z występowaniem sinic i bakterii Vibrio,
- ✓ zagrożeń wywołanych barszczem Sosnowskiego,
- ✓ kleszczy – borelioza oraz KZM,
- ✓ zagrożeń związanych z występowaniem żmij i os,
- ✓ wakacyjna apteczka.

5.8. Współpraca z innymi pionami PSSE

W ramach współpracy z przedstawicielem pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczono w przygotowaniu i realizowaniu akcji związanych z promocją zdrowia. Były to m.in. takie działania:

- współorganizacja akcji „Bezpieczne wakacje” i „Szczęśliwy powrót z wakacji”, które trwają w czasie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomoc w realizacji programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”,
- pomoc w dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych, pomoc w wdrożeniu i monitorowaniu akcji społecznej kampanii przeciwko grypie sezonowej oraz profilaktyce chorób zakaźnych,
- udział w promowaniu zasad zdrowego stylu życia podczas XV Międzynarodowego Jarmarku Ekologicznego „Jarmark z Królową Anną” (24.07.2022 r.).

5.9. Współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządu terytorialnego

W ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządu terytorialnego:

- wydano 2 opinie dotyczące stanu sanitarnego nadzorowanych placówek (szkoły podstawowej i klubu dziecięcego);
- przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami Urzędów Gmin i Miast dot. przestrzegania wytycznych odnośnie przygotowania placówek szkolnych do nowego roku szkolnego w czasie stanu bezpieczeństwa zdrowotnego w Polsce;
- przeprowadzono ocenę procedur bezpieczeństwa placówek oświatowo-wychowawczych w związku z epidemią/stanem bezpieczeństwa zdrowotnego w Polsce;
- przeprowadzono rozmowę z przedstawicielem Policji celem opracowania planu wspólnych kontroli turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu brodnickiego;
- przeprowadzono wspólne kontrole z przedstawicielami Policji dotyczące przestrzegania nakazów GIS i MZ w trakcie stanu epidemii/ zagrożenia epidemicznego w Polsce.

5.10. Interwencje

W 2022 r. rozpatrzono 2 interwencje, które dotyczyły nieprawidłowości w zakresie żywienia dzieci i oznakowania zabawek, którymi bawią się dzieci w klubie dziecięcym oraz niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w szkole podstawowej. W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono, że informacje zawarte w interwencjach nie potwierdziły się.

5.11. Wnioski

1. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w opracowanych procedurach zostały uwzględnione wytyczne zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
2. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniona bieżąca ciepła i zimna woda, wywieszone plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk, a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk znajduje się instrukcja. Pomieszczenia czyste, dezynfekowane na bieżąco.
3. W nadzorowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że :
 - stan sanitarno-techniczny obiektów jest prawidłowy, remonty i naprawy przeprowadzane na bieżąco,
 - nastąpiła poprawa organizacji procesu nauczania i wychowania, zasady higieny pracy umysłowej ucznia są uwzględniane przy układaniu zajęć lekcyjnych,
 - nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia mebli dostosowanych do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów w placówkach szkolnych,
 - w zakresie posiadania przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego prowadzono bieżące naprawy i modernizacje istniejących sal gimnastycznych oraz powstają nowe obiekty,
 - placówki wypoczynku dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

6. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Ocenę stanu sanitarnego powiatu brodnickiego w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono na podstawie analizy działań realizowanych w ramach zadań określonych w art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2021 poz. 195), które obejmują nadzór nad poszczególnymi etapami planowania przestrzennego oraz procesów inwestycyjnych. Jednym z istotnych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego jest eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych między innymi przez:

- w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - opinie, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
 - opinie w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
 - opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
 - opinie przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko;
- uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania,
- uzgodnienia decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego,
- sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania,
- stwierdzenie spełnienia, bądź braku spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach istniejących i w obiektach oddawanych do użytku po raz pierwszy z przeznaczeniem do prowadzenia działalności gospodarczej,
- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej, przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,
- udzielanie porad w zakresie postępowania administracyjnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przekazywanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno-higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych,
- współpracę z innymi inspekcjami.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie główne.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny uzgadniając opracowania z zakresu planowania przestrzennego ma wpływ na przyszły kształt dokumentów, które stanowią podstawę do realizacji procesów inwestycyjnych, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W trakcie uzgadniania ww. dokumentów szczególną uwagę zwracano na minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy chronionej, zapewnienia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia o odpowiedniej jakości i ilości, zapewnienie właściwej infrastruktury dotyczącej odprowadzania ścieków, zapewnienie właściwej gospodarki odpadami na danym obszarze. Zwracano uwagę na niedorozwój strefy infrastrukturalnej (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektryczna, drogi).

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029) wydano 1 uzgodnienie dotyczące odstępowania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko 7 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji w postaci opinii oraz 12 opinii projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – dotyczących miejscowych planów oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

W ramach procedur oceny oddziaływania na środowisko wydano 64 opinie, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w tym dla ok. 33 % przypadków stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko na podstawie informacji zawartych w kartach informacyjnych przedsięwzięcia, które wskazywały na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwości i szkodliwości oddziaływania na otoczenie oraz zdrowie i życie ludzi.

Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko podobnie jak w latach poprzednich dotyczyły gminnych inwestycji drogowych związanych z modernizacją, przebudową i rozbudową dróg istniejących, rozbudowy oczyszczalni ścieków z infrastrukturą, przebudowy budynków inwentarskich (np. chlewni), budowa hal produkcyjno-składowych lub ich rozbudowa, wykonanie wielootworowego ujęcia wód podziemnych, wykonanie studni głębinowych, budowy stacji uzdatniania wody, budowy zespołu budynków handlowych, budowa mieszkaniowa wielorodzinna z garażami oraz budowy zespołów budynków jednorodzinnych, budowa masarni, budowa stacji odparowania gazu ziemnego, uruchomienie kopalni kruszywa oraz bardzo zwiększona została liczba budowanych farm fotowoltaicznych o różnej mocy.

Wydano 8 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowych uwarunkowaniach, w tym brak opinii negatywnych.

W uzgodnieniach i opiniach wymagano zabezpieczeń związanych z komfortem akustycznym, zabezpieczeń umożliwiających zachowanie odpowiedniej ilości i jakości wody pitnej, podłączenia do kanalizacji sanitarnej obiektów lub wykonania szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, właściwej gospodarki odpadami, zabezpieczeń związanych z ochroną powietrza atmosferycznego (zastosowanie technologii i urządzeń ograniczających emisję pyłów i gazów do atmosfery, wykonanie pasów zieleni izolacyjnej), rozpatrywano wpływ projektowanych zmian na zdrowie ludzi.

W 2022 r. uzgodniono 55 projekty budowlane oraz wydano 17 opinii projektów w formie pism. W uzgodnieniach występowały inwestycje związane z budową nowych lub częściowej ze zmianą sposobu użytkowania głównie na funkcje usługowe i handlowe - lokale gastronomii i restauracje, usług cateringowych, sklepy spożywczo-przemysłowe, piekarniczo-cukiernicze,

budynek rozbioru i przetwórstwa mięsa, suszarnia warzyw i owoców, salony kosmetyczne, salony fryzjerskie, zakłady fryzjerskie, gabinet kosmetyczny z salonem fryzjerskim i solarium, zakład fryzjerski z kąciakiem kosmetycznym, adaptacja części budynku mieszkalnego na salon fryzjerski, salon fryzjersko-barberski, budynki handlowo-usługowe, budynki i lokale handlowe i usługowe.

Znaczącą liczbę stanowiły projekty obiektów szkolnych i przedszkolnych, użyteczności publicznej – budowa, rozbudowa i przebudowa z modernizacją świetlic wiejskich, apteka ogólnodostępna w budynku mieszkalno-usługowym, gabinet stomatologiczny, klinika stomatologiczna, adaptacja części budynku mieszkalnego na gabinet stomatologiczny, zakład ochrony zdrowia, zmian sposobu użytkowania budynku biurowego na budynek z usługami medycznymi, adaptacja bloku operacyjnego na gabinety - ginekologiczny i stomatologiczny, szatnie w szkole podstawowej, budowa przedszkola publicznego, budowa przedszkola integracyjnego, modernizacja przedszkola, adaptacja pomieszczeń na salę zabaw z punktem opieki dziennej nad dziećmi. Uzgodniono również projekty modernizacji stacji uzdatniania wody, budowy budynku stacji uzdatniania wody z modernizacją technologii, budowy i rozbudowy budynku produkcyjno-magazynowego, budowy, przebudowy i rozbudowy budynków administracyjnych, biurowo-socjalnych i magazynowych, budowy budynków mieszkalnych wielorodzinnych z podziemnymi garażami, budynków usługowo-mieszkalnych.

W ubiegłym roku, w porównaniu do poprzedniego, zwiększyła się liczba obiektów nowych o pełnej dokumentacji technicznej, wystąpiła też duża liczba obiektów rozbudowywanych i przebudowywanych o uproszczonej dokumentacji, akceptowanej przez organy nadzoru budowlanego.

W 2022 roku uzgodniono 102 wnioski w sprawie decyzji o warunkach zabudowy budynków mieszkalnych, usługowych, handlowych, przemysłowych oraz 14 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – kładziono nacisk na wyprzedzające wykonanie instalacji kanalizacji sanitarnej i podłączeń obiektów w miastach i gminach.

W oparciu o art. 56 Prawo budowlane i na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej uczestniczono w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych – zajęto stanowiska w 74 przypadkach, wydając 52 postanowienia, 2 opinie oraz 2 pisma. Nieprawidłowości nie stwierdzono a czasem niewielkie uchybienia. Około 74 % inwestycji posiadało uzgodnioną pod względem sanitarnym dokumentację projektową. W 26 % (w 2021 r. – 37 %) uzgodnienia były dokonywane przez rzeczoznawców ds. sanitarnohigienicznych, natomiast obserwuje się zwiększenie braku uzgodnień, które wyniosło 26 % (w 2021 r. – 19 %). W niewielkim procencie inwestor wprowadził zmiany w trakcie realizacji inwestycji, a w przypadku istotnych zmian wykonana była dokumentacja powykonawcza.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania technologiczne i urządzenia techniczne.

Obserwuje się w dalszym ciągu duże zapotrzebowanie na uzyskanie informacji w zakresie wymagań higienicznych i sanitarnych przed rozpoczęciem działalności (przepisy krajowe i Unii Europejskiej) szczególnie w sprawach dotyczących adaptacji istniejących obiektów na różnego rodzaju działalność usługową i handlową, działalność gmin oraz w zakresie opieki nad dziećmi (przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego) i osobami starszymi oraz integracji społeczności wiejskiej (świetlice).

**DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA
I PROFILAKTYKA ZDROWOTNA**

7. Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia

7.1. Realizacja interwencji programowych i nieprogramowych

Wiodącym celem w działalności pionu Profilaktyki Zdrowotnej są działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej poprzez:

- programy edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, środowiska szkolnego oraz środowiska lokalnego;
- akcje ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne skierowane do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- narady, szkolenia, konferencje skierowane do poszczególnych środowisk;
- współpracę z mediami;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania zapobiegawcze w formie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów oraz akcji interwencyjnych adresowanych do ogółu społeczeństwa.

Zadania dotyczące promocji zdrowia realizowane były w następujących obszarach:

1) profilaktyki antytytoniowej:

- realizacja programów: „Czyste powietrze wokół nas” (program antytytoniowy skierowany jest do dzieci 5 i 6-letnich oraz do ich rodziców/opiekunów); „Bieg po zdrowie” (program skierowany jest do uczniów klas 4 szkoły podstawowej);
- „Światowy Dzień Bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia” (coroczne działania oświatowo-zdrowotne kierowane są do młodzieży szkolnej oraz do społeczności lokalnej),
- prowadzenie systematycznych kontroli w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej i zakładach pracy;

2) profilaktyki nadwagi i otyłości:

- realizowanie działań mających na celu zapobieganie nadwadze i otyłości,
- realizowanie programu edukacyjnego „Trzymaj Formę! propagującego zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: propagującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną (program skierowany jest do uczniów klas 5-8 szkoły podstawowej);
- na wniosek PPIS w Brodnicy wprowadzenie pilotażowej edycji interwencji „Zdrowo i kolorowo” skierowanej do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Zasadniczym celem przedsięwzięcia jest profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci w wieku od 7 do 10 lat;

3) profilaktyki chorób nowotworowych:

- program „Podstępne WZW” (program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. wirusowego zapalenia wątroby typu B i C),
- „Znamię! Znam je?” (program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. profilaktyki czerniaka),
- realizacja innych działań w zakresie profilaktyki nowotworów (obchody: Europejskiego Dnia Prostaty, Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem, Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi, Światowego Dnia Onkologii, Europejskiego Dnia Walki z Rakiem Piersi, Światowego Dnia Świadomości Raka Jajnika, Światowego Dnia Walki z Czerniakiem, Światowego Dnia Walki z Nowotworami Krwi, Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy), promowanie „Programu profilaktyki, wczesnego wykrywania i zapobiegania rakowi płuca” realizowanego przez Centrum Onkologii w Bydgoszczy;

4) profilaktyka HIV/AIDS

- interwencja nieprogramowa „Szczęśliwy powrót z wakacji”,
- interwencja nieprogramowa „Dzieci i młodzież szkolna a profilaktyka HIV/AIDS”,
- obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS,
- obchody Światowego Dnia AIDS,
- ogólnopolska kampania społeczna „Jedyny taki test” (#jedynytakitest),
- zajęcia edukacyjne dla uczniów z Ukrainy - zajęcia edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS dla młodzieży z Ukrainy zostały przeprowadzone przez pracowników WSSE w Bydgoszczy w języku ukraińskim.
- Działania informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych HIV/AIDS. Zwracanie uwagi na profilaktykę HIV/AIDS;

5) profilaktyka uzależnień:

- program „ARS, czyli jak dbać o miłość” (program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych dot. ograniczenia używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków, w tym środków zastępczych),
- interwencja programowa „Dopalacze – trzecia strona zjawiska” (skierowana do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych dot. poszerzenia wiedzy uczniów na temat negatywnego wpływu „dopalaczy” na zdrowie i życie człowieka oraz kształtowanie postawy asertywnej wobec osób proponujących ich zażycie),
- „Stop dopalaczom” (interwencja prowadzona wśród uczniów wszystkich rodzajów szkół na terenie oraz wśród pracowników zakładów pracy, służby zdrowia, pomocy społecznej). Działania profilaktyczne prowadzone były w: placówkach szkolnych oraz placówkach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży;
- działania mające na celu utrzymanie efektu „Projektu KIK/68 – Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych (dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych do jednostek służby zdrowia);

6) profilaktyka chorób zakaźnych:

- „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” (wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych skierowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych),
- interwencje nieprogramowe: „Młodzież w czasie pandemii COVID-19”, „Dobre sposoby na mikroby. Z higieną za pan brat: STOP KORONAWIRUS!”, oraz od września 2022 r. „Dobre sposoby na zakaźne choroby”
- „Europejski Tydzień Szczepień” – akcja informacyjno-edukacyjna skierowana do ogółu społeczeństwa. Akcja ma na celu zwrócenie uwagi na znaczenie szczepień ochronnych,
- akcja profilaktyczno-edukacyjna dotycząca profilaktyki chorób zakaźnych, zaadresowana do matek z Ukrainy posiadających dzieci w wieku 0-18 lat.
- profilaktyka zakażeń koronawirusem – interwencja wynikająca z sytuacji epidemiologicznej skierowana do ogółu społeczeństwa;

7) pozostałe działania:

- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”,
- kampania EFSA „Wybieraj zdrową żywność”,
- „Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzb”,
- „Uroczystości komunijne bez zatruć komunijnych”,
- „Bezpieczne wakacje”- akcja letnia,
- „Obchody Światowego Dnia Zdrowia”,

- akcja edukacyjna dot. grzyboznawstwa i zatruc grzybami,
- „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”,
- przekazywanie informacji na temat suplementów diety,
- „Przyjazny Tornister” (wojewódzka interwencja nieprogramowa mająca na celu profilaktykę wad postawy oraz kształtowanie prawidłowej postawy ciała wśród dzieci),
- działania w ramach inicjatywy „Akademia zdrowego stylu życia”: Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją, Dzień Chorego na Padaczkę, Światowy Dzień Chorób Rzadkich, Światowy Dzień Nerek, Światowy Dzień Walki z Gruźlicą, Światowy Dzień Higieny Rąk, Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego, Światowy Dzień Tarczycy, Europejski Tydzień Promocji Karmienia Piersią, Międzynarodowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności, Światowy Dzień Chorych na Osteoporozę, Europejski Dzień Walki z Otyłością, Światowy Dzień Serca, Światowy Dzień Walki z Wścieklizną, Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Wzroku, Światowy Dzień Mycia Rąk, Światowy Dzień Cukrzycy, Europejski Tydzień Autyzmu.

8) Działania prozdrowotne skierowane uchodźców z Ukrainy (rodziców dzieci do lat 18 oraz uczniów) (20.10.2022 r.)

20 października 2022 r. w Hoteliku „Centrum” oraz Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Brodnicy odbyła się akcja profilaktyczno-edukacyjna dotycząca profilaktyki chorób

zakaźnych, ze szczególnym zawróceniem uwagi na szczepienia ochronne oraz kształtowanie zdrowego stylu życia zorganizowana przez przedstawicieli Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy przy współpracy i wsparciu Starostwa Powiatowego i Urzędu Miejskiego w Brodnicy.

W ramach tego działania lekarz specjalista higieny ogólnej, asystent WSSE w Bydgoszczy Pani Ludmiła Pekar przeprowadziła prelekcję w języku ukraińskim oraz rozmowy indywidualne z osobami zainteresowanymi tematem obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych w Polsce.

Pierwsze spotkanie zorganizowane w Hoteliku Centrum przy ul. Kamionka 24 w Brodnicy zaadresowane było do matek z Ukrainy posiadających dzieci w wieku 0-18 lat. Drugie przeprowadzone w Zespole Szkół Nr 1 przy ul. 3 Maja 4 w Brodnicy skierowane do uczniów klas VI-VIII narodowości ukraińskiej.

Spotkanie w Hoteliku „Centrum” w Brodnicy zakończył panel dyskusyjny, w którym matki zadawały wiele pytań na temat szczepień ochronnych. Szczególnie zwracano uwagę na szczepienia obowiązkowe wynikające z kalendarza szczepień obowiązującego w Polsce, szczepienia zalecane, w tym szczepienia przeciwko COVID-19. Uczniowie z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 1 w Brodnicy z ogromnym zainteresowaniem wysłuchali prelekcji i również zadawali pytania dotyczące sposobów zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne oraz zasad zdrowego stylu życia.

Po zakończonych spotkaniach uczestnicy otrzymali również materiały informacyjno-edukacyjne w języku ukraińskim.

9) udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w wydarzeniach lokalnych:

- **Biesiada Bartnicka pn. „W zdrowym ciele zdrowy duch” poświęcona zapobieganiu COVID-19 (09.07.2022 r.)**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy uczestniczył w dniu 9.07.2022 r. w Gminnym Festynie w Bartniczce, który został zorganizowany w ramach przeciwdziałania COVID-19 pn. „W zdrowym ciele zdrowy duch”, podczas którego wygłosił prelekcję „Pandemia COVID-19 dwa lata doświadczeń”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy omówił sytuację epidemiologiczną zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na świecie, Polsce, w woj. kujawsko-pomorskim, powiecie brodnickim i gminie Bartniczka, etapy przebiegu pandemii, zwrócił uwagę na zmiany w zaleceniach w zależności od pojawiających się dowodów naukowych, objawy i konsekwencje przechorowania COVID-19, grupy ryzyka, nowe groźne warianty wirusa (omikron), rolę i promocję szczepień ochronnych (przeciwko COVID-19, grypie, pneumokokom i innym groźnym chorobom zakaźnym, jak odra, poliomyelitis, krztusiec, WZW typu A, gruźlica) oraz walkę z dezinformacją i infodemią szczególnie w obszarze szczepień ochronnych.

PPIS w Brodnicy przedstawił zadania i rolę Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy będącej od początku pandemii na pierwszej linii walki, zwrócił uwagę na ofiarną i tytaniczną pracę pracowników w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się pandemii koronawirusa:

- sprawne opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych,
- wykonywanie zadań dot. nakładania izolacji i kwarantanny,
- zlecenie testów,
- skuteczne wygaszanie masowych ognisk zakażeń koronawirusem w powiecie brodnickim,
- wykonywanie kontroli związanych z wprowadzanymi nakazami, zakazami związanymi z wprowadzanymi obostrzeniami przeciwepidemicznymi,
- prowadzenie skutecznych oraz wielopłaszczyznowych działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia,
- prowadzenie szeroko zakrojonej akcji informacyjno-edukacyjnej w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) oraz w formie konferencji, spotkań, porad, szkoleń w trybie zdalnym.

PPIS w Brodnicy podkreślił znaczącą rolę medycyny stylu życia zwracając uwagę, iż zmiany zachowań społeczeństwa powinny koncentrować się głównie w sześciu obszarach, do których należą:

- unikanie używek,
- zdrowe odżywianie, tzw. dieta planetarna (zwiększenie spożycia warzyw, owoców, ryb, nasion strączkowych, orzechów, pełnych ziaren zbóż, a unikanie czerwonego mięsa, cukru i warzyw skrobiowych),
- aktywność fizyczna,
- regulacja stresu,
- higiena snu,
- wsparcie społeczne.

W podsumowaniu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przedstawił kierunki działań w walce z COVID-19 w przypadku prognozowanego wzrostu zakażeń w najbliższym okresie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rolę lokalnych samorządów, pracowników placówek służby zdrowia, kadry pedagogicznej oraz mieszkańców. PPIS w Brodnicy apelował, aby wraz z podjęciem decyzji o zaszczepieniu się bezwzględnie stosować standardowe środki ochrony, jak zachowanie dystansu społecznego, prawidłowe zakładanie maseczek w pomieszczeniach zamkniętych, komunikacji publicznej, lotniskach, dworcach oraz zachowanie środków higieny, w tym częste mycie rąk.

Apelował, aby osoby, które jeszcze nie podjęły decyzji o zaszczepieniu się przeciwko COVID-19 oraz innym chorobom zakaźnym zgodnie z Narodowym Programem Szczepień, podjęły tę odpowiedzialną decyzję. Szczepienia przeciwko COVID-19 są dla nas wszystkich priorytetem i najbardziej efektywną walką z pandemią COVID-19.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy złożył na ręce Pana Wójta serdeczne gratulacje, wyrazy najwyższego szacunku i uznania za zdobycie przez Gminę Bartniczka pierwszego miejsca w powiecie brodnickim, w rządowym konkursie zorganizowanym w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19 pn. „Rosnąca Odporność”.

Podziękował również za pełną poświęcenia, ofiarną pracę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańcom Gminy Bartniczka.

A nade wszystko złożył serdeczne podziękowania za pełną zaangażowania współpracę z Państwową Inspekcją Sanitarną w Brodnicy w walce z pandemią COVID-19 oraz pomoc i wsparcie w tym trudnym okresie.

Wyraził nadzieję na kontynuowanie tak serdecznej i owocnej współpracy w zakresie zdrowia publicznego lokalnej społeczności poprzez wspólne realizowanie inicjatyw prozdrowotnych oraz życzył Panu Wójtowi, wszystkim Pracownikom Gminy Bartniczka i Mieszkańcom dużo zdrowia, wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i zawodowym.

– **XV Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny z królową Anną (24.07.2022 r.)**

24 lipca 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wziął udział w XV Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy, który odbył się na Przedzamczu przy ul. Zamkowej 1. Organizatorami Jarmarku byli Urząd Miejski i Muzeum w Brodnicy wraz z licznymi Partnerami pod Patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W wyżej wymienionym prozdrowotnym wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy: Kierownik Oddziału Profilaktyki Zdrowotnej WSSE w Bydgoszczy Pani Agnieszka Noculak, Kierownik Oddziału Przeciwepidemicznego WSSE w Bydgoszczy Pan Paweł Lonser, Rzecznik Prasowy PWIS w Bydgoszczy Pan Łukasz Betański oraz były wieloletni Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy lek. med. Mirosław Grafiński. Celem wydarzenia było umacnianie zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: **Zdrowie publiczne jest najważniejsze.**

W ramach tego prozdrowotnego wydarzenia w godzinach od 10.00 do 18.00 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brodnicy zaprezentowała się jako instytucja stojąca na straży zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Namiot tematyczny PSSE w Brodnicy usytuowany był na terenie „Miasteczka Zdrowia”. W ramach akcji edukacyjno-informacyjnej pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, sprzętu badawczego i pomiarowego. W ramach tematycznego stoiska PSSE w Brodnicy można było:

a. skorzystać z:

- konsultacji i porad specjalistów w dziedzinie zdrowia publicznego: epidemiologów i higienistów, specjalistów ds. żywienia, higieny środowiska, nadzoru nad chemikaliami i środowiskiem pracy, chorób zawodowych, profilaktyki zdrowotnej oraz bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, grzyboznawcy.

W interesujący sposób zaprezentowano następujące zagadnienia:

- profilaktykę chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania zagrożeniom wywołanym przez niebezpieczne choroby zakaźne jak: gruźlica, wzw, poliomyelitis, różyczka, odra, krztusiec, błonica, HIV/AIDS, malaria, wirus Ebola, ZIKA, Nipah, wirus SARS CoV-2, gorączka denga przenoszona przez komary, choroby wirusowe układu pokarmowego, choroby przenoszone drogą płciową, choroby odkleszczowe (bolerioza, kleszczowe zapalenie mózgu),
- znaczenie higieny rąk w profilaktyce chorób (pokaz prawidłowej dezynfekcji rąk),
- rolę szczepień ochronnych,
- zakażenia szpitalne wywołane zwłaszcza przez bakterie *Clostridium difficile*,
- antybiotyki, w tym antybiotykooporność,
- bioterroryzm,
- zatrucia wody pitnej,
- hałas,
- bezpieczeństwo zdrowotne żywności i żywienia,
- racjonalne odżywianie („talerz zdrowia”),
- suplementy diety,
- bezpieczeństwo zdrowotne wody,
- znaczenie prawidłowego nawadniania organizmu,

- zasady bezpiecznego, letniego wypoczynku,
 - środki psychoaktywne – narkotyki, dopalacze, produkty konopne, alkohol (narkogogle, alkogogle),
 - szkodliwość palenia tytoniu – profilaktyka chorób odtytoniowych, bardzo popularnych obecnie e-papierosów,
 - zdrowy styl życia (aktywność ruchowa, przestrzeganie zasad higieny, racjonalne odżywianie, unikanie stresów),
 - profilaktykę zatruć grzybami,
 - profilaktykę chorób pasożytniczych,
 - zdrowie kobiet w ciąży,
 - zasady higienicznego korzystania z telefonów komórkowych i kuchenek mikrofalowych;
- b. zapoznać się z:
- żywymi okazami roślin i ziół w ramach kącika „Magia roślin i ziół” i uzyskać wiedzę o ich roli w odżywianiu, a tym samym zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym,
 - żywymi okazami kleszczy będącymi wektorami chorób odzwierzęcych (np. odkleszczowego zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, boreliozy, babeszjozy);
- c. wziąć udział w:
- ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli i alkogogli,
 - pomiarach CO w wydychanym powietrzu,
 - poborze wody przeznaczonej do spożycia oraz z fosy,
 - innowacyjnych, praktycznych pokazach dotyczących profilaktyki zdrowotnej:
- Jak działa mydło?
 - Jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce?
 - Jak się prawidłowo odżywiać? (talerz zdrowia)
 - Jak prawidłowo segregować odpady?

Odbywały się również prelekcje na tematy prozdrowotne oraz projekcje edukacyjnych filmów.

Ponadto pracownicy PSSE w Brodnicy przeprowadzali ciekawe, prozdrowotne, nagradzane zabawy dla dzieci i młodzieży (w postaci rozwiązywania quizów, rebusów, krzyżówek, rozsypywanek tematycznych, wg autorskich projektów), prowadzili rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. zdrowia publicznego i środowiskowego oraz dot. roli szczepień ochronnych.

Prezentowane zagadnienia przez PSSE w Brodnicy spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodszej części społeczeństwa. Liczba osób uczestniczących w działaniach wyniosła ok. 300 osób (w tym ok. 60 dzieci). Dzieci zainteresowane były w szczególności nagradzanymi zabawami (m.in. praktyczną segregacją odpadów, wskazywaniem zdrowych i niezdrowych produktów żywnościowych, wykreślankami, rebusami, kleszczówką i innymi formami edukacyjnymi).

Znaczne zainteresowanie wzbudziły również praktyczne zajęcia (m.in. z użyciem alkogogli i narkogogli), a także pokazy: Jak działa mydło?, Jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce? Dzieci i młodzież mieli możliwość zapoznania się z zadaniami, które na co dzień wykonują pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy, m.in. poprzez pobór wody z fosy po uprzedniej instrukcji i pod nadzorem pracowników. Odwiedzający mieszkańcy i goście z zaciekawieniem wysłuchali prelekcji na temat roli ziół i innych roślin użytkowych oraz racjonalnego odżywiania (talerz zdrowia, rodzaje diet) i ich wpływie na zdrowie człowieka.

Kulminacyjnym punktem programu ww. przedsięwzięcia był konkurs wiedzy o zdrowiu zorganizowany i przeprowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy i zespół pracowników PSSE w Brodnicy na plenerowej scenie dla publiczności poprzedzony krótkim wystąpieniem PPIS w Brodnicy Pani Danuty Kowalkowskiej-Szramki na temat znaczenia szczepień ochronnych, współczesnych i przyszłych zagrożeń zdrowia publicznego i środowiskowego oraz roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ich eliminowaniu, a tym samym umacnianiu zdrowia lokalnej społeczności. W konkursie zrealizowanym w trzech kategoriach wiekowych wzięło udział łącznie 11 osób, w tym w kategorii dzieci młodszych – 6 osób, dzieci starszych i młodzieży – 4 osoby i osób dorosłych – 1 osoba. Wszystkie osoby otrzymały atrakcyjne nagrody.

W ramach „Miasteczka Zdrowia” poza stoiskiem PSSE w Brodnicy zorganizowane były również stoiska poświęcone szeroko pojętej tematyce profilaktycznej, diagnostycznej oraz edukacyjnej w zakresie zdrowia wraz z ofertą bezpłatnych badań i porad dla mieszkańców, m.in. badań znamion skóry pod kątem wykrywania czerniaka, badań gęstości kości pod kątem wykrywania osteoporozy i wielu innych.

Wielopłaszczyznowe działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy dotyczące profilaktyki i umacniania zdrowia zostały wysoko ocenione przez Organizatorów i mieszkańców. Według oceniających tematyczne stoisko PSSE w Brodnicy uznano za najładniejsze w Miasteczku Zdrowia, z uwagi na przedstawienie nowatorskich, prozdrowotnych inicjatyw służących umacnianiu zdrowia publicznego.

– **dożynki powiatowo gminne w Osieku (03.09.2022 r.)**

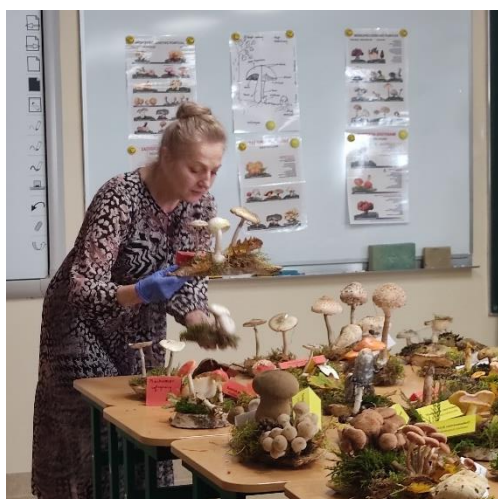
3 września 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wraz z zespołem pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wziął udział w dożynkach powiatowo-gminnych w Osieku. Zorganizowano wspólne informacyjno-prewencyjne stoisko wraz z Placówką Terenową Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Brodnicy.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy przygotowali wiele atrakcji dla wszystkich odwiedzających. Największym zainteresowaniem cieszyła się wystawa grzybów oraz bezpłatne porady grzyboznawcy. Wiele uwagi przyciągnęły też zajęcia dydaktyczne z alkogoglami i narkogoglami oraz doradztwo specjalistów w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym oraz przenoszonym przez kleszcze.

Ponadto przygotowano mnóstwo zabaw, gier i nagradzanych konkursów dla dzieci i młodzieży, a także specjalne pokazy usuwania kleszczy.

W ramach tego wydarzenia w godzinach od 13.00 do 17.00 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brodnicy zaprezentowała się jako instytucja stojąca na straży zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności.

– **Pokaz grzybów warsztaty dla młodzieży (13.10.2023 r.)**

Zbieranie grzybów w Polsce jest bardzo popularne. Potrawy z tymi skarbami lasów są chętnie spożywane ze względu na walory smakowe. Grzyby stanowią cenny artykuł spożywczy, który może stać się również przyczyną zatruc pokarmowych. W Polsce występuje wiele gatunków grzybów. Wyróżniamy gatunki jadalne, niejadalne i trujące. Pomimo powtarzanych ostrzeżeń, każdego roku dochodzi do ciężkich zatruc pokarmowych. Przed groźnymi lub śmiertelnymi zatruciami można się uchronić. Trzeba poznać grzyby jadalne i podobne do nich, często mylone grzyby niejadalne i trujące.

Temu celowi służyła wystawa grzybów wcześniej zebranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy w okolicznych lasach, połączona z warsztatami przeprowadzonymi przez grzyboznawcę i pracownika Profilaktyki Zdrowotnej PSSE w Brodnicy na temat profilaktyki zatruc grzybami i zasad bezpiecznego grzybobrania.

Wystawę zorganizowano 13 października 2022 r. w dwóch szkołach na terenie Brodnicy (Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2 ul. Kolejowa 62 w Brodnicy oraz Szkole Podstawowej Nr 3 ul. Wiejska 6 w Brodnicy).

Przeprowadzone warsztaty i pokaz grzybów spotkały się z dużym zainteresowaniem młodych ludzi, nauczycieli i personelu szkół. W wydarzeniu uczestniczyło przeszło 100 osób.

– **pokaz grzybów w PSSE w Brodnicy (14.10.2023 r.)**

14 października 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy zorganizował na placu przed siedzibą PSSE w Brodnicy pokaz grzybów połączony z prelekcją grzyboznawcy na temat zasad bezpiecznego grzybobrania. Pokaz cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców Brodnicy, w tym seniorów. Były liczne zapytania skierowane do grzyboznawcy i ożywiona dyskusja. Wystawę odwiedziło ponad 50 osób.

7.2. Wnioski

1. W 2022 roku zadania w zakresie profilaktyki zdrowia zrealizowane zostały zgodnie z przyjętymi założeniami. Skupiały się one na kontynuacji realizacji programów edukacyjnych, realizacji kampanii i akcji prozdrowotnych mających na celu kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzono 41 wizytacji z realizacji działań programowych w 1 przedszkolu, 5 szkołach podstawowych, 2 szkołach ponadpodstawowych.

2. Z związku z trwającą epidemią COVID-19 działania profilaktyczne ukierunkowane były również na przekazywanie lokalnej społeczności rzetelnej i wiarygodnej wiedzy dot.:
 - bezpiecznych zachowań minimalizujących ryzyko zakażenia wirusem SARS-COV-2,
 - szczepień p/COVID-19,
 - wprowadzanych wytycznych i zaleceń w zakresie bezpieczeństwa epidemiologicznego.
3. Realizacja dalszych zadań i wdrażanie nowych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki zdrowia w dalszym ciągu opiera się na podejmowaniu wspólnych działań z jednostkami samorządu terytorialnego, służbami, strażami, lokalnymi organizacjami społecznymi oraz placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, mediami. Niezmiernie istotnym aspektem jest również prawidłowa diagnoza lokalnej sytuacji epidemiologicznej celem wyboru odpowiednich działań profilaktycznych mających za zadanie ukazanie społeczeństwu konieczności dokonywania właściwych wyborów prozdrowotnych i umacnianie zdrowia.
4. Obecnie ważnym wyzwaniem dla pionu profilaktyki zdrowotnej są działania w następujących obszarach:
 - ochrona przed chorobami zakaźnymi, w tym odbudowanie zaufania do szczepień ochronnych,
 - uzależnienia od papierosów, e-papierosów i środków psychoaktywnych,
 - uzależnienia behawioralne dzieci i młodzieży (telefony komórkowe, tablety, komputery, internet),
 - profilaktyka chorób cywilizacyjnych,
 - zdrowie psychiczne.
5. Podczas realizacji akcji profilaktycznych czy udziału w imprezach lokalnych na terenie powiatu zauważa się duże zainteresowanie tematyką zdrowia wśród społeczności.
6. Placówki szkolne chętnie realizują programy i uczestniczą w przedsięwzięciach profilaktycznych.
7. Należy prowadzić zintensyfikowane działania profilaktyczne poprzez systematyczne zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Brodnicy celem dotarcia do jak największej grupy odbiorców.

7. Działalność kontrolno-represyjna

Załącznik nr 1. Działalność kontrolno-represyjna w 2022 r.

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych			
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS											
							przez PPIS i PGIS		przez PWIS													
							merytoryczne	platnicze	merytoryczne	platnicze												
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Ogółem	1	526	2	1679	0	280	5080	261	203	0	0	0	66	1	1	0	27	3600,00	0	0		
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena komunalna	2	0	2	101	0	98	291	105	28	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0		
	żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3	0	0	0	0	182	510	146	39	0	0	0	4	0	1	0	10	1900,00	0	0	
	pracy	4	0	0	0	0	0	55	8	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	dzieci i młodzieży	5	526	0	1578	0	0	134	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	radiacyjna	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	epidemiologia	7	0	0	0	0	0	3974	2	0	0	0	0	0	1	0	0	17	1700,00	0	0	
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	8	0	0	0	0	0	74	0	129	0	0	0	52	0	0	0	0	0	0	0	
	środki zastępcze	9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	inne	10	0	0	0	0	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Załącznik nr 2. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i województwa kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za rok 2022.

Jednostka chorobowa		2022 rok											
		Woj. Kujawsko-Pomorskie		PSSE Brodnica		PSSE Golub-Do-brzyń		PSSE Grudziądz		PSSE Rypin		PSSE Wąbrzeźno	
		l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l.zach.	wsp. zap.	l .zach.	wsp. zap.
Cholera													
Dur brzuszny													
Dury rzekome A,B,C													
Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	241	11,98	10	12,80	18	41,24	13	10,07	8	19,28	3	9,13
	posocznica	18	0,89	2	2,56			2	1,55	1	2,41		
	inne zakażenia pozajelitowe	5	0,25										
Czerwonka bakteryjna (szigelozja)		1	0,05										
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez E. coli biegunkotwórczą	3	0,15										
	wywołane przez E. coli enterokrwotoczną	2	0,10							1	2,41		
	wywołane przez E. coli inną i BNO	3	0,15										
	wywołane przez Campylobacter	28	1,39										
	wywołane przez Clostridium difficile	1394	69,30	39	49,92	8	18,33	87	67,42	21	50,61	14	42,58
	wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	19	0,94	1	1,28			1	0,77	1	2,41		
	inne określone	139	6,91					1	0,77	3	7,23		
	nieokreślone	13	0,65			2	4,58	8	6,20				
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		78	225,97							3	465,12		

Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe	4	0,20					1	0,77				
	jadem kiełbasianym	2	0,10							1	2,41		
	wywołane przez Cl. Perfringens	1	0,05										
	inne określone	2	0,10					2	1,55				
	nieokreślone	8	0,40					27	5,42				
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do 2 lat													
Lamblioza		19	0,94			1	2,29	8	6,20	1	2,41		
Kryptosporydioza		2	0,10										
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	1964	97,63	91	116,49	37	84,78	166	128,65	31	74,71	19	57,79
	wywołane przez norowirusy	436	21,67	25	32,00	11	25,20	35	27,12	8	19,28	5	15,21
	inne określone	512	25,45	30	38,40	16	36,66	55	42,62	16	38,56	5	15,21
	nieokreślone	143	7,11	66	84,49			3	2,32	4	9,64	42	127,75
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		942	2729,01	73	4500,62	20	2567,39	97	4811,51	19	45,79	14	2522,52
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1392	69,20	70	89,61	44	100,82	272	210,79	3	7,23	20	60,83
	w tym u dzieci do lat 2	339	982,10	15	924,78	5	641,85	51	2529,76	1	155,04	5	900,9
Dżuma													
Tularemia													
Wąglik													
Brucelozą: nowe zachorowania													
Nosacizna													
Leptospiroza													
Jersinioza pozajelitowa													
Mikobakteriozy – inne i BNO		10	0,50					3	2,32	1	2,41	1	3,04
Listerioza		11	0,55					1	0,77				
Tęžec	ogółem	1	0,05										
	noworodków												
Błonica													

Krzusiec		15	0,75					1	0,77				
Płonica (szkarlatyna)		510	25,35	4	5,12	63	144,35	29	22,47	4	9,64	15	45,63
Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	9	0,45			1	2,29	1	0,77				
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	4	0,20			1	2,29	1	0,77				
	posocznica	5	0,25					1	0,77				
	inna określona i nieokreślona	1	0,05										
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	ogółem	166	8,25	5	6,40	3	6,87	36	27,90	2	4,82	11	33,46
	róża	155	7,71	5	6,40	3	6,87	35	27,12	2	4,82	11	33,46
	zespół wstrząsu toksycznego												
	gorączka połogowa												
	inna określona i nieokreślona	11	0,55					1	0,77				
Legioneloza	choroba legionistów	9	0,45										
	gorączka z Pontiac												
Kiła	wrodzona												
	wczesna	26	1,29					4	3,10				
	późna	5	0,25										
	inne postacie kiły i kiła nieokreślona	12	0,60					1	0,77				
Rzeżączka		8	0,40					1	0,77				
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie													
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		7	0,35			1	2,29						
Borelioza z Lyme	ogółem	528	26,25	7	8,96	10	22,91	71	55,02	7	16,87	7	21,29
	neuroborelioza	11	0,55										
Ornitozy (zakażenia Chlamydia psittaci)													
Dur wysypkowy													
Gorączka Q		2	0,10	2	2,56								
Gorączka plamista i inne riketsjozy													
Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem												

	Wywołane wirusem pochodzenia szczepionkowego												
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0 -14 lat		2	0,65										
Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfelda-Jacoba (CJD)	2	0,10										
	wariant choroby Creutzfelda- Jacoba												
	inne i nie określone												
Wścieklizna													
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		397	19,74	11	14,08	4	9,17	21	16,27	4	9,64	11	33,46
Kleszczowe zapalenie mózgu													
Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	2	0,10										
	inne określone												
	nieokreślone	5	0,25					1	0,77				
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56												
	enterowirusowe	1	0,05										
	opryszczkowe												
	inne określone i nieokreślone	18	0,89					1	0,77				
	w innych chorobach objętych MZ- 56												
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)		1	0,05										
Choroba wywołana przez wirus Chikungunya													
Gorączka zachodniego Nilu													
Choroba wywołana przez wirus Zika													
Żółta gorączka													
Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa												
	inna określona i nieokreślona												
Choroba wywołana przez hantawirusy													
Ospa wietrzna		9964	495,31	376	481,32	226	517,84	835	647,11	394	949,51	227	690,47

Ospa prawdziwa													
Odra													
Różyczka		5	0,25	2	2,56			2	1,55				
Pryszczycza													
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	6	0,30								1	3,04	
	typu B- ostre												
	typu B – przewlekłe i BNO	184	9,15	4	5,12			32	24,80	5	12,05	4	12,17
	typu C- ostre - ogółem	1	0,05										
	typu C- ostre wg definicji												
	typu C – przewlekłe i BNO ^{UE/PL}	179	8,90	5	6,40	1	2,29	18	13,95	2	4,82	2	6,08
	typu B+C (zakażenia mieszane)												
inne i nieokreślone	3	0,15											
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		9	0,45					1	0,77	3	7,23		
Nowo wykryte zakażenia HIV		125	6,21	1	1,28	3	6,87	6	4,65			1	3,04
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		30	1,49	1	1,28	2	4,58			1	2,41		
Malaria (zimnica)													
Bąblowica (echinokokoza)		1	0,05										
Wągrzyca (cysticerkoza)													
Włośnica													
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	ogółem	125	6,21	2	2,56			28	21,70	3	7,23	4	12,17
	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	10	0,50	1	1,28			1	0,77				
	posocznica	84	4,18	1	1,28			8	6,20	3	7,23	2	6,08
	inna określona i nieokreślona	51	2,54					22	17,05			2	6,08
Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zakażenia E. coli		2	0,10							1	2,41		
ogółem		9	0,45					3	2,32				

Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	1	0,05					1	0,77				
	posocznica	8	0,40					2	1,55				
	inna określona i nieokreślona	1	0,05										
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	3	0,15										
	inne określone	16	0,80	1	1,27			2	1,55			1	3,04
	inne, nieokreślone	8	0,40							1	2,41	1	3,04
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		16	0,80					2	1,55			1	3,04
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		6	0,30					1	0,77	1	2,41		
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi													
Grypa	ogółem	470	23,36			1	2,29	15	76,56	7	16,87	3	9,13
	w tym dzieci w wieku 0-14	185	59,99			1	13,95	13	10,07	2	30,48	2	37,98
Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona												
	Choroba wywołana przez wirus Zika												
	inne określone i nieokreślone												
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	2	11,65										
	listerioza												
	inne określone i nieokreślone												
SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej													
Zatrucie pestycydami – ostre													
Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza												
	grzyby	1	0,05										
	jagody i inne części roślin												

Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny												
	dioksyny												
	polichlorowane bifenyle												
Gruźlica													
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		146522	7283,67	3712	4751,72	2529	5794,74	8513	6597,38	1937	4668,03	2014	6126,05
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		571	28,38					104	80,60			57	173,38
Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii - prawdopodobne													
Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii – powiązane epidemiologicznie													
Ospa małpia		4											

Współczynniki zapadalności obliczono w stosunku do 100 000 populacji. Stan ludności populacji na dzień 30.04.2021 r. :

- Ogółem – 78 119,
- dzieci do 2 lat – 1 622
- dzieci w wieku 0-14 lat – 13 737